

Brevdato 03-11-2023

Afsender Henning Mørk Jørgensen (hmj@dn.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Danmarks Naturfredningsforening, Henning Mørk Jørgensen -
Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar til Vejledning til
indsatsbekendtgørelsen - MIM journalnummer 2023 – 10012

Identifikationsnummer 501622

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar til Vejledning til
indsatsbekendtgørelsen - MIM journalnummer 2023 – 10012
DN høringssvar til vejl. til indsatsbekendtgørelsen nov.2023

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Fra: Henning Mørk Jørgensen (hmj@dn.dk)

Titel: Danmarks Naturfredningsforenings hørings svar til Vejledning til indsatsbekendtgørelsen - MIM journalnummer 2023 – 10012

Sendt: 03-11-2023 10:05

Bilag: DN hørings svar til vejl. til indsatsbekendtgørelsen nov.2023.pdf;

Vedhæftet fremsendes Danmarks Naturfredningsforenings hørings svar til Vejledning til indsatsbekendtgørelsen - MIM journalnummer 2023 – 10012

Venlig hilsen

Henning Mørk Jørgensen

Rådgiver vandmiljø, hav- og fiskeripolitik

Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20
2100 København Ø

Tlf.: +45 39174000

Mobil: +4531193235

E-mail: hmj@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Dato: 3. november 2023

Danmarks
Naturfredningsforening

Til Miljøministeriet

mim@mim.dk

Danmarks Naturfredningsforenings (DNs) høringssvar til Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Vejledning til indsatsbekendtgørelsen - journalnummer 2023 – 10012)

Indledningsvis skal DN påpege, at anledningen til den aktuelle revision af Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter er den såkaldte Horsensafgørelse fra Miljø og Fødevarerklagenævnet (MFKN), som førte til miljøministerens suspension af dele af Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse stoffer (som for nuværende er i ikke-synkron høring).

Det er DN's opfattelse at disse revisioner af vejledningerne til fulde skal respektere MFKNs afgørelse og de relevante EU-domstolsafgørelser. Det er DN's opfattelse at den gældende retstilstand efter MFKNs Horsensafgørelse med de EU-afgørelser, der deri henvises til, er følgende:

- Miljøkvalitetskrav for miljøfarlige stoffer skal som udgangspunkt overholdes i udledningen.
- Kan dette trods brug af BAT eller bedre ikke lade sig gøre må udledningen enten undlades eller der må udlægges blandingszone for problemstofferne med overholdelse af reglerne herfor (herunder at alle udlæg af blandingszoner skal fremgå specifikt af vandområdeplanerne, det skal godtgøres, at de er udlagt på baggrund af brug af BAT for de enkelte stoffer, og det skal fremgå for hver enkelt, hvorledes man løbende skal minimere udstrækningen af blandingszonen).
- Såfremt der allerede forekommer overskridelser af miljøkvalitetskravene for problemstofferne i vand/biota/sediment kan yderligere udledninger over miljøkvalitetskravene ikke komme på tale da merudledning er en yderligere forringelse i laveste tilstandsklasse
- Der skal altid være kendskab til de relevante koncentrationer i såvel nær- som fjern-recipienten (vand/sediment/biota) af de miljøfarlige stoffer, som er relevante i forbindelse med en ny eller øget udledning – ellers kan det ikke konkret vurderes om der er tale om en forringelse
- Bestemmelsen om ikke-forringelse gælder både for midlertidige forringelser og for dele af et vandområde

Som det fremgår af MFKNs afgørelse med henvisninger til EU-domstolens afgørelser, er det desuden ikke i overensstemmelse med de forpligtelser, som de danske myndigheder er pålagt ved vandrammedirektivet, at der i Miljøministeriets vejledning indgår en væsentlighedsvurdering, som miljømyndighederne forudsættes at tage udgangspunkt i ved deres stillingtagen til, om der kan meddeles tilladelser til at udlede konkrete miljøfarlige stoffer når miljøkvalitetskravet allerede er overskredet i vandområdet. Domstolspraksis fastslår nemlig at *enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof udgør en forringelse, når kvalitetskravet allerede er overskredet.*

Det er som sagt DN's opfattelse at den aktuelle og andre relevante vejledninger (som eksempelvis de MST FAQ, der henvises til i det aktuelle udkast til vejledning) skal rumme disse helt klare tilkendegivelser.

Som det fremgår nedenfor er dette ikke tilfældet.

De substantielle ændringer i udkastet til vejledningen er angiveligt alene foretaget i afsnit 8.1.1 ff og 8.3.2, som derfor er de afsnit DN kommenterer i det følgende:

Til 8.1.1 ff

Afsnit 8 i den udsendte vejledning knytter sig til §8 i indsatsbekendtgørelsen, hvorefter " Statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen skal ved administration af lovgivningen i øvrigt forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres."

Formuleringen er i overensstemmelse med Vandrammedirektivets (VRDs) krav om ikke-forringelse og opfyldelse af miljømål.

Til bedømmelse af hvornår der foreligger en forringelse i et vandområde henvises til flere EU-domstolsafgørelser:

1. sag C-461/13, hvorefter " der foreligger en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde, når mindst et af kvalitetselementerne som omhandlet i vandrammedirektivets bilag V falder et niveau, selv om denne forringelse ikke fører til, at hele overfladevandområdet rykker en klasse ned. Hvis det pågældende kvalitetselement som omhandlet i bilag 5 til vandrammedirektivet allerede befinder sig i den laveste klasse, udgør enhver forringelse af dette element en "forringelse af tilstanden" for overfladevandområdet."
2. sag C-535/18, hvorefter " der foreligger en forringelse af den kemiske tilstand af en grundvandsforekomst som følge af et projekt i tilfælde af dels en overskridelse af mindst ét af kvalitetskravene eller tærskelværdierne som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/118/EØF af 12. december 2006 om beskyttelse af grundvand mod forurening og forringelse, dels en forventet stigning i koncentrationen af et forurenende stof, når den fastsatte tærskel for dette stof allerede er overskredet. De værdier, der er målt på hvert overvågningspunkt, skal tages i betragtning individuelt."
3. afgørelse C-525/20, hvorefter " målet om at forebygge forringelse af tilstanden skal fortolkes således, at det ikke giver medlemslandene mulighed for, ... ikke at tage hensyn til midlertidige kortsigtede virkninger, som er uden langsigtede konsekvenser for vandkvaliteten, medmindre det er åbenbart, at sådanne virkninger efter deres art kun har en ringe indvirkning på tilstanden i det omhandlede vandområde, og at de ikke medfører »forringelse« af området i bestemmelsens forstand." Kan et program eller projekt medføre en sådan forringelse, kan programmet eller projektet, selv om denne forringelse er af midlertidig karakter, kun godkendes, hvis betingelserne i direktivets artikel 4, stk. 7, er opfyldt.

DN skal bemærke i forbindelse med afgørelse 1. ovenfor, at for kemisk tilstand opererer VRD kun med to tilstandsklasser – nemlig god og ikke-god. Det gælder uanset om der er tale om nationalt prioriterede miljøfarlige stoffer, som indgår som del af den økologiske tilstand, eller der er tale om EU-prioriterede stoffer, som indgår selvstændigt som Kemisk tilstand for vandområdet.

Overskrides et fastsat miljøkvalitetskrav (vand/sediment /biota) for blot et enkelt af de prioriterede stoffer i et vandområde er området i ikke-god tilstand (laveste klasse for kemiske stoffer) efter one-out – all out-princippet, og der vil derfor ikke kunne tillades yderligere udledninger, som kan medføre en øget koncentration af det pågældende stof (= forringelse).

Det vil efter DNs opfattelse også indebære at der ikke kan anvendes blandingszone for det pågældende stof.

Afsnit 8.2 omhandler vandområder hvor miljømålet er opfyldt. Her fastslås at merudledning kan tillades så længe det ikke fører til at vandområdet eller tilgrænsende vandområder går en tilstandsklasse ned (= forringelse). Her kan også tillades blandingszoner, hvor koncentrationen af et eller flere stoffer overskrider miljøkvalitetskravene i nærmere fastsat omfang efter gældende regler for brug heraf.

Afsnit 8.3 omhandler vandområder hvor miljømålet ikke er opfyldt. Her anføres at merudledning kun kan tillades såfremt det ikke forringer tilstanden eller hindrer målopfyldelse. Ved vurdering af, om afgørelsen vil hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, skal det tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres senere i planperioden. Det er dog altid et krav, at der skal være effekt- og tidsmæssig sammenhæng mellem påvirkningen og den neutraliserende faktor, da midlertidige forringelser af vandforekomsternes tilstand ikke må ske.

DN finder ikke neutralisering senere i planperioden er i overensstemmelse med VRD og EU-domstolens afgørelse i sag C-525/20 *Association France Nature Environment*, hvorefter myndighederne ikke må lægge vægt på muligheden for, at den påvirkning, som recipienten udsættes for, neutraliseres senere i planperioden.

DN er heller ikke enig i at "Ligesom det er tilfældet for vandforekomster, hvor miljømålet er opfyldt, jf. § 8, stk. 2, kan der således også være mulighed for øget påvirkning af vandforekomster uden målopfyldelse", hvis der hermed menes at der kan tillades merudledning, der forringer de parametre, som er årsag til den manglende målopfyldelse.

Afsnit 8.3.2 omhandler specifikt miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder.

§ 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter betyder, at en udledning ikke må føre til overskridelse af miljøkvalitetskrav eller modvirke en gennemført eller planlagt reduktion, herunder som forudsat ved prognoser for strukturudvikling (baseline):

" Ved vurdering af om en udledning forventes at ville medføre en forringelse af berørte vandområders tilstand gælder, at hvis miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, må en ny udledning ikke føre til **yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for det pågældende stof ved en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde**. Der antages at ske en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne påvises ud fra **repræsentative overvågningspunkter** i berørte overfladevandområder. Der kan vejledende henvises til principperne ved udledning fra punktkilder i [MST FAQ]."

DN: Den markerede tekst herover er i modstrid med den tidligere nævnte EU-afgørelse – "*...der foreligger en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde, når mindst et af kvalitetselementerne som omhandlet i vandrammedirektivets bilag V falder et niveau, selv om denne forringelse ikke fører til, at hele overfladevandområdet rykker en klasse ned*". Det er således ikke nødvendigt at det samlede vandområde rykker en klasse ned for et kvalitetselement for at der er tale om en forringelse, en del af vandområdet er tilstrækkeligt.

Det fremgår også af Horsens-afgørelsen, idet MFKN skriver "*... at det følger af EU-Domstolens praksis, at også midlertidige og lokalt afgrænsede forringelser af tilstanden for et overfladevand er i strid med forpligtigelsen til at forebygge forringelse af tilstanden...*"

"Der gøres desuden opmærksom på, at vurderingen af målopfyldelse for miljøfarlige forurenende stoffer sker på enkeltstoffer med miljøkvalitetskrav, hvorfor det er på stofniveau, den konkrete vurdering af påvirkningen gennemføres. Med hensyn til vurdering af påvirkningen af overfladevandområder, **der er i**

ukendt tilstand (grundet manglende overvågning), skal tilstanden for miljøfarlige forurenende stoffer belyses ved inddragelse af øvrige oplysninger, jf. nedenstående.”

”Er tilstanden ukendt grundet **manglende overvågningsdata** for området eller manglende miljøkvalitetskrav, må myndigheden foretage en yderligere konkret vurdering under inddragelse af metoder og alternative vurderingskriterier, som den finder anvendelig. Det kan fx være oplysninger fra nationale overvågningsrapporter. Dette svarer til den eksisterende praksis for håndtering af afgørelser om tilladelser og godkendelser.”

DN: Efter Horsens-afgørelsen fra MFKN står det klart at kendskab til koncentrationerne i recipienten (vand/sediment/biota) af de relevante miljøfarlige stoffer, som en ny udledning indeholder, vil være helt afgørende for om udledningen vil kunne tillades efter alle gældende regler.

Om kendskab til eksisterende koncentrationer af miljøfarlige stoffer i vandområdet skrives i vejledningen: ” *Vurdering af kemisk tilstand og økologisk tilstand for miljøfarlige forurenende stoffer* Overfladevandområders kemiske tilstand er vurderet ud fra forekomst af prioriterede stoffer og økologiske tilstand vurderet ud fra forekomst af nationalt specifikke stoffer er vist i vandområdeplanens MiljøGIS og vandplandata.dk. Det fremgår her konkret, for hvilke stoffer, de fastsatte miljøkvalitetskrav er overskredet. Der inddrages eventuelle nyere overvågningsdata, og det vurderes, om disse overskrider relevante miljøkvalitetskrav. Selv om der ikke som sådan er tale om en opdatering af tilstandsklassifikationen i vandområdeplanerne, kan Retningslinjer for udarbejdelse af vandområdeplaner 2021-2027, Intern arbejdsinstruks (Juni 2023), benyttes i en specifik opdateret vurdering for det/de konkrete stoffer til brug for administration efter § 8. Er tilstanden ukendt grundet manglende overvågningsdata for området eller manglende miljøkvalitetskrav, må myndigheden foretage en yderligere konkret vurdering under inddragelse af metoder og alternative vurderingskriterier, som den finder anvendelig. Det kan fx være oplysninger fra nationale overvågningsrapporter. Dette svarer til den eksisterende praksis for håndtering af afgørelser om tilladelser og godkendelser.”

Der lægges således ikke op til i forbindelse til tilladelser til merudledning af miljøfarlige stoffer at der skaffes ny, relevant viden om eksisterende koncentrationer i vandområdet selvom det er afgørende for at kunne behandle en ansøgning herom efter gældende regler.

Det er efter DNs opfattelse helt uholdbart at tillade ny/øgede udledninger uden (nyere) viden om recipientens tilstand for de relevante stoffer – har man ikke data må man skaffe dem, hvad enten det er myndigheden eller ansøger der foretager de således nødvendige analyser.

Det kan desuden ikke efter over 20 år med VRD på nogen måde retfærdiggøres at der er så massiv ukendskab til den kemiske tilstand i langt de fleste vandområder som tilfældet er i dag. Især for vandløb og søer hersker et massivt ukendskab til tilstanden for alle prioriterede miljøfarlige stoffer (eksempelvis er den ukendt for henved 95% af vandløbene jf. vandområdeplan 2021-27), men også i kystvande er der alt for langt mellem målestationer og især sådanne, der kan påvise effekter af væsentlige punktkilder med udledning af miljøfarlige stoffer.

Vejledningsudkastet siger at det vil afhænge af en konkret vurdering, om en udledning må forventes at føre til en stigning i koncentrationen som beskrevet, herunder navnlig ud fra oplysninger om de berørte vandområders aktuelle tilstand og belastning fra øvrige udledninger og forureningskilder. Der nævnes en række punkter der altid skal med i vurderingen, herunder:

- Stoffers eventuelle tendens til at blive akkumuleret i sediment og/eller biota, hvor stofkoncentrationer ikke må stige i væsentlig grad, jf. vejledende principperne i MST FAQ 50 (sediment) og 51 (biota).

DN skal påpege at hermed indlægger miljøministeriet en væsentlighedsvurdering, hvilket ikke er i overensstemmelse med MFKNs afgørelse som siger

"at når miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, og vandområdet dermed er i det lavest mulige tilstandsniveau, skal enhver efterfølgende stigning af koncentrationen af stoffet anses som en forringelse af vandområdets tilstand i strid med vandrammedirektivets art. 4, stk. 1."

og at det

"ikke er i overensstemmelse med forpligtigelsen til at forebygge forringelser af tilstanden af overfladevand at tillade en mertilførsel af kobber efter en konkret væsentlighedsvurdering som anført i Miljøstyrelsens vejledning til indsatsbekendtgørelsen, når kvalitetskravet allerede er overskredet. Vejledningen er ikke i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis om, at enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof udgør en forringelse, når kvalitetskravet allerede er overskredet,..."

DN må konkludere at der således ikke er belæg for fremtidige væsentlighedsvurderinger når miljøkvalitetskravene er overskredet, idet al merudledning da er en forringelse, som ikke kan gradbøjes med vilkårligt fastlagte bagatelgrænser uanset om disse fastlægges i en vejledning eller i en konkret væsentlighedsvurdering.

DN hæfter sig herefter ved at der henvises til MST FAQ 50 (sediment) og 51 (biota) – som rettelig bør være MST FAQ 50 (biota) og 51 (sediment):

Af FAQ 51 *Hvordan sikres det, at en ny udledning ikke medfører væsentlig koncentrationsstigning i sediment, jf. § 6, stk. 1, nr. 5?* fremgår, at hvis den gennemsnitlige årlige stigning af koncentrationen af et givet stof i sedimentet som følge af en udledning udgør 5 % eller mere af miljøkvalitetskravet for sediment, bør den betragtes som værende væsentlig. Hvis miljøkvalitetskravet for sediment er overskredet i forvejen i det pågældende overfladevand, henvises til FAQ 43 *Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en ny tilladelse til udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i overfladevand?*, som så i øvrigt viser tilbage til den aktuelle vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer afsnit 8.3.2. for nærmere beskrivelse af, hvordan Miljøministeriet forstår EU-rettens krav om at forebygge forringelse af overfladevandområdets tilstand samt kravet om ikke at hindre mulighed for målopfyldelse (!).

FAQ 43 siger bl.a.:

"Det er ikke afgørende for muligheden for at udpege en blandingszone for et givet stof, om miljøkvalitetskravet for det pågældende stof er overholdt eller ej i det berørte overfladevandområde, så længe koncentrationen af stoffet ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål."

"I. Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i overfladevandet

Hvis det generelle kvalitetskrav eller maksimumkoncentrationen for et givet stof i vand allerede er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning til vand eller luft, hvis den ved beregninger kan vise, at udledningen med sikkerhed ikke vil påvirke opfyldelse af miljøkvalitetskravet i overfladevandet uden for den udpegede blandingszone.

For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i blandingszonens rand, jf. FAQ 67.

For udledninger til luft bør en beregnet koncentrationsstigning som følge af depositionen overalt i overfladevandet være mindst mulig og ikke mere end 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav.

Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende stof på **et repræsentativt målepunkt**. I beregningen skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand. Ved vurdering af, om en beregnet stigning i koncentrationen vil være målbar, kan miljømyndigheden tage udgangspunkt i, hvad der kan måles med de ved overvågning af overfladevand almindeligt anvendte analysemetoder, der opfylder kravene til analysemetoder for kemisk analyse og kontrol ved overvågning af overfladevand, sediment og biota som fastsat i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger.”

” III. Miljøkvalitetskrav for sediment er overskredet i overfladevandet

Det generelle kvalitetskrav for vand sikrer ikke nødvendigvis beskyttelsen af sedimentmiljøet.

Hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet stof er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning, som ikke vil medføre en stigning i koncentrationen af det pågældende stof i sedimentet og dermed påvirke opfyldelsen af miljøkvalitetskravet.

Den beregnede gennemsnitlige årlige stigning af koncentrationen i sedimentet som følge af en udledning bør derfor være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment. For udledninger til luft bør en beregnet koncentrationsstigning som følge af depositionen overalt i overfladevandet være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment.”

Som det ses af den fremhævede tekst vil miljøministeriet altså fortsat anvende en væsentlighedsvurdering til accept af overskridelser af miljøkvalitetskravene, også udenfor de udlagte blandingszoners rand, på 5% af det generelle kvalitetskrav for vand. Altså en slags undtagelseszone udenpå blandingszonen!

Og som det ses vil man for sediment acceptere en årlig stigning i koncentrationen af det problematiske stof på 1% af miljøkvalitetskravet for sediment! Om det alene gælder indenfor den udlagte blandingszone fremgår ikke af forslaget, men det må formodes. For sediment accepteres altså at koncentrationen må stige med 1% af sedimentkvalitetskravet årligt, hvilket for ikke-nedbrydelige stoffer som tungmetaller eller for tungnedbrydelige stoffer betyder at sedimentet gradvist forværres. Det er en meget besynderlig opfattelse af forsigtighedsprincippet, der her lægges for dagen.

Ydermere skal vurderingen af merudledningens betydning beregnes i et repræsentativt punkt (anbefalet som et eksisterende målepunkt fra NOVANA og helst det med størst vanddybde) som kan være placeret langvejs fra merudledningsstedet. Dette punkt skal repræsentere hele vandområdet, hvilket er absurd. Et relevant målepunkt ville ligge nær udledningens punkt i strømrretningen for at sikre overholdelse af miljøkvalitetskravene så tæt på udledningen som muligt. At der så vil være samtidig kravoverholdelse i større afstand er overvejende sandsynligt. Det er omvendte er tilfældet for et repræsentativt punkt langt væk – her ved man ikke hvad tilstanden er tættere på udledningen.

Så på trods af MFKNs afgørelse herom ovenfor insisterer miljøministeriet altså på fortsat at foretage en væsentlighedsvurdering som tillader overskridelser af miljøkvalitetskravene udenfor udlagte blandingszoner. Fuldstændigt som det var tilfældet før ministeren greb ind og inddrog disse dele af vejledningen.

Det fremgår af høringsbrevet til høring af Vejledning 9053 af 21. december 2021 ”Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer”, at

”Miljøministeriets departementet har forestået den juridiske analyse og har i den sammenhæng haft dialog med EU-Kommissionen og gennemført et udvidet nabotjek. På denne baggrund er den retlige ramme for, hvad der vil udgøre en yderligere forringelse fastlagt som: En udledning der medfører en målbar stigning i

koncentrationen af et MFS i et samlet målsat overfladevandområde, hvor koncentrationen af dette MFS i forvejen overskrider miljøkvalitetskrav for stoffet.”

Hvad den udførte dialog med EU Kommissionen og nabotjekket har haft af betydning anføres ikke, men bruges her til at legitimere de omskrevne vejledninger og deres fastholdelse af væsentlighedskriterier for at overskride gældende miljøkvalitetskrav udenfor blandingszoner og hermed merudledning af stoffer, der allerede overskrider miljøkvalitetskravene. Desuden betyder brugen af repræsentative beregningspunkter langt fra udledningpunktet at der accepteres forringelser i (mere nærliggende) dele af vandområdet.

Alle disse forhold er i modstrid med såvel MFKNs afgørelse som med EU domstolens afgørelser og næppe et enigt resultat af dialogen med EU Kommissionen og derfor er den reviderede vejledning en ommer.

Den parallelle høring af Vejledning 9053 af 21. december 2021 ”Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer” MST FAQ slutter 9. november og den tætte sammenhæng mellem de to høringer betyder at DN må tage forbehold for at komme med yderligere bemærkninger til vejledning til indsatsbekendtgørelsen såfremt læsningen af MST FAQ giver anledning hertil.

Venlig hilsen

Henning Mørk Jørgensen
Havbiolog i DN Sekretariat
31193235 hmj@dn.dk

Brevdato 03-11-2023

Afsender Danmarks Sportsfiskerforbund -lbt
(lbt@sportsfiskerforbundet.dk) Sendt af Lars Brinch Thygesen:
lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Danmarks Sportsfiskerforbund, Lars Brinch Thygesen -
Høringssvar - Bakker op om Danmarks Naturfredningsforenings
høringssvar til Vejledning til indsatsbekendtgørelsen - MIM
journalnummer 2023 – 10012

Identifikationsnummer 502195

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Danmarks Sportsfiskerforbund bakker op om Danmarks
Naturfredningsforenings høringssvar til Vejledning til
indsatsbekendtgørelsen - MIM journalnummer 2023 – 10012
DN høringssvar til vejl. til indsatsbekendtgørelsen nov.2023

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Henning Mørk Jørgensen (hmj@dn.dk)
Fra: Danmarks Sportsfiskerforbund -lbt (lbt@sportsfiskerforbundet.dk)
Titel: Danmarks Sportsfiskerforbund bakker op om Danmarks Naturfredningsforenings høringsvar til Vejledning til indsatsbekendtgørelsen - MIM journalnummer 2023 – 10012
Sendt: 03-11-2023 17:54
Bilag: DN høringsvar til vejl. til indsatsbekendtgørelsen nov.2023.pdf;

Miljøministeriet

Journalnummer 2023 – 10012

Danmarks Sportsfiskerforbund har modtaget Danmarks Naturfredningsforenings høringsvar til Vejledning til indsatsbekendtgørelsen - MIM journalnummer 2023 – 10012.

Danmarks Sportsfiskerforbund vil hermed meddele Miljøministeriet, at vi fuldt og helt bakker op om DN's høringsvar.

Bedste hilsner

Lars Brinch Thygesen

Natur- og Miljøkonsulent

Danmarks Sportsfiskerforbund

Skyttevej 5 – 7182 Bredsten

Telefon: 76 22 70 74

Mobil: 40 14 10 77

Email: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

www.sportsfiskeren.dk

[Facebook](#) - [Instagram](#) - [YouTube](#)

Dato: 3. november 2023

Danmarks
Naturfredningsforening

Til Miljøministeriet

mim@mim.dk

Danmarks Naturfredningsforenings (DNs) høringssvar til Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Vejledning til indsatsbekendtgørelsen - journalnummer 2023 – 10012)

Indledningsvis skal DN påpege, at anledningen til den aktuelle revision af Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter er den såkaldte Horsensafgørelse fra Miljø og Fødevarerklagenævnet (MFKN), som førte til miljøministerens suspension af dele af Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse stoffer (som for nuværende er i ikke-synkron høring).

Det er DNs opfattelse at disse revisioner af vejledningerne til fulde skal respektere MFKNs afgørelse og de relevante EU-domstolsafgørelser. Det er DNs opfattelse at den gældende retstilstand efter MFKNs Horsensafgørelse med de EU-afgørelser, der deri henvises til, er følgende:

- Miljøkvalitetskrav for miljøfarlige stoffer skal som udgangspunkt overholdes i udledningen.
- Kan dette trods brug af BAT eller bedre ikke lade sig gøre må udledningen enten undlades eller der må udlægges blandingszone for problemstofferne med overholdelse af reglerne herfor (herunder at alle udlæg af blandingszoner skal fremgå specifikt af vandområdeplanerne, det skal godtgøres, at de er udlagt på baggrund af brug af BAT for de enkelte stoffer, og det skal fremgå for hver enkelt, hvorledes man løbende skal minimere udstrækningen af blandingszonen).
- Såfremt der allerede forekommer overskridelser af miljøkvalitetskravene for problemstofferne i vand/biota/sediment kan yderligere udledninger over miljøkvalitetskravene ikke komme på tale da merudledning er en yderligere forringelse i laveste tilstandsklasse
- Der skal altid være kendskab til de relevante koncentrationer i såvel nær- som fjern-recipienten (vand/sediment/biota) af de miljøfarlige stoffer, som er relevante i forbindelse med en ny eller øget udledning – ellers kan det ikke konkret vurderes om der er tale om en forringelse
- Bestemmelsen om ikke-forringelse gælder både for midlertidige forringelser og for dele af et vandområde

Som det fremgår af MFKNs afgørelse med henvisninger til EU-domstolens afgørelser, er det desuden ikke i overensstemmelse med de forpligtelser, som de danske myndigheder er pålagt ved vandrammedirektivet, at der i Miljøministeriets vejledning indgår en væsentlighedsvurdering, som miljømyndighederne forudsættes at tage udgangspunkt i ved deres stillingtagen til, om der kan meddeles tilladelser til at udlede konkrete miljøfarlige stoffer når miljøkvalitetskravet allerede er overskredet i vandområdet. Domstolspraksis fastslår nemlig at *enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof udgør en forringelse, når kvalitetskravet allerede er overskredet.*

Det er som sagt DNs opfattelse at den aktuelle og andre relevante vejledninger (som eksempelvis de MST FAQ, der henvises til i det aktuelle udkast til vejledning) skal rumme disse helt klare tilkendegivelser.

Som det fremgår nedenfor er dette ikke tilfældet.

De substantielle ændringer i udkastet til vejledningen er angiveligt alene foretaget i afsnit 8.1.1 ff og 8.3.2, som derfor er de afsnit DN kommenterer i det følgende:

Til 8.1.1 ff

Afsnit 8 i den udsendte vejledning knytter sig til §8 i indsatsbekendtgørelsen, hvorefter ” Statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen skal ved administration af lovgivningen i øvrigt forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.”

Formuleringen er i overensstemmelse med Vandrammedirektivets (VRDs) krav om ikke-forringelse og opfyldelse af miljømål.

Til bedømmelse af hvornår der foreligger en forringelse i et vandområde henvises til flere EU-domstolsafgørelser:

1. sag C-461/13, hvorefter ” der foreligger en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde, når mindst et af kvalitetselementerne som omhandlet i vandrammedirektivets bilag V falder et niveau, selv om denne forringelse ikke fører til, at hele overfladevandområdet rykker en klasse ned. Hvis det pågældende kvalitetselement som omhandlet i bilag 5 til vandrammedirektivet allerede befinder sig i den laveste klasse, udgør enhver forringelse af dette element en "forringelse af tilstanden" for overfladevandområdet.”
2. sag C-535/18, hvorefter ” der foreligger en forringelse af den kemiske tilstand af en grundvandsforekomst som følge af et projekt i tilfælde af dels en overskridelse af mindst ét af kvalitetskravene eller tærskelværdierne som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/118/EØF af 12. december 2006 om beskyttelse af grundvand mod forurening og forringelse, dels en forventet stigning i koncentrationen af et forurenende stof, når den fastsatte tærskel for dette stof allerede er overskredet. De værdier, der er målt på hvert overvågningspunkt, skal tages i betragtning individuelt.”
3. afgørelse C-525/20, hvorefter ” målet om at forebygge forringelse af tilstanden skal fortolkes således, at det ikke giver medlemslandene mulighed for, ... ikke at tage hensyn til midlertidige kortsigtede virkninger, som er uden langsigtede konsekvenser for vandkvaliteten, medmindre det er åbenbart, at sådanne virkninger efter deres art kun har en ringe indvirkning på tilstanden i det omhandlede vandområde, og at de ikke medfører »forringelse« af området i bestemmelsens forstand.” Kan et program eller projekt medføre en sådan forringelse, kan programmet eller projektet, selv om denne forringelse er af midlertidig karakter, kun godkendes, hvis betingelserne i direktivets artikel 4, stk. 7, er opfyldt.

DN skal bemærke i forbindelse med afgørelse 1. ovenfor, at for kemisk tilstand opererer VRD kun med to tilstandsklasser – nemlig god og ikke-god. Det gælder uanset om der er tale om nationalt prioriterede miljøfarlige stoffer, som indgår som del af den økologiske tilstand, eller der er tale om EU-prioriterede stoffer, som indgår selvstændigt som Kemisk tilstand for vandområdet.

Overskrides et fastsat miljøkvalitetskrav (vand/sediment /biota) for blot et enkelt af de prioriterede stoffer i et vandområde er området i ikke-god tilstand (laveste klasse for kemiske stoffer) efter one-out – all out-princippet, og der vil derfor ikke kunne tillades yderligere udledninger, som kan medføre en øget koncentration af det pågældende stof (= forringelse).

Det vil efter DNs opfattelse også indebære at der ikke kan anvendes blandingszone for det pågældende stof.

Afsnit 8.2 omhandler vandområder hvor miljømålet er opfyldt. Her fastslås at merudledning kan tillades så længe det ikke fører til at vandområdet eller tilgrænsende vandområder går en tilstandsklasse ned (= forringelse). Her kan også tillades blandingszoner, hvor koncentrationen af et eller flere stoffer overskrider miljøkvalitetskravene i nærmere fastsat omfang efter gældende regler for brug heraf.

Afsnit 8.3 omhandler vandområder hvor miljømålet ikke er opfyldt. Her anføres at merudledning kun kan tillades såfremt det ikke forringer tilstanden eller hindrer målopfyldelse. Ved vurdering af, om afgørelsen vil hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, skal det tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres senere i planperioden. Det er dog altid et krav, at der skal være effekt- og tidsmæssig sammenhæng mellem påvirkningen og den neutraliserende faktor, da midlertidige forringelser af vandforekomsternes tilstand ikke må ske.

DN finder ikke neutralisering senere i planperioden er i overensstemmelse med VRD og EU-domstolens afgørelse i sag C-525/20 *Association France Nature Environment*, hvorefter myndighederne ikke må lægge vægt på muligheden for, at den påvirkning, som recipienten udsættes for, neutraliseres senere i planperioden.

DN er heller ikke enig i at "Ligesom det er tilfældet for vandforekomster, hvor miljømålet er opfyldt, jf. § 8, stk. 2, kan der således også være mulighed for øget påvirkning af vandforekomster uden målopfyldelse", hvis der hermed menes at der kan tillades merudledning, der forringer de parametre, som er årsag til den manglende målopfyldelse.

Afsnit 8.3.2 omhandler specifikt miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder.

§ 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter betyder, at en udledning ikke må føre til overskridelse af miljøkvalitetskrav eller modvirke en gennemført eller planlagt reduktion, herunder som forudsat ved prognoser for strukturudvikling (baseline):

" Ved vurdering af om en udledning forventes at ville medføre en forringelse af berørte vandområders tilstand gælder, at hvis miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, må en ny udledning ikke føre til **yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for det pågældende stof ved en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde**. Der antages at ske en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne påvises ud fra **repræsentative overvågningspunkter** i berørte overfladevandområder. Der kan vejledende henvises til principperne ved udledning fra punktkilder i [MST FAQ]."

DN: Den markerede tekst herover er i modstrid med den tidligere nævnte EU-afgørelse – "*...der foreligger en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde, når mindst et af kvalitetselementerne som omhandlet i vandrammedirektivets bilag V falder et niveau, selv om denne forringelse ikke fører til, at hele overfladevandområdet rykker en klasse ned*". Det er således ikke nødvendigt at det samlede vandområde rykker en klasse ned for et kvalitetselement for at der er tale om en forringelse, en del af vandområdet er tilstrækkeligt.

Det fremgår også af Horsens-afgørelsen, idet MFKN skriver "*... at det følger af EU-Domstolens praksis, at også midlertidige og lokalt afgrænsede forringelser af tilstanden for et overfladevand er i strid med forpligtigelsen til at forebygge forringelse af tilstanden...*"

"Der gøres desuden opmærksom på, at vurderingen af målopfyldelse for miljøfarlige forurenende stoffer sker på enkeltstoffer med miljøkvalitetskrav, hvorfor det er på stofniveau, den konkrete vurdering af påvirkningen gennemføres. Med hensyn til vurdering af påvirkningen af overfladevandområder, **der er i**

ukendt tilstand (grundet manglende overvågning), skal tilstanden for miljøfarlige forurenende stoffer belyses ved inddragelse af øvrige oplysninger, jf. nedenstående.”

”Er tilstanden ukendt grundet **manglende overvågningsdata** for området eller manglende miljø-kvalitetskrav, må myndigheden foretage en yderligere konkret vurdering under inddragelse af metoder og alternative vurderingskriterier, som den finder anvendelig. Det kan fx være oplysninger fra nationale overvågningsrapporter. Dette svarer til den eksisterende praksis for håndtering af afgørelser om tilladelser og godkendelser.”

DN: Efter Horsens-afgørelsen fra MFKN står det klart at kendskab til koncentrationerne i recipienten (vand/sediment/biota) af de relevante miljøfarlige stoffer, som en ny udledning indeholder, vil være helt afgørende for om udledningen vil kunne tillades efter alle gældende regler.

Om kendskab til eksisterende koncentrationer af miljøfarlige stoffer i vandområdet skrives i vejledningen: ” *Vurdering af kemisk tilstand og økologisk tilstand for miljøfarlige forurenende stoffer* Overfladevandområders kemiske tilstand er vurderet ud fra forekomst af prioriterede stoffer og økologiske tilstand vurderet ud fra forekomst af nationalt specifikke stoffer er vist i vandområdeplanens MiljøGIS og vandplandata.dk. Det fremgår her konkret, for hvilke stoffer, de fastsatte miljøkvalitetskrav er overskredet. Der inddrages eventuelle nyere overvågningsdata, og det vurderes, om disse overskrider relevante miljøkvalitetskrav. Selv om der ikke som sådan er tale om en opdatering af tilstandsklassifikationen i vandområdeplanerne, kan Retningslinjer for udarbejdelse af vandområdeplaner 2021-2027, Intern arbejdsinstruks (Juni 2023), benyttes i en specifik opdateret vurdering for det/de konkrete stoffer til brug for administration efter § 8. Er tilstanden ukendt grundet manglende overvågningsdata for området eller manglende miljø-kvalitetskrav, må myndigheden foretage en yderligere konkret vurdering under inddragelse af metoder og alternative vurderingskriterier, som den finder anvendelig. Det kan fx være oplysninger fra nationale overvågningsrapporter. Dette svarer til den eksisterende praksis for håndtering af afgørelser om tilladelser og godkendelser.”

Der lægges således ikke op til i forbindelse til tilladelser til merudledning af miljøfarlige stoffer at der skaffes ny, relevant viden om eksisterende koncentrationer i vandområdet selvom det er afgørende for at kunne behandle en ansøgning herom efter gældende regler.

Det er efter DNs opfattelse helt uholdbart at tillade ny/øgede udledninger uden (nyere) viden om recipientens tilstand for de relevante stoffer – har man ikke data må man skaffe dem, hvad enten det er myndigheden eller ansøger der foretager de således nødvendige analyser.

Det kan desuden ikke efter over 20 år med VRD på nogen måde retfærdiggøres at der er så massiv ukendskab til den kemiske tilstand i langt de fleste vandområder som tilfældet er i dag. Især for vandløb og søer hersker et massivt ukendskab til tilstanden for alle prioriterede miljøfarlige stoffer (eksempelvis er den ukendt for henved 95% af vandløbene jf. vandområdeplan 2021-27), men også i kystvande er der alt for langt mellem målestationer og især sådanne, der kan påvise effekter af væsentlige punktkilder med udledning af miljøfarlige stoffer.

Vejledningsudkastet siger at det vil afhænge af en konkret vurdering, om en udledning må forventes at føre til en stigning i koncentrationen som beskrevet, herunder navnlig ud fra oplysninger om de berørte vandområders aktuelle tilstand og belastning fra øvrige udledninger og forureningskilder. Der nævnes en række punkter der altid skal med i vurderingen, herunder:

- Stoffers eventuelle tendens til at blive akkumuleret i sediment og/eller biota, hvor stofkoncentrationer ikke må stige i væsentlig grad, jf. vejledende principperne i MST FAQ 50 (sediment) og 51 (biota).

DN skal påpege at hermed indlægger miljøministeriet en væsentlighedsvurdering, hvilket ikke er i overensstemmelse med MFKNs afgørelse som siger

"at når miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, og vandområdet dermed er i det lavest mulige tilstandsniveau, skal enhver efterfølgende stigning af koncentrationen af stoffet anses som en forringelse af vandområdets tilstand i strid med vandrammedirektivets art. 4, stk. 1."

og at det

"ikke er i overensstemmelse med forpligtigelsen til at forebygge forringelser af tilstanden af overfladevand at tillade en mertilførsel af kobber efter en konkret væsentlighedsvurdering som anført i Miljøstyrelsens vejledning til indsatsbekendtgørelsen, når kvalitetskravet allerede er overskredet. Vejledningen er ikke i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis om, at enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof udgør en forringelse, når kvalitetskravet allerede er overskredet,..."

DN må konkludere at der således ikke er belæg for fremtidige væsentlighedsvurderinger når miljøkvalitetskravene er overskredet, idet al merudledning da er en forringelse, som ikke kan gradbøjes med vilkårligt fastlagte bagatelgrænser uanset om disse fastlægges i en vejledning eller i en konkret væsentlighedsvurdering.

DN hæfter sig herefter ved at der henvises til MST FAQ 50 (sediment) og 51 (biota) – som rettelig bør være MST FAQ 50 (biota) og 51 (sediment):

Af FAQ 51 Hvordan sikres det, at en ny udledning ikke medfører væsentlig koncentrationsstigning i sediment, jf. § 6, stk. 1, nr. 5? fremgår, at hvis den gennemsnitlige årlige stigning af koncentrationen af et givet stof i sedimentet som følge af en udledning udgør 5 % eller mere af miljøkvalitetskravet for sediment, bør den betragtes som værende væsentlig. Hvis miljøkvalitetskravet for sediment er overskredet i forvejen i det pågældende overfladevand, henvises til FAQ 43 Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en ny tilladelse til udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i overfladevand?, som så i øvrigt viser tilbage til den aktuelle vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer afsnit 8.3.2. for nærmere beskrivelse af, hvordan Miljøministeriet forstår EU-rettens krav om at forebygge forringelse af overfladevandområdet tilstand samt kravet om ikke at hindre mulighed for målopfyldelse (!).

FAQ 43 siger bl.a.:

" Det er ikke afgørende for muligheden for at udpege en blandingszone for et givet stof, om miljøkvalitetskravet for det pågældende stof er overholdt eller ej i det berørte overfladevandområde, så længe koncentrationen af stoffet ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdet tilstand og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål."

" I. Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i overfladevandet

Hvis det generelle kvalitetskrav eller maksimumkoncentrationen for et givet stof i vand allerede er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning til vand eller luft, hvis den ved beregninger kan vise, at udledningen med sikkerhed ikke vil påvirke opfyldelse af miljøkvalitetskravet i overfladevandet uden for den udpegede blandingszone.

For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i blandingszonens rand, jf. FAQ 67.

For udledninger til luft bør en beregnet koncentrationsstigning som følge af depositionen overalt i overfladevandet være mindst mulig og ikke mere end 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav.

Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende stof på **et repræsentativt målepunkt**. I beregningen skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand. Ved vurdering af, om en beregnet stigning i koncentrationen vil være målbar, kan miljømyndigheden tage udgangspunkt i, hvad der kan måles med de ved overvågning af overfladevand almindeligt anvendte analysemetoder, der opfylder kravene til analysemetoder for kemisk analyse og kontrol ved overvågning af overfladevand, sediment og biota som fastsat i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger.”

” III. Miljøkvalitetskrav for sediment er overskredet i overfladevandet

Det generelle kvalitetskrav for vand sikrer ikke nødvendigvis beskyttelsen af sedimentmiljøet.

Hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet stof er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning, som ikke vil medføre en stigning i koncentrationen af det pågældende stof i sedimentet og dermed påvirke opfyldelsen af miljøkvalitetskravet.

Den beregnede gennemsnitlige årlige stigning af koncentrationen i sedimentet som følge af en udledning bør derfor være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment. For udledninger til luft bør en beregnet koncentrationsstigning som følge af depositionen overalt i overfladevandet være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment.”

Som det ses af den fremhævede tekst vil miljøministeriet altså fortsat anvende en væsentlighedsvurdering til accept af overskridelser af miljøkvalitetskravene, også udenfor de udlagte blandingszoner, på 5% af det generelle kvalitetskrav for vand. Altså en slags undtagelseszone udenpå blandingszonen!

Og som det ses vil man for sediment acceptere en årlig stigning i koncentrationen af det problematiske stof på 1% af miljøkvalitetskravet for sediment! Om det alene gælder indenfor den udlagte blandingszone fremgår ikke af forslaget, men det må formodes. For sediment accepteres altså at koncentrationen må stige med 1% af sedimentkvalitetskravet årligt, hvilket for ikke-nedbrydelige stoffer som tungmetaller eller for tungnedbrydelige stoffer betyder at sedimentet gradvist forværres. Det er en meget besynderlig opfattelse af forsigtighedsprincippet, der her lægges for dagen.

Ydermere skal vurderingen af merudledningens betydning beregnes i et repræsentativt punkt (anbefalet som et eksisterende målepunkt fra NOVANA og helst det med størst vanddybde) som kan være placeret langvejs fra merudledningsstedet. Dette punkt skal repræsentere hele vandområdet, hvilket er absurd. Et relevant målepunkt ville ligge nær udledningens punkt i strømrøret for at sikre overholdelse af miljøkvalitetskravene så tæt på udledningen som muligt. At der så vil være samtidig kravoverholdelse i større afstand er overvejende sandsynligt. Det er omvendte er tilfældet for et repræsentativt punkt langt væk – her ved man ikke hvad tilstanden er tættere på udledningen.

Så på trods af MFKNs afgørelse herom ovenfor insisterer miljøministeriet altså på fortsat at foretage en væsentlighedsvurdering som tillader overskridelser af miljøkvalitetskravene udenfor udlagte blandingszoner. Fuldstændigt som det var tilfældet før ministeren greb ind og inddrog disse dele af vejledningen.

Det fremgår af høringsbrevet til høring af Vejledning 9053 af 21. december 2021 ”Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer”, at

”Miljøministeriets departementet har forestået den juridiske analyse og har i den sammenhæng haft dialog med EU-Kommissionen og gennemført et udvidet nabotjek. På denne baggrund er den retlige ramme for, hvad der vil udgøre en yderligere forringelse fastlagt som: En udledning der medfører en målbar stigning i

koncentrationen af et MFS i et samlet målsat overfladevandområde, hvor koncentrationen af dette MFS i forvejen overskrider miljøkvalitetskrav for stoffet.”

Hvad den udførte dialog med EU Kommissionen og nabotjekket har haft af betydning anføres ikke, men bruges her til at legitimere de omskrevne vejledninger og deres fastholdelse af væsentlighedskriterier for at overskride gældende miljøkvalitetskrav udenfor blandingszoner og hermed merudledning af stoffer, der allerede overskrider miljøkvalitetskravene. Desuden betyder brugen af repræsentative beregningspunkter langt fra udledningsspunktet at der accepteres forringelser i (mere nærliggende) dele af vandområdet.

Alle disse forhold er i modstrid med såvel MFKNs afgørelse som med EU domstolens afgørelser og næppe et enigt resultat af dialogen med EU Kommissionen og derfor er den reviderede vejledning en ommer.

Den parallelle høring af Vejledning 9053 af 21. december 2021 ”Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer” MST FAQ slutter 9. november og den tætte sammenhæng mellem de to høringer betyder at DN må tage forbehold for at komme med yderligere bemærkninger til vejledning til indsatsbekendtgørelsen såfremt læsningen af MST FAQ giver anledning hertil.

Venlig hilsen

Henning Mørk Jørgensen
Havbiolog i DN Sekretariat
31193235 hmj@dn.dk

Brevdato 02-11-2023

Afsender Svend-Erik Jepsen (SEJ@DI.DK)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Dansk Industri, Svend-Erik Jepsen - DI høringssvar på vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Identifikationsnummer 501445

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter DI høringssvar på vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter
DI høringssvar på vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Jens Christian Pabst Berthelsen (jecpb@mim.dk)
Fra: Svend-Erik Jepsen (SEJ@DI.DK)
Titel: DI høringssvar på vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter
Sendt: 02-11-2023 16:05
Bilag: DI høringssvar på vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.pdf;

Til Miljøministeriet

Hermed fremsendes DI's bemærkninger til udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Jepsen

Miljøpolitik og cirkulær økonomi
Fagleder, Vand og Klimatilpasning

(+45) 3377 3685

(+45) 2949 4407 (Mobil)

sej@di.dk

di.dk

Dansk Industri

Læs, hvordan DI behandler og beskytter
persondata i [DI's Privatlivspolitik](#)

Miljøministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Att.: Vand og Klimatilpasning
Sendt som e-mail til mim@mim.dk
Kopi til: jecpb@mim.dk

DI's bemærkninger til udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

DI har den 12. oktober 2023 modtaget ovenstående udkast til vejledning i høring med frist den 3. november 2023.

Indledningsvist vil DI gerne anerkende det store arbejde, som Miljøministeriet har lagt i at afsøge modeller for den fremtidige forvaltning af vandområderne og udledningstilladelser til disse i lyset af afgørelsen fra Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 (sagen 22/02461). DI finder, at denne vejledning og den nye vejledning med FAQer fra Miljøstyrelsen, der ligeledes er i høring, vil udgøre et administrationsgrundlag, der kan fungere i praksis. Vi kan dog samtidig imødesæ, at ansøgningsprocedurer og dokumentationsgrundlag bliver mere omfangsrigt og dermed også mere omkostningstungt. DI skal henstille til, at de økonomiske byrder, der er forbundet med nye og reviderede tilladelser, tilstræbes reduceret så meget som muligt.

I forhold til den konkrete vejledning er kapitel 8 af særlig interesse, da den giver rammen for myndighedens administration af lovgivningen, og specielt kapitel 8.3.2. om miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder. DI støtter, at beregningerne af, at der ikke vil ske en stigning i koncentrationen i et repræsentativt overvågningspunkt, samt, at vurderingen skal foretages ved en forudgående beregning. Vi undrer os dog over formuleringen ”under anvendelse af anerkendte videnskabelige beregningsmetoder” – er det ikke en selvfølge i en myndigheds administrationsarbejde?

DI anerkender, at det af vejledningen fremgår, at der naturligvis skal arbejdes på at reducere udledningen og dermed også mindske udstrækningen af blandingszoner i takt med udvikling af nye og bedre teknologier til at nedbringe koncentrationerne i spildevandet. Den metodik følger ligeledes af arbejdet med BAT/BREF som en del af IE direktivet (Industrial Emission).

DI står naturligvis til rådighed for en nærmere drøftelse af dette høringssvar og den kommende vejledning.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Jepsen

Brevdato 03-11-2023

Afsender Christian Andersen (CAN@regioner.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Danske Regioner, Christian Andersen - Vedr. journalnummer 2023 - 10012 - Danske Regioners høringssvar på vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Identifikationsnummer 501814

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Vedr. journalnummer 2023 - 10012 - Danske Regioners høringssvar på vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter samt Vejledning om Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer
Danske Regioners høringssvar på vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Christian Andersen (CAN@regioner.dk)
Titel: Vedr. journalnummer 2023 - 10012 - Danske Regioners høringssvar på vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter samt Vejledning om Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer
Sendt: 03-11-2023 11:25
Bilag: Danske Regioners høringssvar på vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.pdf;

Se venligst vedhæftede.

Med venlig hilsen
Christian Andersen
Chefrådgiver
Regionernes Videncenter for Miljø og Ressourcer

Danske Regioner

Dampfærgevej 22
2100 København Ø

M 40 22 30 17

E can@regioner.dk

Officiel post bedes sendt til
regioner@regioner.dk

Miljøministeriet

mim@mim.dk

DANSKE
REGIONER

03-11-2023

EMN-2023-01044

1662926

Christian Andersen

Danske Regioners høringssvar på vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter samt Vejledning om Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer – vedr. Miljøministeriets journalnummer 2023 - 10012

Danske Regioner afgav d. 22. juni 2022 [høringssvar på forslag til vandområdeplanerne for perioden 2022-2027](#).

De to udkast til vejledninger, "Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter" og "Vejledning om Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" er begge konsekvensrettet af Miljøministeriet pga. Miljø- og fødevareklagenævnets afgørelse i den såkaldte VEGA-sag.

Med afgørelsen tilsidesatte Miljø- og fødevareklagenævnet afsnit 8.3.2 i Miljøstyrelsens vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Det fremgik, at det var muligt at skønne, hvorvidt en udledning af et miljøfarligt forurenende stof (MFS) til et målsat overfladevandområde i ikke-god tilstand for stoffet, kunne anses for at være betydelig og dermed udgøre en forringelse. Vejledningen om indsatsprogrammer var i høring samtidigt med vandplanerne mellem 22/12-21 til 22/6-22, men de er ikke efterfølgende blevet offentliggjort netop pga. VEGA-sagen.

Afgørelsen betød også, at Miljøministeriet var nødt til at suspendere vejledning nr. 9053 af 21. december 2021 om "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer".

Ændringerne i de to vejledninger som følge af afgørelsen handler altså om, hvordan man skal give tilladelser til udledning af MFS til overfladevandområder, herunder

- Hvordan Miljøministeriet nu forstår den retlige ramme for, hvad der vil udgøre en yderligere forringelse, når der skal gives en udledningstilladelse

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

(nemlig som: En udledning, der medfører en målbar stigning i koncentrationen af et MFS i et samlet målsat overfladevandsområde, hvor koncentrationen af dette MFS i forvejen overskrider miljøkvalitetskrav for stoffer) (vejl. om indsatsprogrammer)

- Den metode miljømyndigheden skal bruge for at vurdere dette (vejl. om Spørgsmål og svar)

Ændringerne præciserer bl.a., at det skal eftervises ved beregninger, at udledningen ikke medfører en stigning i koncentrationen af det pågældende stof i et repræsentative målepunkt, og det er defineret, hvad der forstås ved et repræsentativt målepunkt. Derudover præciseres bl.a., at den tidlige udvikling skal indgå i vurderingen, da selv midlertidige forringelser ikke kan tillades og at afgørelsen skal bygge på forsigtighedsprincippet.

Hvordan berører ændringerne regionerne?

Denne ændring berører regionerne, når de skal ansøge om udledningstilladelse til overfladevand. De kan fx ske i.f.m. bortledning af oppumpet afværgvand, eller udledning af vand fra et spunset område, der skal drænes før et afværgeprojekt, kan gå i gang. Regionerne skal nu bruge den nye metode til at anskueliggøre konsekvenserne af udledningen af vores afværgvand til overfladevandområdet overfor miljømyndigheden. Forskellen mellem den tidligere metode og den præciserede metode vurderes imidlertid at have mindre betydning.

Vi har ved den tidligere høring mellem 22/12-21 til 22/6-22 ikke haft specifikke bemærkninger til de nu reviderede afsnit i vejledningen om indsatsprogrammer.

Imidlertid går konsekvenserne af VEGA-afgørelsen ud på at stramme op i forhold til fortsat forurening af overfladevandsområder. Vi har både i det politiske høringssvar og i de tekniske og tektnære rettelser ifm. høringen af vandområdeplanerne gjort opmærksom på problemerne med den manglende finansiering af både overfladevandsopgaven og generationsforureningsopgaven. Begge opgaver er kilder til forurening af overfladevandområder, som medvirker til, at mange danske overfladevandområder er i ikke-god tilstand. Jo længere der går, før disse forureninger adresseres, jo mere spreder de sig.

Venlig hilsen

Christian Andersen
chefrådgiver

Brevdato 03-11-2023

Afsender Helge Danneskiold-Samsøe (h_danneskiold@yahoo.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Danske Vandløb, Helge Danneskiold-Samsøe - Journalnummer 2023 - 10012 - Høringssvar fra Danske Vandløb på udkast til vejledning til indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Identifikationsnummer 502127

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Journalnummer 2023 - 10012 - Høringssvar fra Danske Vandløb på udkast til vejledning til indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.
Danske Vandløbs høringssvar på udkast til vejledning til indsatsprogrammer journalnummer 2023 -10012

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Lars Egedal (lars.egedal@freddal.dk), Jørgen Dalgaard (fam@jpdal.dk), Niels Grønnegaard (helleogniels@paradis.dk), Jesper Haarslev (jh40815996@gmail.com), sv.steenholdt@gmail.com (sv.steenholdt@gmail.com), Torben Pedersen (tp-bwi@mail.dk), Steen Rasmussen (sr@steensbo.dk), post@vindumovergaard.dk (post@vindumovergaard.dk), klausen_cows@hotmail.com (klausen_cows@hotmail.com), Vagn Sørensen (vagn Gudum@waoomail.dk), Lars Peter Boel (boel@dlgtele.dk), Lars Olsen (olsen.louisendal@email.dk), Poul B. Christensen (frueholt@profibermail.dk), Niels Møller (niels@koustrupmolle.dk)
Fra: Helge Danneskiold-Samsøe (h_danneskiold@yahoo.dk)
Titel: Journalnummer 2023 - 10012 - Høringssvar fra Danske Vandløb på udkast til vejledning til indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.
Sendt: 03-11-2023 15:47
Bilag: Danske Vandløbs høringssvar på udkast til vejledning til indsatsprogrammer journalnummer 2023 -10012.pdf;

Til Miljøministeriet, Departementet, Vand- og Klimatilpasning, Journalnummer 2023 - 10012

Hermed er vedhæftet Journalnummer 2023 - 10012 - Høringssvar fra Danske Vandløb på udkast til vejledning til indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Med venlig hilsen

Helge Danneskiold-Samsøe

Formand for Danske Vandløb

Miljøministeriet
Departementet
Vand og Klimatilpasning
Journalnummer 2023-10012

Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 33 39 49 90
E dv@danskevandloeb.dk
W www.danskevandloeb.dk
CVR DK 34 56 90 37

3. november 2023

Danske Vandløbs høringssvar til

Udkast til vejledning til bekendtgørelse om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Når nu der afsættes penge til konkrete fysiske indsatser for vandløb opfordrer Danske Vandløb til at der indtænkes klimatilpasning i indsatserne:

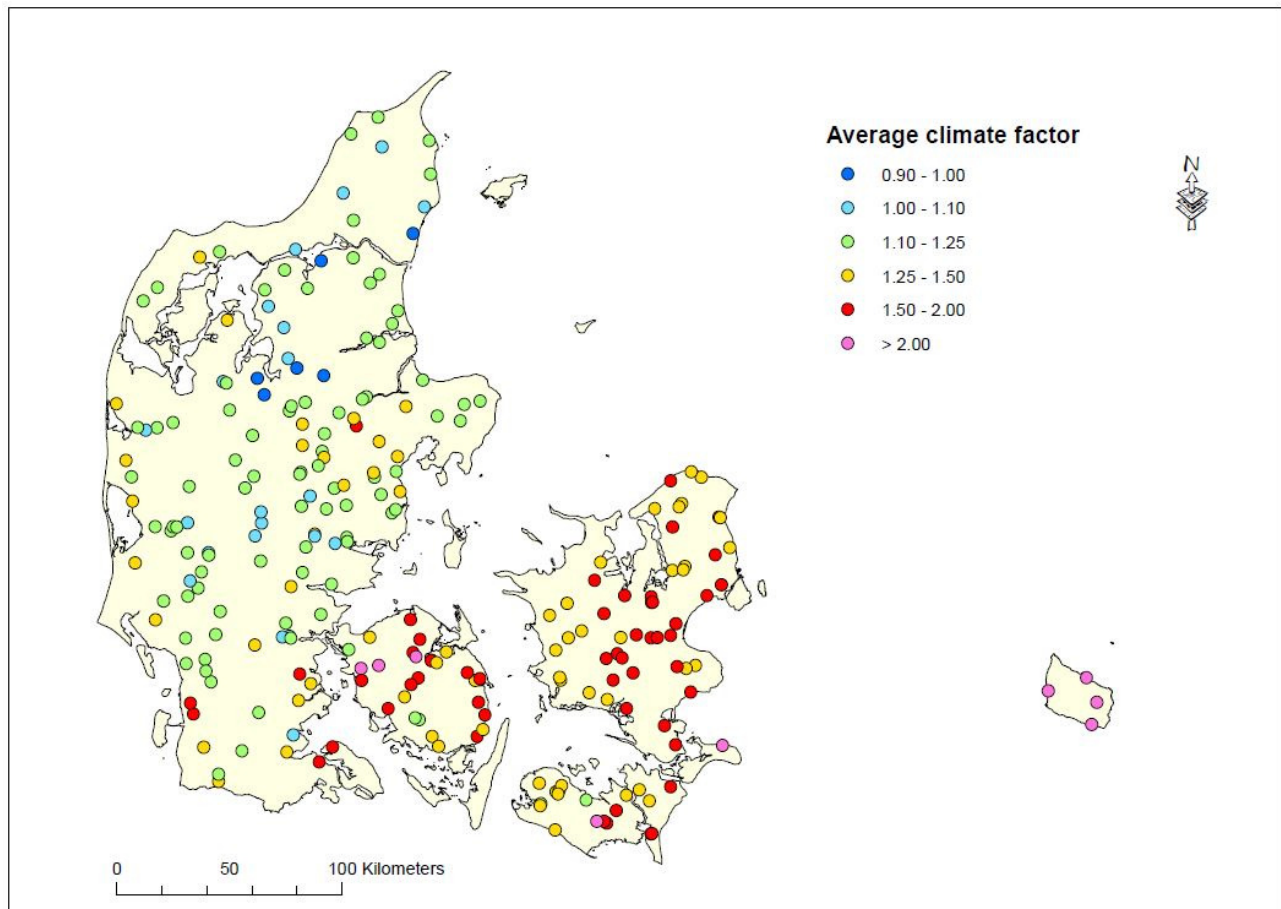
I vejledningen til bekendtgørelsens fremtidige indsatser for vandløb, bør der således pålægges krav om at disse indsatsers gennemførelse sker under forudsætning af at de klima- eller samfundsrelaterede ændringer til øget vandafledning indgår som forudsætning for at støtte indsatsen.

GEUS har beregnet den såkaldte klimafaktor forskellige steder i landet for at estimere de kommende klimaændringer. Klimafaktor = Forhold mellem fremtidig (år 2050-2100) og nutidig max afstrømninger (år 1961-1990)

- Eks: Klimafaktor = 1,5 → Afstrømning 50% større i 2021-2050 sammenlignet med 1961-1990

Som det fremgår af Figur 1, så skal stort set alle vandløb i fremtiden føre mere vand end de har gjort. Det er derfor tvingende nødvendigt, at når der gives tilskud til disse projekter, at der altid tænkes klimatilpasning ind i projektet samtidigt.

Figur 1: Estimerede klimafaktorer for klimagenereret ændring i 100 års maksimumafstrømning estimeret for fremtidsperioden 2021-2050 i forhold til reference perioden 1961-1990

http://www.klimatilpasning.dk/media/877909/Final_report_GEUS_2014_38.pdf

Vi mener således, at det er yderst relevant at det som forudsætning for at den konkrete indsats kan gennemføres, samtidigt sikres/kræves at disse indsatser også i en fremtidig horisont giver vandløbene kapacitet til at afvandingsproblematikken i 2050 tilgodeses. Herved sikres, i modsætning til foreliggende udkast til vejledning til bekendtgørelse, at indsatserne er fremtidssikret. En indsats skal således kunne imødekomme fremtidens vandføringsbehov i år 2050-2100 for at kunne gennemføres.

På side 12-15 i vejledningen gennemgås forskellige typer indsatser, som kommenteres i det følgende:

Udlægning af groft materiale (smårestaureeringer)

Denne type indsats er ikke egnet i forhold til klimatilpasning, da vandføringsevnen forringes væsentligt, idet sten og grus optager plads i vandløbet som skal bruges til vandføring. Derudover er der risiko for dykkede dræn. Danske Vandløb opfordrer derfor til, at denne indsats fjernes eller erstattes med udskiftning af bund.

Udskiftning af bundmateriale

Denne type indsats vurderes at være neutral for vandføringsevnen. Men i forhold til klimatilpasning er den ikke forbedrende. Danske Vandløb opfordrer til, at den nye vandløbsbund etableres dybere i vandløbet end den gamle, så bedre vandføringsevne kan opnås, når der alligevel skal graves i vandløbet.

Hævning af vandløbsbunden

Denne type indsats er direkte i modstrid med klimatilpasningen og skaber langt flere oversvømmelser end blot ved uændrede forhold. Metoden giver dykkede dræn med stuvning af vand op i drænsystemerne, som i flade områder kan brede sig flere kilometer ud til siderne med store udbyttetab til følge. Desuden bliver drænsystemerne ødelagt, da deres selvrensende effekt ødelægges, når de ikke har frit udløb i en længere periode. Metoden er ligeledes i modstrid med vandløbsloven § 27 der påpeger at: "Vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres". Staten er således erstatningspligtig. Danske Vandløb opfordrer derfor på det kraftigste at denne indsats tages ud af vejledningen til bekendtgørelsen, da den både er lovstridig og tilmed har store økonomiske konsekvenser for lodsejer.

Man kunne i stedet for mod erstatning af det forbrugte areal indføre dobbeltprofil vandløb. Det ville tilgodese både afvanding og natur/miljø.

Plantning af træer

For vandløb der løber øst – vest eller modsat, anbefales det at træer udelukkende plantes på sydsiden af vandløbet inden for vandløbets område, så lodsejers tilstødende mark ikke gøres mindre. Derudover kræver træer vedligeholdelse, idet de skal beskæres, så der ikke hænger grene ned i vandløbet og begrænser vandføringsevnen. Ligeledes må trærødderne heller ikke stikke direkte ud i vandløbet, da det også kan begrænse vandføringsevnen. Sker dette, skal rødderne beskæres, så profilet igen er frit. Dødt ved skal ligeledes fjernes, så det heller ikke forringer vandføringsevnen.

Såfremt dette er overholdt og der afsættes de nødvendige midler til vedligeholdelse vurderes dette at være neutralt i forhold til vandføringsevnen, men det er ikke klimatilpasning.

Udlæg af groft materiale og plantning af træer.

Dette er et meget dårligt forslag da der her gælder de samme principper som for indsatsen: Udlægning af groft materiale. Danske Vandløb opfordrer derfor til at denne indsats fjernes helt eller udskiftning af bund i stedet for.

Genslyngning

Genslyngning medfører at vandløbet fra punkt A til B skal løbe en væsentligt længere distance i forhold til den direkte vej. Da faldet mellem punkt A og B er fast, betyder det alt andet lige at faldet spredes ud over en længere distance og dermed får hele strækningen som gennemsnit et langt mindre fald. Da mindre fald betyder mindre vandføringsevne, er denne indsats også i modstrid med klimatilpasningerne og vil således give flere oversvømmelser i forhold til uændrede forhold. Derudover inddrager det mere af lodsejers jord og staten er således erstatningspligtig både i forhold til det ekstra jord der inddrages og i forhold til ekstra oversvømmelser. Danske Vandløb anbefaler på den baggrund klart, at dette virkemiddel fjernes.

Hvis vandløbet skal slynges, skal vandføringsevnen tilpasses. Dvs. større dybde og eventuelt bredde.

Åbning af rørlægninger

På den ene side foreslås åbning af rørlagte strækning, som isoleret set er godt ud fra en klimasynsvinkel, men oven i det skal bunden hæves, hvilket ikke er godt og ulovligt i forhold til §27. Dertil kommer, at mange rørlægninger går direkte igennem lodsejers marker, så ved en genåbning skæres marken over og det medfører dårlig arrondering med risiko for overlap ved anvendelse af gødning og pesticider. Pga. hævningsen af bund og gennemskårne marker kan Danske Vandløb ikke anbefale den metode.

Fjernelse af fysiske spærringer

Dette er en meget god indsats i forhold til klimatilpasning, da vandføringsevnen forbedres væsentligt ved fjernelse af disse. Danske Vandløb anbefaler på det kraftigste, at denne indsats anvendes langt mere i fremtiden i forhold til i dag, da det virkelig er klimatilpasning.

Sandfang

Da sandfang fjerner materiale fra vandet er dette godt klimatilpasningsmæssigt og Danske Vandløb kan derfor bakke op om den metode.

Okker

Da okkerbassiner har de lidt de samme egenskaber som sandfang, kan denne metode også fint anvendes.

Danske Vandløbs forslag til alternative indsatser

I vejledningen foreslår vi at der gøres plads til indsatserne Dobbeltprofil, Mini-ådale og omløb, hvor vandet ledes uden om en by, som det er sket med Bogense Bybæk, se link:

<https://www.tv2fyn.dk/nordfyn/ny-kanal-skal-redde-bogense-fra-oversvømmelser>

Det er meget skuffende, at disse virkemidler ikke er med, da det netop er virkemidler som giver plads til klimatilpasninger og miljø samtidig. Disse tre virkemidler vil vi gerne have ind i lovgivning og vejledninger snarest muligt.

Øvrige forhold

Under dette afsnit står at en evt. spildevandsindsats afventer den fysiske indsats i vandløbene som gennemføres først. Dette giver ikke mening, hvis det netop er spildevandet der er skyld DVF-værdien ikke er høj nok. Inden den fysiske indsats sættes i gang, bør der således gennemføres en kemisk måling. Viser den kemiske måling at det er spildevandet der er skyld i problemstillingen, bør spildevandsindsatsen gennemføres først.

Ukloakerede ejendomme – antal ejendomme

Fra side 25 i vejledningen handler det om antal ukloakerede ejendomme. I den forbindelse tager vejledningen ikke hensyn til at kloakering kan medføre at kloakvand pumpes over vandskel. Når det pumpes over vandskel skal det sikres, at der er plads til kloakvandet i det vandløb det pumpes over i.

Afslutningsvis skal det fremføres: Det er en stor mangel ved den samlede vejledning, at der ikke er lavet en økonomisk konsekvensvurdering af de forskellige forslag. Det kan derfor ikke understreges nok, at nogle af indsatserne således kan have både store økonomiske og personlige konsekvenser.

Med venlig hilsen

Helge Danneskiold-Samsø

Formand for Danske Vandløb

Brevdato 03-11-2023

Afsender ellenmb@law.au.dk Sendt af Ellen Margrethe Basse:
ellenmb@law.au.dk

Modtagere Jens Christian Pabst Berthelsen (Sagsbehandler, Vand og
Klimatilpasning)

Akttitel Høringssvar på departementets udkast til en vejledning om
bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for landdistriker

Identifikationsnummer 503358

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Høringssvar på departementets udkast til en vejledning om
bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for landdistriker
høringssvar til departementet (EMB)

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Jens Christian Pabst Berthelsen (jecpb@mim.dk)
Fra: ellenmb@law.au.dk (ellenmb@law.au.dk)
Titel: Høringssvar på departementets udkast til en vejledning om bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for landdistrikter
Sendt: 03-11-2023 17:13
Bilag: høringssvar til departementet (EMB).pdf;

Kære Jens Christian Pabst Berthelsen

Hermed fremsender jeg mit høringssvar på departementets udkast til en vejledning om bekendtgørelsen om indsatsprogrammer

Mvh Ellen Margrethe Basse

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita
Dr.jur.

Tlf: +45 8716 5425
Mobil: +45 2326 1829
Mail: Ellenmb@law.au.dk
<https://pure.au.dk/portal/da/ellenmb@law.au.dk>

Juridisk Institut

Aarhus BSS
Aarhus Universitet
Bartholins Allé 16, Bygning 1414, kontor 115
8000 Aarhus C
Tel.: +45 8716 5257
Mail: ekspedition.law@au.dk
Web: <http://www.bss.au.dk>

JURIDISK INSTITUT
AARHUS UNIVERSITET

Ellen Margrethe Basse
Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

Risskov den 3. november 2023

Høringssvar som reaktion på Miljøministeriets udkast til ”Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter” – j.nr. 2023-10012

Med henvisning til departementets høringsbrev af 12. oktober 2023, j.nr. 2023-10012, tillader jeg mig hermed at fremsende nogle kritiske kommentarer til udkastet til vejledningen til bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for vandområder (herefter *indsatsprogrambekendtgørelsen*).¹ I mit høringssvar vil jeg forholde mig til følgende elementer i departementet udkast til indsatsprogramvejledningen:

MANGLENDE OPLYSNINGER OM RELEVANTE REGLER I UDKASTETS INDLEDENDE KILDEANGIVELSE.....	3
INDSATSPROGRAMBEKENDTGØRELSENS ANVENDELSESOMRÅDE.....	4
VEJLEDNINGSUDKASTETS OPLYSNINGER VEDRØRENDE MILJØFARLIGE STOFFER.....	7
i) AFGRÆNSNINGEN AF DE SITUATIONER, HVOR FORPLIGTELSENE TIL AT OVERHOLDE MILJØKVALITETSKRAVENE GÆLDER.....	8
ii) DEPARTEMENTETS OPLYSNINGER OM OVERSKRIDELSER AF MILJØKVALITETSKRAVENE FOR KONKRETE MILJØFARLIGE STOFFER OG DEN FORUDSATTE INDSATS.....	9
iii) MANGLENDE KVANTITATIVE BEREGNINGER AF KONKRETE INDSATSBEHOV	11
DEPARTEMENTET REDEGØRELSE FOR BEKENDTGØRELSENS § 8'S AFGØRELSESBEGREB OG FASTLÆGGELSEN AF HVAD DER FØLGER AF FORBUDET MOD FØRINGELSE	11
i) DEPARTEMENTETS FORSTÅELSE AF AFGØRELSESBEGREBET	11
ii) DEPARTEMENTETS STILLINGTAGEN TIL FORBUDET MOD FØRINGELSE AF OVERFLADEVANDET	12
<i>En begrænsning af de relevante beskyttede vandområder .....</i>	<i>12</i>
iii) DEPARTEMENTETS OMTALE AF EU-DOMSTOLENS PRINCIPIELLE DOMME	13
iii) DEPARTEMENTETS ADMINISTRATIONSMODEL	15
<i>Departementet forudsætninger vedrørende vidensniveauet .....</i>	<i>16</i>
<i>Departementets opstilling af en bevisbyrde .....</i>	<i>17</i>
<i>Departementets forudsætninger om tilvejebringelsen af de nødvendige data.....</i>	<i>18</i>
<i>Departementets forudsætning om, at koncentrationen skal vurderes ud det, der måles på repræsentative målestationer .....</i>	<i>18</i>
<i>Departementets forudsætninger vedrørende opfyldelse af miljømålene.....</i>	<i>18</i>
<i>Henvisninger til Miljøstyrelsens udkast til FAQ'er .....</i>	<i>19</i>
FORUDSÆTNINGERNE VEDRØRENDE ANVENDELSE AF BLANDINGSZONER – HERUNDER FOR UDLEDNING AF MILJØFARLIGE STOFFER	21
FORUDSÆTNINGERNE I UDKASTET OM MULIGHED FOR OPFYLDELSE AF MILJØMÅLENE I EN 4. VANDPLANLÆGNINGSPERIODE.....	22
EN OPSUMMERING	23

¹ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (i det følgende omtalt som indsatsprogrambekendtgørelsen)

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

I mit høringssvar forholder jeg mig, som det fremgår af oversigten, til uklarheder i udkastet og til den indskrænkende fortolkning, som departementet foretager af indsatsprogrambekendtgørelsens anvendelsesområde, ligesom jeg kommenter på departementets udlægning af vandrammedirektivet,² herunder dets artikel 4, stk. 1, litra a), og de særlige forpligtelser, der er fastlagt i direktivet. Det, der fremgår af vandkvalitetskravdirektivet³ til begrænsning af udledningen af miljøfarlige stoffer til overfladevandområder (vandløb, søer og kystvande) og om anvendelse af blandingszoner, inddrages ligeledes.

Da departementets udkast vedrører gennemførelsen af forpligtelser, der er fastlagt af EU i vandrammedirektivet og vandkvalitetskravdirektivet, tager jeg udgangspunkt i de forpligtelser, som det danske medlemskab af EU indebærer for departementet til at formulere vejledningen i overensstemmelse med det, der følger af samarbejds- og loyalitetspligten,⁴ herunder de fortolkningsprincipper, der er fastlagt af EU-Domstolen. Jeg henviser her især til princippet om EU-retten forrang og kravet om anvendelse af en EU-konform fortolkning af direktivtekster.⁵ Da der er tale om direktivbestemmelser, der er vedtaget af EU's institutioner med hjemmel i artikel 192, stk. 1, skal minimumskravene respekteres, jf. artikel 193 i Traktaten om Funktionen af Den Europæiske Union (TEUF).

Det følger af EU-retten, at fortolkningen og den konkrete anvendelse af gennemførelseslovgivning – herunder indsatsprogrambekendtgørelsen, der gennemfører forpligtelser fastlagt i vandrammedirektivet og vandkvalitetskravdirektivet – skal kunne respektere de konkrete principielle domme, der er afsagt af EU-domstolen i forhold til fortolkningen af vandrammedirektivet, herunder Weser-dommen⁶ og de opfølgende domme.

At departementet ved formulering af den aktuelle vejledning om de danske myndigheders administrationsordning, skal forklare indsatsprogrambekendtgørelsen i overensstemmelse med EU-Domstolens fortolkning af vandrammedirektivet, fremgår også af sag C-525/20 *Association France Nature Environment*.⁷

I departementets udkast til indsatsprogramvejledningen henvises der flere steder de FAQ'er, der indgår i Miljøstyrelsens vejledning ”*Spørgsmål og svar om udledningen af visse forurenende stoffer til vandmiljøet*”, uden at det fremgår af udkastet, hvilket FAQ-nummer, der konkret henvises til – herunder om der henvises tale til de FAQ'er, der aktu-

---

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, som ændret bl.a. ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/39/EU, der bl.a. indeholder en opdateret liste af de prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer i direktivets bilag I, del A. (vandrammedirektivet).

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/105/EF af 16. december 2008 om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken (vandkvalitetskravdirektivet), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/39/EU, der bl.a. indeholder en opdateret liste af de prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer i direktivets bilag I, del A.

⁴ Jfr. Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 4, stk. 3 og eksempelvis EU-Domstolens C-404/13 *ClientEarth*.

⁵ De EU-retlige forpligtelser, der gælder i forhold til gennemførelse af vandrammedirektivet og vandkvalitetskravdirektivet m.fl., har jeg beskrevet i ”Vand Lovgivning”, DJØF Forlag, 2022, side 30 ff.

⁶ Sag C-461/13 *Weser*. Dommen omtales også – herunder i departementets udkast som C-461/13 *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*.

⁷ Sagen C-525/20 *Association France Nature Environment*, der også nævnes i departementets udkast, vedrører en vejledning, som de franske myndigheder havde udarbejdet om forståelse af forringelsesbegrebet i vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

elt er sendt i høring af Miljøstyrelsen frem til den 9. november, jfr. Miljøstyrelsens jr.nr. 2023-97843. Da der er en betydelig sammenhæng mellem de to udkast til de fremtidige vejledninger, tillader jeg mig i det følgende at inddrage styrelsens udkast i mine kommentarer, der hvor det måtte være relevant. Man kan også spørge, hvor hensigtsmæssigt det egentlig er med en sådan høringspraksis, der ikke gør det muligt, at vurdere den sammenhængende vejledning, der skal danne grundlag for den fremtidige administrationsmodel, i ét høringssvar.

Jeg behandler ikke i mit høringssvar den del af departementets udkast til vejledningen, der vedrører udledning af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) og organisk stof til overfladevandet. Jeg behandler heller ikke det, der mere specifikt vedrører beskyttelsen af grundvandet.

Manglende oplysninger om relevante regler i udkastets indledende kildeangivelse

I angivelsen af de konkret relevante bekendtgørelser, der omtales i departementets vejledningsudkast som relevant kildegrundlag, henvises der på side 7 – kun til indsatsprogrambekendtgørelsen som sådan og til bekendtgørelsen om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster (herefter *miljømålsfastsættelsesbekendtgørelsen*).⁸

I departementets udkast indgår der imidlertid også henvisninger til *miljømålsfastsættelsesbekendtgørelsen*⁹ og til *overvågningsbekendtgørelsen*,¹⁰ se bl.a. udkastet side 10 og side 29. De her nævnte bekendtgørelser burde have været nævnt i oversigten på side 7.

I departementets udkast omtales den øvrige relevante lovgivning som ”sektorlovgivningen”. Som det vil fremgå af det følgende, kan de myndigheder og rådgivere, der skal anvende indsatsprogrambekendtgørelsen, ikke anvende bekendtgørelsens bestemmelser, uden at være opmærksomme på, hvor der i den danske sektorlovgivning er hjemmel til at stille krav over for de virksomheder, der udleder spildevand til overfladevandområder.

Det er relevant for de myndigheder, der skal anvende vejledningen, at departementet ikke begrænsede sig til at henvise til ”FAQ’er” og ”sektorlovgivningen”. Det er især relevant her at fremhæve, at blandt den relevante sektorlovgivning indgår *miljøbeskyttelsesloven*,¹¹

---

⁸ Bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster (i det følgende omtalt som miljømålsbekendtgørelsen).

⁹ Bekendtgørelse nr. 796 af 15. juni 2023 om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (i det følgende omtalt som miljømålsfastsættelsesbekendtgørelsen).

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 792 af 15. juni 2023 om overvågning af overfladevand, grundvand og beskyttede områder og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder (i det følgende omtalt som overvågningsbekendtgørelsen).

¹¹ Lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023 om miljøbeskyttelse.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

godkendelsesbekendtgørelsen,¹² spildevandsbekendtgørelsen¹³ og/eller udledningsbekendtgørelsen.¹⁴

Indsatsprogrambekendtgørelsens anvendelsesområde

Det fastslås nederst på side 8 i departementets udkast, at indsatsprogrambekendtgørelsen kun finder anvendelse på *de vandområder, der er målsat*. Fortolkningen støttes på en henvisning til vandplanlægningslovens¹⁵ § 2, nr. 1 og nr. 2. Lovens § 2 giver imidlertid efter min opfattelse ikke grundlag for en sådan indskrænkende fortolkning af bekendtgørelsens anvendelsesområde. Da bekendtgørelsen skal opfattes som den danske gennemførelse af vandrammedirektivets artikel 11, er det afgørende, at den fortolkes og anvendes EU-konformt.

Indsatsprogrambekendtgørelsens § 8, stk. 3 blev da også fortolket EU-konformt i Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023.¹⁶ Nævnet fastslog bl.a.:

”Det er et flertal i Miljø- og Fødevarerklagenævnets opfattelse på baggrund af navnlig Weser- og Land Nordrhein-Westfalen-dommene, at forringelse af tilstanden i forhold til forurenende stoffer skal forstås således, at når miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, og vandområdet dermed er i den lavest mulige tilstandsniveau, skal enhver efterfølgende stigning af koncentrationen af stoffet anses som en forringelse af vandområdets tilstand i strid med vandrammedirektivets art. 4, stk. 1. Fler-tallet bemærker, at indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, skal forstås på samme måde, idet bekendtgørelsen er den danske implementering af forpligtigelsen til at forebygge forringelser af overfladevand og grundvands tilstand.” (min fremhævelse)

Hvis anvendelsesområdet for indsatsprogrambekendtgørelsen er forudsat afgrænset, sådan som det angives i departementets udkast, har de danske myndigheder – herunder kommunerne – på trods af en sådan forudsætning, en pligt til at anvende bekendtgørelsen EU-konformt – med respekt for borgernes og virksomhedernes retssikkerhed. Hjemmelskravet gælder ikke i forhold til myndighedernes handleforpligtelser, hvor de konkrete handlinger ikke forudsætter, at der formuleres krav overfor borgere og virksomheder.

Med hensyn til handlepligten, har EU-Domstolen i Weser-dommen – og en række senere domme – fastslået, at der er tale om en retlige binding for myndighederne til at bidrage til opfyldelsen af de nationalt opstillede miljømål for alle overfladevandområder. Af dommen, der meget klart inddrager de forpligtelser, der følger af direktivets tilvejebringelse af

¹² Bekendtgørelse nr. 1083 af 9. august 2023 om godkendelse af listevirksomhed

¹³ Bekendtgørelse nr. 1393 af 21. juni 2021 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. Bekendtgørelsen indeholder særdeles relevante krav, som kommunerne og Miljøstyrelsen skal iagttage, når der skal tages stilling til ansøgninger om udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, kystvande og havområder, bl.a. fordi bekendtgørelsen indeholder centrale definitioner, fastsættelse af miljøkvalitetskrav, den kombinerede fremgangsmåde, vilkårsformulering og ikke mindst beregninger ved fastsættelse af vilkår, der skal sikre, at udledningen ikke påvirker berørte overfladevandområder eller havområder.

¹⁵ Lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 om vanplanlægning.

¹⁶ Miljø- og Fødevarerklagenævnet den 23. februar 2023, sagsnummer 22/02461, der ophævede og hjemviste til fornyet behandling af Horsens Kommunes § 25-tilladelse til etablering af en omfartsvej.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

oplysninger om alle vandområder og om formuleringen af indsatsprogrammer, fremgår det bl.a. af præmis 42:

”For at sikre, at medlemsstaterne opfylder de ovenfor nævnte miljømål, indeholder direktiv 2000/60 en række bestemmelser – bl.a. i artikel 3, 5, 8, 11 og 13 i dette direktiv samt i bilag V hertil – der, som ... danner en kompleks proces og omfatter etaper, der er detaljeret reguleret, med henblik på at gøre det muligt for medlemsstaterne at gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige på baggrund af de særlige egenskaber og karakteristika, der er identificeret for vandområderne på deres område.” (min fremhævelse)

I dommens præmis 49 understreger EU-Domstolen, at forpligtelsen til at forebygge forringelse af vandområder er tillagt en selvstændig status. Det fastslås endvidere i præmis 50, at forpligtelsen til at forebygge forringelse af tilstanden er retlig bindende i hver fase af gennemførelsen af vandrammedirektivet, herunder at:

”... forpligtelsen gælder for alle typer overfladevandområder og alle tilstande, for hvilke der er vedtaget eller burde være vedtaget en forvaltningsplan. Den pågældende medlemsstat er følgelig forpligtet til at nægte at godkende et projekt, såfremt sidstnævnte kan medføre en forringelse af tilstanden for et berørt overfladevandområde eller indebærer risiko for, at der ikke opnås en god tilstand for overfladevand, medmindre det pågældende projekt anses for at være omfattet af en undtagelse i henhold til artikel 4, stk. 7, i dette direktiv.” (mine fremhævelser)

I dommens præmis 55 fastslås det også, at vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a) nr. 1, hvori begrebet ”forringelse af tilstanden” af et overfladevandområde indgår, skal fortolkes som en forpligtelse til at forebygge forringelse, der vedrører tilstanden for alle overfladevandområder. Der følger dermed af EU-Domstolens fortolkning af vandrammedirektivets artikel 11, som indsatsprogrambekendtgørelsen forudsættes at gennemføre, at bekendtgørelsen skal finde anvendelse på alle overfladevandområder – hvad enten ministeriet har målsat de enkelte vandområder eller ej.

Det er derfor ikke EU-konformt, når departementet på side 25 i afsnit 4.2.4 ”Konkrete indsatser for spildevand”, skriver, at det er en forudsætning for, at der kan meddeles et påbud om forbedret spildevandsrensning eller tilslutning til spildevandsselskabets kloak, at det nedstrømsliggende vandløb er målsat. Det afgørende er i den sammenhæng, at der er hjemmel i ”sektorlovgivningen” til at stille krav over for borgerne/virksomhederne. Handleforpligtelsen i indsatsprogrambekendtgørelsens § 8 skal sammenholdes med de regler i miljøbeskyttelseslovens kapitler 4-5 – og de med hjemmel i loven udstedte bekendtgørelser, herunder spildevandsbekendtgørelsen, godkendelsesbekendtgørelsen og/eller udledningsbekendtgørelsen – der giver hjemmel til at gribe ind med skærpende vilkår og påbud, når det vurderes, at der er behov for at sikre en forbedring af overfladevandets tilstand, herunder bl.a. ved at forhindre en forringelse.

Den ”ikke EU-konforme” indskrænkende fortolkning af indsatsprogrambekendtgørelsen kommer også til udtryk i udkastets afsnit 4.3, hvor departementet vejleder om ”Indsatser overfor miljøfarlige forurenende stoffer”, som myndighederne skal udføre for at forbedre tilstanden efter indsatsprogrambekendtgørelsens § 9. Departementet skriver på side 29:

”I de vandområder, hvor et eller flere stoffer overskrider de fastsatte miljøkvalitetskrav, er den økologiske og/eller kemiske tilstand vurderet som værende ikke-god. Det er i disse vandområder, der skal gennemføres en indsats.” (min fremhævelse)

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

Da der er mange vandområder, hvor tilstanden er ukendt, kan myndighedernes handleforpligtelser ikke begrænses til de vandområder, hvor tilstanden er konstateret at være ”ikke god”,¹⁷ hvis indsatsen skal kunne leve op til de forpligtelser, der følger af vandrammedirektivet.

Omfanget af de overfladevandområder, der i departementets udkast forudsættes at falde uden for det, som myndighederne har en pligt til at bidrage til at forbedre og forhindre forringelse af, kan belyses med henvisning til de oplysninger om vandområdernes aktuelle tilstand, der indgår i ministeriets ”Vandområdeplanerne 2021-2027”, juni 2023 (herefter omtalt som ”VP3”).

Det oplyses i VP3 side 11, at antallet af vandløb, i god, ikke-god og ukendt økologisk tilstand med hensyn til forekomst af nationalt specifikke stoffer udgør henholdsvis 190, 900 og 17.490 km. Vandløb i god, ikke-god og ukendt kemisk tilstand, som bestemmes af forekomst af prioriterede stoffer, udgør henholdsvis 240, 870 og 17.460 km.

Side 13 oplyses det at antallet af søer i god, ikke-god og ukendt økologisk tilstand med hensyn til forekomst af nationalt specifikke stoffer er 9, 164 og 813. Antallet af søer i god, ikke-god og ukendt kemisk tilstand, som bestemmes af forekomst af prioriterede stoffer, er henholdsvis 92, 202 og 692. Der er også betydelige søer – faktisk største delen – hvor tilstanden er ukendt.

Side 15 oplyses det, at antallet af kystvande i god, ikke-god og ukendt økologisk tilstand er henholdsvis 82, 16 og 11 af i alt 109 kystvande. Antallet af kystvande og territorialfarvande i god, ikke-god og ukendt kemisk tilstand, som bestemmes af forekomst af prioriterede stoffer, er henholdsvis 8, 111 og 4.

Som det fremgår af de her gengivne tal fra VP3, er der i dag i meget betydeligt omfang tale om overfladeområder, hvor tilstanden er ukendt.

De sagsbehandlere, som den endelige version af ministeriets vejledning har betydning for, vil formentlig også blive forvirret, hvis de sammenholder departementets afgrænsnings af indsatsen med det, der står i Miljøstyrelsens udkast til en ny formulering af FAQ 43. I den sidstnævnte tekst oplyses det:

” Miljøstyrelsen vurderer, at EU-rettens krav om at forebygge forringelse af tilstanden skal forstås på samme måde for målsatte overfladevandområder og for ikke-målsat overfladevand.”

Det er Miljøstyrelsen, der angiver de korrekte forståelse – nemlig at kravet om forebyggelse af en forringelse ikke kan begrænses til de vandområder, der er målsat.

I departementets udkast til vejledningen oplyses det på side 30, at der ikke skal gennemføres en indsats i de områder, som ministeriet *ikke har tilvejebragt overvågningsdata eller andre data for vandets tilstand*. Departementet forudsætter hermed, at de nationale beslutninger om, i hvilket omfang man i Danmark vil overholde kravene i vandrammedirek-

---

¹⁷ På side 29 oplyses det endvidere i departementets udkast til vejledningen: ”Som en del af Miljøstyrelsens overvågningsprogram, som ligger til grund for vandområdeplanernes tilstandsvurderinger, bliver koncentrationen af miljøforurenende stoffer målt i visse målsatte vandløb, søer og kystvande”. Det vil sige, at der end ikke er oplysninger om forekomsten af de konkrete koncentrationer af de miljøfarlige stoffer i det, der udgør det beslutningsgrundlag, som myndigheder skal støtte sig på under den 3. vandplanlægningsperiode.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

tivets artikel 5 og artikel 8 om tilvejebringelse af basisanalyser og overvågningsdata,¹⁸ kan være bestemmende for den indsats, der skal sikre, at overfladevandet opnår ”god tilstand senest den 22. december 2027. Afgrænsningen af indsatsen til forbedring af vandets tilstand, kan imidlertid ikke bero på det aktuelle mangelfulde vidensniveau om vandområdernes tilstand.

Vejledningsudkastets oplysninger vedrørende miljøfarlige stoffer

Der er i forhold til fastlæggelse af de begrænsninger, der gælder for de danske myndigheders kompetence til at meddele afgørelser, der har betydning for udledningen af miljøfarlige stoffer til overfladevandområder, nogle ganske særlige forpligtelser, som myndighederne skal respekteres efter vandrammedirektivet, *både* på grund af direktivets meget klare formål, jf. artikel 1, litra c), og på grund af at direktivet – i et samspil med vandkvalitetskravdirektivet – fastlægger retligt bindende kvalitetsniveauerne for den maksimale forekomst af sådanne stoffer i overfladevandet.

Forekomsten af miljøfarlige stoffer (MFS) i overfladevandet og i sedimenter/biota skal efter direktivreglerne begrænses i overensstemmelse med de miljøkvalitetskrav, der er opstillet dels på EU-niveau til prioriterede stoffer, dels på nationalt niveau til nationalt specifikke stoffer. De kriterier, der er relevante i forhold til vurderingen af tilstanden i det overfladevand, der er recipient for en udledning af miljøfarlige stoffer, fremgår af vandrammedirektivets bilag V og vandkvalitetskravdirektivets bilag I, hvor det sidstnævnte erstatter vandrammedirektivets bilag X.¹⁹ Der er for de enkelte stoffer opstillet miljøkvalitetskrav i miljømålsfastsættelsesbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens bilag 2, del B, tabel 3-5. Nogle af kravene er fastsat som årgennemsnit (MKK) på grund af langtidsvirkningen af stofferne, medens andre er angivet som maksimumkoncentrationsværdier, som ikke må overskrides selv kortvarigt (MAC-QS).

Med hensyn til koncentrationen af miljøfarlige stoffer i vandet/sedimenter og den tilførsel af stoffer, som er relevant ved stillingtagen til, om den kemiske hhv. de økologiske tilstande kan karakteriseres som ”god” eller ”ikke god”, skal der anvendes en sondring mellem: a) prioriterede farlige stoffer, b) prioriterede stoffer og c) nationalt specifikke stoffer. Der sondres også mellem de krav, der gælder i forhold til vandet, henholdsvis de krav, der er opstillet for sediment/biota. De sidstnævnte miljøkvalitetskrav er fastsat for at beskytte organismer, som lever på eller i sedimentet, og til beskyttelse af de fødekæder, som organismerne indgår i. Princippet ”one out, all out” i vandrammedirektivets artikel 2, nr. 17 og vandkvalitetskravdirektivets artikel 3, stk. 1, litra iii) skal respekteres. Danmark har endvidere efter vandkvalitetskravdirektivets artikel 1, litra c) og litra e) en pligt til at sikre en

---

¹⁸ Vandrammedirektivets artikel 5 pålægger medlemsstaterne at sikre, at der foretages en analyse af miljøkvaliteten (vandets tilstand) i de overfladevande, der indgår i de enkelte vandområdedistrikter. Der skal endvidere efter direktivets artikel 8 løbende foretages en overvågning af overfladevandets økologiske og kemiske tilstand i overensstemmelse med de krav, der er fastlagt i direktivets bilag V, afsnit 1.3., så der holdes øje med, at tilstanden ikke forringes samt tages initiativer til at sikre at tilstanden bliver ”god”.

¹⁹ Jf. vandrammedirektivets artikel 2, nr. 24 vedrørende den ”Liste over prioriterede stoffer inden for vandpolitikken”, der indgår i vandrammedirektivets bilag X, som er formuleret med vandkvalitetskravdirektivets bilag I, Del A som listen blev formuleret ved det fælles ændringsdirektiv. Listen blev i 2013 udvidet fra at omfatte 33 stoffer til at omfatte 45 stoffer – herunder PFOS.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

progressiv reduktion af prioriterede stoffer, herunder ved at få udfaset særligt farlige prioriterede stoffer. Det nævnes ikke i vejledningsudkastet.

I relation til koncentrationen af miljøfarlige stoffer, som myndighederne skal sikre overholdelsen af i vandområderne – er situationen i dag den – som det også fremgår af departementets udkast – at der ikke eksisterer et konkret kendskab til koncentrationen af de enkelte stoffer i vandområderne.

Mine bemærkninger nedenfor til det, der står i departements udkast afsnit 8.3.2. om miljøfarlige stoffer, er opdelt i følgende punkter:

- i) Departementets afgrænsningen af de situationer, hvor forpligtelserne til at overholde miljøkvalitetskravene gælder, side 8
- ii) Departementets oplysninger om overskridelser af miljøkvalitetskravene for konkrete miljøfarlige stoffer og den forudsatte indsats, side 9
- iii) Departementet oplysninger om manglende kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov, side 11B

i) Afgrænsningen af de situationer, hvor forpligtelserne til at overholde miljøkvalitetskravene gælder

I Departementets vejledningsudkast redegøres der på side 45 for de situationer, hvor myndighederne ifølge departementet er forpligtet til at forholde sig til, om der indgår miljøfarlige stoffer i den udledning, der er tale om at udlede direkte til overfladevandområder. Der står følgende:

”Administration af godkendelser og tilladelser mv. til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer sker i henhold til den relevante lovgivning, jf. blandt andet bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. Det følger bl.a. også heraf, at udledningen af forurenende stoffer skal begrænses ved hjælp af bedste tilgængelige teknik.” (min fremhævelse)

Departementets anvendelse af formuleringen af ”godkendelser og tilladelser m.v.” gør det nødvendigt at henlede opmærksomheden på, at ”m.v.” her er særdeles centralt. Det omfatter både revurderingsafgørelser, som IE-direktivet²⁰ og den danske gennemførelseslovgivning foreskriver, og de øvrige påbud, der er hjemmel til at meddele.

Er der koncentrationer af miljøfarlige stoffer i et overfladevandområde, skal der efter vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1. litra a gribes ind med skærpene godkendelsesvilkår og påbud over for de udledende virksomheder med den hjemmel, der er i miljøbeskyttelseslovens § 30 og §§ 40-42. Det gælder både ift. de godkendelsespligtige og de ikke-godkendelsespligtige virksomheder.

Det er især vigtigt, at de myndigheder – dvs. Miljøstyrelsen og kommunerne – der foretager en revurdering af de godkendelsespligtige bilag I-anlæg, der udleder spildevand direkte til recipienten, at vurderingen foretages i overensstemmelse med IE-direktivets krav,

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner, der afløste Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/1/EF af 15. januar 2008 (IPPC-direktivet). Der er bl.a. tale om krav til myndighederne om revurdering af eksisterende miljøgodkendelser hvert 10 år, ligesom der skal foretages en opdatering af eksisterende bilag I-anlægs vilkår senest 4 år efter, at BAT-konklusioner er offentliggjort af Kommissionen.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

herunder med respekt for de i dag gældende miljøkvalitetskrav, der er opstillet ift. de enkelte miljøfarlige stoffer.

ii) Departementets oplysninger om overskridelser af miljøkvalitetskravene for konkrete miljøfarlige stoffer og den forudsatte indsats

I departementets udkast er der på side 30 i tabel 1 redegjort for, at for høje koncentrationer af konkrete miljøfarlige stoffer. Der står følgende i vejledningsudkastet om tabel 1 – herunder om den forudsatte indsats:

”I tabellen nedenfor ses for hvilke stoffer, der i ét eller flere tilfælde er konstateret overskridelser af de fastsatte miljøkvalitetskrav i vandløb, søer eller kystvande og territorialfarvande. I Miljø-GIS og på vandplandata.dk er der mulighed for at tilgå information for pågældende vandområder om for hvilket stof, miljøkvalitetskravet i givet fald er overskredet, og hvilket stof indsatsen derfor skal rettes mod. Indsatsen skal alene gennemføres i de vandområder og for de stoffer, der fremgår af kortene og oplysningerne i MiljøGIS og vandplandata.dk, og kildeopsporingsindsatsen omfatter alene de stoffer, der fremgår af tabel 1.

De danske myndigheder skal imidlertid træffe de foranstaltninger, der er nødvendige til opfyldelse af målene om en ”god tilstand” i vandrammedirektivet artikel 4, stk. 1, litra a) ift. til begrænsning af samtlige de prioriterede stoffer. De gældende miljøkvalitetskrav for de enkelte prioriterede stoffer skal lægges til grund både ved stillingtagen til overfladevandets (recipientens) kemiske tilstand ift. de pågældende stoffer og ved vurdering af om sådanne stoffer kan udledes med spildevandet.” (min fremhævelse)

Tabel 1 har følgende indhold:

	Kemisk tilstand	Økologisk tilstand
vandløb	Antracen, cadmium, kviksølv, naphthalen, nonylphenoler, PFOS	Alkylbenzensulfonat, barium, kobber, sum af methylnaphthalener, zink
søer	Antracen, bly, cadmium, kviksølv, naphthalen, nonylphenoler, PFOS	Sum af methylnaphthalener, vanadium
kystvande	Antracen, sum af BDE, bly, cadmium, kviksølv, naphthalen, nonylphenoler, octylphenoler	Sum af methylnaphthalener

Det er i den sammenhæng bl.a. nødvendigt at fremhæve, at deadline for tilvejebringelse af ”god tilstand” bl.a. antracen, naphthalen og bly, der indgår i tabel 1, allerede er udløbet den 22. december 2021.²¹

Som supplement til de i tabel 1 oplyste overskridelse af miljøkvalitetsniveauet skal det tilføjes, at der ikke måles for alle de miljøfarlige stoffer – hverken i vandløb, i søer eller i kystvande/marine områder.

Metallerne har således ikke været med i overvågningsprogrammer for marine områder siden 2017. De tidligere overvågningsprogrammer for de marine områder har ikke omfattet alle metaller. Det fremgår af en videnskabelig rapport, der blev udarbejdet af DCE på Aarhus Universitet i 2021.²²

²¹ Det fremgår af vandkvalitetskravdirektivets artikel 3, stk. 1, litra i) som formuleret med ændringen i 2013.

²² DCE’s videnskabelige rapport nr. 466/2021: ”Miljøfarlige forurenende stoffer i vandmiljøet. Novana, Tilstand og udvikling 2008-2019”, Aarhus Universitet, side 79.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

Det er som nævnt ovenfor ikke kun vandet som sådant, det er relevant at forholde sig til, når det skal vurderes, som et vandområde er i ”god tilstand”. Der gælder også miljøkvalitetskrav til sediment og til biota. I relation til biota fremgår det bl.a. af DCE-rapporten, at kviksølvindholdet i undersøgte fisk var højere end miljøkvalitetskravet i mere end 90 %.²³ Det fremgår endvidere af rapporten, at kviksølv er fundet udbredt i de undersøgte marine områder i koncentrationer, som er højere end miljøkvalitetskravet for kviksølv i biota.²⁴ Det fremgår også af rapporten, at cadmium og bly forekommer i for høje koncentrationer i biota.²⁵ I de undersøgte søer, var kviksølvindholdet i aborrer og skaller højere end miljøkvalitetskravet i mere end 90% af de undersøgte fisk.²⁶

I departementets udkast til indsatsprogramvejledningen redegøres der på side 30 under overskriften ”Konkrete tiltag” for, hvordan det forudsættes, at Danmark lever op til de forpligtelser, der fremgår af vandrammedirektivet og vandkvalitetskravdirektivet. Departementet skriver:

”I de overfladevandområder, der har ikke-god kemisk eller ikke-god økologisk tilstand på grund af forekomst af miljøfarlige forurenende stoffer, skal der ifølge § 9 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter gennemføres en indsats i to trin:

•De berørte miljømyndigheder skal inden for deres ressort foretage opsporing af kilder til forurenende stoffer, som hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål i overfladevandområder.

•De berørte miljømyndigheder skal om nødvendigt, hvis der er hjemmel hertil i den pågældende sektorlov, revidere meddelte godkendelser og tilladelser.

Den nærmere gennemførelse af miljømyndighedernes kildeopsporing og eventuelle revision af godkendelser og tilladelser som følge heraf vil blive beskrevet i en vejledning.”
(min fremhævelse)

Som det fremgår af det citerede, er der ikke aktuelt lagt op til en hurtig, bred og effektiv indsats, som skal gennemføres af miljømyndighederne. Den kommende vejledning er en del af Miljøstyrelsens udkast til nye FAQ’er, jf. herom nedenfor.

Danmark er endvidere ved vandrammedirektivet pålagt at sikre, at der opnås ”god kemisk tilstand” for overfladevand i forhold til samtlige miljøfarlige stoffer senest den 22. december 2027, ligesom der skal sikres en progressiv reduktion af de prioriterede stoffer, der udledes til overfladeområder. Det nævnes ikke i udkastet.

---

²³”Miljøfarlige forurenende stoffer i vandmiljøet. Novana, Tilstand og udvikling 2008-2019”, side 73 og side 85.

²⁴”Miljøfarlige forurenende stoffer i vandmiljøet. Novana, Tilstand og udvikling 2008-2019”, side 83.

²⁵”Miljøfarlige forurenende stoffer i vandmiljøet. Novana, Tilstand og udvikling 2008-2019”, side 83.

²⁶”Miljøfarlige forurenende stoffer i vandmiljøet. Novana, Tilstand og udvikling 2008-2019”, side 77.

Ellen Margrethe Basse
Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

iii) Manglende kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov

I departementets udkast til vejledningen oplyses det på side 45

”Der er endnu ikke i forbindelse med vandplanlægningen gennemført kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov for miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder, ligesom der ikke er fastlagt konkrete indsatser over for miljøfarlige forurenende stoffer. Der følger – ved siden af den øvrige generelle regulering på området – af § 9 dog en generel forpligtelse til at gennemføre kildeopsporing m.v., jf. afsnit 4.3.” (mine fremhævelser)

Erfaringerne med anvendelsen af bekendtgørelsens § 9 har ikke indtil nu være imponerende!

Departementets oplysninger i det citerede gør det nærliggende at spørge, hvordan departementet på den baggrund i den nedenfor omtalte administrationsmodel med det aktuelle vidensniveau overhovedet kan forudsætte, at det er en model, der kan bidrage til opfyldelsen af forpligtelserne over for EU.

Departementet redegørelse for bekendtgørelsens § 8's afgørelsesbegreb og fastlæggelsen af hvad der følger af forbuddet mod forringelse

Forståelsen af departementets fortolkning af myndighedernes forpligtelser ift. vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a) skal søges i udkastets afsnit 8 ”Rammen for myndigheders administration af lovgivning”, side 41 ff., hvor der *dels* opstilles nogle forudsætninger om afgørelsesbegrebet, *dels* opstilles en administrationsmodel.

i) Departementets forståelse af afgørelsesbegrebet

I departementets udkast fastslås det på side 41 om anvendelsesområdet for indsatsprogrambekendtgørelsens § 8, stk. 1:

”Ved ”afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning” i § 8, stk. 2 og 3, skal for- stås tilladelser og miljøgodkendelser, der direkte eller indirekte kan medføre en påvirkning af et overfladeområde eller en grundvandsforekomst.” (citat side 41)

Dvs. at departementet herved – mere eller mindre direkte – afgrænser afgørelsesbegrebet til kun at vedrøre tilladelser og miljøgodkendelser.

Det er ikke en dækkende beskrivelse af afgørelsesbegrebet i forhold til det forvaltningsretlige afgørelsesbegreb. Omfattet af begrebet ”afgørelser” i indsatsprogrambekendtgørelsens § 8, stk. 1, er derfor også de revurderingsafgørelser, der skal træffes efter miljøbeskyttelseslovens §§ 41 a-41 b samt efter godkendelsesbekendtgørelsens §§ 45-54, når der er tale om bilag 1-anlæg.²⁷

²⁷ Det fremgår da også af udkastet på side 46, at: ”Det er ved vandplanlægningen forudsat, at myndigheden i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven ved revurdering af udledningstilladelser og ved at mindske udstrækningen af blandingszoner skal nedbringe udledninger, så miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer overholdes og understøtter god tilstand i de enkelte vandområder inden udgangen af 2027.” De afgørelser om revurdering af IE-anlæg, der træffes af myndighederne, skal være EU-konforme. Det betyder at eksisterende miljøgodkendelser skal være ændret senest 4 år efter, at Kommissionen har offentliggjort BAT-

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

Det er en meget vigtig uklarhed i departementets vejledning, der konkret er tale om – ikke mindst i forhold til ikke at forklare de myndigheder, der skal anvende vejledningen, at deres revurdering af bilag 1-anlæg – er omfattet af indsatsprogrambekendtgørelsens § 8.

Andre virksomheder end bilag 1-anlæg, der udleder direkte til recipienter, skal naturligvis også reguleres ved påbud efter indsatsprogrambekendtgørelsens § 8, der gælder eksempelvis, at der med henvisning til den nævnte bekendtgørelsesregel skal overvejes om der er behov for at meddele påbud til godkendelsespligtige bilag 2-anlæg inden for rammerne af miljøbeskyttelseslovens §§ 41-41 a, og/eller om der er behov for at meddele påbud til ikke-godkendelsespligtige virksomheders inden for rammerne af miljøbeskyttelseslovens § 30 og § 42.

ii) Departementets stillingtagen til forbuddet mod forringelse af overfladevandet

På side 41 i departementets udkast til vejledningen redegøres der for forståelsen af myndighedernes forpligtelser til at forhindre forringelse efter indsatsprogrambekendtgørelsens § 8, hvor departementets indskrænkende fortolkning af bekendtgørelsens anvendelsesområde igen har betydning for, hvad myndighederne vejledes om.

En begrænsning af de relevante beskyttede vandområder

Departementet afgrænser de vandområder, der skal beskyttes imod forringelse, idet der oplyses følgende:

”Det fremgår overordnet af stk. 1, at statslige myndigheder, regionsråd og kommunalbestyrelsen ved administrationen af lovgivningen skal forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke fonhindres. Der følger ikke af bestemmelsen en egentlig handlepligt.

Forpligtelsen til som led i administrationen af lovgivningen at forebygge forringelse samt til at forhindre opnåelsen af målet om god tilstand gælder kun for vandforekomster, dvs. afgrænsede og karakteriserede overfladevandområder eller grundvandsforekomster med et konkret fastsat miljømål, jfr. lov om vandplanlægning, § 2, stk. 1, nr. 10-20. Ved påvirkning af andet overfladevand eller grundvand vil forpligtelsen derfor bestå i, at påvirkninger af dette vand ikke må medføre forringelser af tilstanden for de afgrænsede og karakteriserede vandforekomster med et konkret fastlagt miljømål eller forhindre, at de fastlagte mål nås. Identifikation og beskyttelse af vand, der er vurderet ikke at udgøre vandforekomster, er omhandlet i CIS-vejledning nr. 2 til vandrammedirektivet om identifikation af vandforekomster.” (mine fremhævelser)

Det er ikke korrekt, når departementet i det citerede (jf. det fremhævede) konstaterer, *at der ikke er tale om en handlepligt for myndighederne*. I den udstrækning, myndighederne

---

konklusioner, og at alle bilag 1-anlæg skal underkastes en revurdering senest 10 år efter, at de sidste gang modtog en miljøgodkendelse eller en revurderingsafgørelse. Kravene om revurdering er begrundet i de krav, der gælder på EU-niveau om, at de danske virksomheder ikke må opnå konkurrencefordele ved at få tilladelser til at udlede i strid med de fælles stander på bekostning af de virksomheder, der konkurrerer med inden for den pågældende branche. Husdyrbruglovens kapitel 4, der vedrører revurdering af store husdyrbrug, vil også kunne være relevant for myndighederne at være opmærksom på.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

kan handle, uden at det forudsætter indgreb i borgerne eller virksomhedernes rettigheder, er der en handlepligt.

I den udstrækning, at der er hjemmel til at stille krav over for de virksomheder, der er ansvarlige for en udledning, der medvirker til en forringelse af vandets tilstand – *skal* myndighederne vurdere, om der i den eksisterende lovgivning – herunder miljøbeskyttelsesloven og de af mig ovenfor i afsnit ad 1 omtalte bekendtgørelser – er den nødvendige kompetence til at stille vilkår eller meddele påbud, der kan bidrage til at forbedre vandets kvalitet og til at forhindre en forringelse.

ii) Departementets omtale af EU-Domstolens principielle domme

I forbindelse med departementets redegørelsen for forringelsesbegrebet nævnes Weserdommen,²⁸ Association France Nature Environment-dommen,²⁹ og Land Nordrhein Westfalen-dommen³⁰ på side 42 f. Departementet forholder sig imidlertid ikke i den korte omtale – og heller ikke senere på side 45 ff. i det afsnit 8.3.2., der bærer overskriften ”Miljøfarlige stoffer i overfladevandområder” – til den fortolkning af de nævnte to domme, der blev fastslået af Miljø- og Fødevareklagenævnet i den afgørelse, der blev afsagt den 23. februar 2023 vedrørende udledning af kobber til en recipient, der allerede indeholdt for høje koncentrationer af kobber, det vender jeg tilbage til nedenfor.

I den nye administrationsmodel, der præsenteres i udkastet, forudsætter det af departementet, at udledninger, der ikke kan dokumenteres at påvirke koncentrationen af de relevante stoffer i det modtagne vandområde, kan tillades. Det er en meget vidtgående og ikke EU-konform udlægning af EU-Domstolens praksis.

Til belysning af den kritik, som Miljø- og Fødevareklagenævnet fastslog med sin afgørelse af 23. februar 2023, med henvisning til EU-domstolens praksis af kriteriet ”*påvirkningens betydelighed (signifikans) for vandområdets tilstand*” i det tidlige udkast til vejledningen³¹ kan der citeres følgende fra afgørelsen:³²

”... forringelse af tilstanden i forhold til forurenende stoffer skal forstås således, at når miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, og vandområdet

²⁸ Sag C-461/13 *Weser* herunder præmis 46, hvori der henvises til, at vandrammedirektivets artikel 4, stk. 7, der fastslår, at der skal være taget alle praktisk gennemførlige skridt for at mindske den skadelige indvirkning på den pågældende vandforekomst tilstand.

²⁹ Sag C-525/20 *Association France Nature Environment* – vedrørende midlertidig kortsigtet forringelse uden langsigtede konsekvenser kan udgøre en forringelse i vandrammedirektivets forstand, jf. præmisserne 42 og 45

³⁰ Sag C-535/18 *Land Nordrhein Westfalen*, herunder med henvisning til dommens præmisser 94-96, hvoraf det fremgår, at forringelsesbegrebet skal forstås ens, uanset om der er tale om overfladevand eller grundvand.

³¹ Nævnet fremhævede i sin afgørelse i forbindelse med omtalen af den gennemførte miljøkonsekvensvurdering (nævnets afsnit 2.3), at det fremgår af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, at der som udgangspunkt ikke kan tillades en øget tilførsel af kobber, når miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet for kobber, med mindre andre kilder minimeres eller en konkret vurdering viser, at udledningen i praksis ikke vil have nogen betydning. Nævnet oplyser herefter om det tidligere udkast til vejledningen: ”I den anledning henvises der til vejledningen til indsatsbekendtgørelsen, hvoraf det blandt andet fremgår, at beslutningen om en mertilførsel af miljøfremmede stoffer beror på en helt konkret vurdering af påvirkningens betydelighed (signifikans) for vandområdets tilstand.”

³² Det citerede er fra nævnets afsnit 3.3.2.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

dermed er i det lavest mulige tilstandsniveau, skal enhver efterfølgende stigning af koncentrationen af stoffet anses som en forringelse af vandområdets tilstand i strid med vandrammedirektivets art. 4, stk. 1.”

...

”Som konsekvens af ovenstående bemærker flertallet endvidere, at det efter flertallets vurdering ikke er i overensstemmelse med forpligtigelsen til at forebygge forringelser af tilstanden af overfladevand at tillade en mertilførsel af kobber efter en konkret væsentlighedsvurdering som anført i Miljøstyrelsens vejledning til indsatsbekendtgørelsen, når kvalitetskravet allerede er overskredet. Vejledningen er ikke i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis om, at enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof udgør en forringelse, når kvalitetskravet allerede er overskredet, hvorfor der i sagen ikke kan lægges vægt på, at Horsens Kommune har fulgt vejledningen” (min understregning)

Klagenævnet fastslår med støtte i Land Nordrhein Westfalen-dommen, at begrebet forringelse af tilstanden i vandområderne skal fortolkes med henvisning til såvel et kvalitets-element som et stof, samt at den tærskel, over hvilken der konstateres en tilsidesættelse af forpligtelsen til at forebygge forringelser af et vandområdes tilstand. Tærsklen skal være så lavt som muligt, hvilket medfører, at en manglende overholdelse af et kvalitetselement i vandrammedirektivets definition af god kemisk tilstand udgør en forringelse af den pågældende vandforekomsts kemiske tilstand.³³ Det konstateres af nævnet, at EU-Domstolen har fastslået, at enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof, der allerede overskrider et miljøkvalitetskrav eller en af medlemsstaterne fastlagt grænseværdi, udgør en forringelse. Nævnet henviser til, at det følger af dommen, at når et kvalitetselement ikke er overholdt på et enkelt overvågningspunkt i en grundvandsforekomst, skal der følgelig konstateres en forringelse af den kemiske tilstand heraf som omhandlet f.s.v.a. grundvand i artikel 4, stk. 1, litra b) nr. 1.³⁴ Er der tale om overfladevand, er det vandkvalitetskravdirektivets bilag 1 A, der fastlægger de relevante miljøkvalitetskrav, medes miljømålsfastsættelsesbekendtgørelsen i bilag 2, dels indeholder EU's kvalitetskrav, dels de nationale grænseværdier.

Særligt vedrørende beskyttelsen imod midlertidig forringelse

Departementet må ikke gennem udformning af sin vejledning om den korrekte forståelse af indsatsprogrambekendtgørelsens § 8, udforme grundlaget for den fremtidige administrationspraksis på en måde, der klart er i strid med direktivreglerne. Det kan belyses med henvisning til den dom C-525/20 *Association France Nature Environment*, som departementet selv nævner i vejledningsudkastet på side 43.³⁵ Det, der står i departementets udkast på side 43 denne dom, fremstår som uklart.

³³ Nævnets afgørelse side 51 med henvisning til C-535/18 *Land Nordrhein Westfalen*, præmis 100, 101 og 108.

³⁴ Nævnets afgørelse side 52 med henvisning til C-535/18 *Land Nordrhein Westfalen*, præmis 110.

³⁵ Sagen C-525/20 *Association France Nature Environment* vedrører en vejledning nr. 36 om ”*undtagelser fra miljømålene i overensstemmelse med artikel 4, stk. 7*”, som var blevet udarbejdet af de franske myndigheder inden for rammerne af den såkaldte ”fælles gennemførelsesstrategi for vandrammedirektivet og overømmelsesdirektivet” af medlemsstaternes og Europa-Kommissionens berørte myndigheder i løbet af december 2017, hvoraf det fremgik, at når sådanne aktiviteter kun har en midlertidig kortsigtet virkning, som er uden langsigtede konsekvenser for et vandområdes tilstand, kan de godkendes, uden at denne godkendelse er betinget af, at betingelserne i direktivets artikel 4, stk. 7, er opfyldt. Vejledning blev underkendt af EU-Domstolen som værende i strid med vandrammedirektivets formål, jf. artikel 1, og den faste praksis om fortolkning af forringelsesbegrebet i artikel 4, stk. 1, litra a.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

Da dommens præmisser er meget centrale – og illustrative i forhold til den restriktive praksis, der er fastlagt af EU-Domstolen – er vejledningsteksten vigtig. Domstolen tog stilling til om:

- 1) vandrammedirektivet skal fortolkes således, at den giver medlemsstaterne mulighed for, når de godkender et program eller et projekt, ikke at tage hensyn til deres midlertidige kortsigtede virkninger, som er uden langsigtede konsekvenser? og
- 2) I bekræftende fald, hvilke konsekvenser skal disse programmer og projekter da opfylde, jfr. direktivets artikel 4, og navnlig artikel 4, stk. 6 og stk. 7?

Domstolen besvarer de to spørgsmål under ét, herunder med henvisning i den præmis 24, der indgår i Weser-dommen om, at artikel 4, stk. 1, litra a), nr. i) ikke kun indeholder programmatisk forpligtelser, men vedrører også enkeltprojekter. Det konkluderes i C-525/20 præmis 45:

”Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de to forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 4 i direktiv 2000/60 skal fortolkes således, at den ikke giver medlemsstaterne mulighed for, når de vurderer, om et program eller et projekt er foreneligt med formålet om at forebygge forringelser af vandkvaliteten, ikke at tage hensyn til midlertidige kortsigtede virkninger, som er uden langsigtede konsekvenser for vandkvaliteten, medmindre det er åbenbart, at sådanne virkninger efter deres art kun har ringe indvirkning på tilstanden i det omhandlede vandområde, og at de ikke kan medføre ”forringelse” af området i nævnte bestemmelses forstand. Hvis de konkrete nationale myndigheder inden for rammerne af tilladelsesproceduren for et program eller et projekt fastslår, at det kan medføre en sådan forringelse, kan programmet eller projektet, selv om denne forringelse er af midlertidig karakter, kun godkendes, hvis betingelserne i direktivets artikel 4, stk. 7, er opfyldt.”

Der kan efter dommens præmisser – og en tilsvarende stillingtagen bl.a. i sag C-559/19 *Kommissionen mod Spanien* – ikke være tvivl om, at myndighederne ikke må acceptere midlertidige ”forringelser”, medmindre det kan dokumenteres, at undtagelsesbetingelserne i artikel 4, stk. 7, er opfyldt. Det burde været meget mere klart i udkastet til vejledningen.

iii) Departementets administrationsmodel

Om departementets konkrete forståelse af forringelsesbegrebets betydning i den fremtidige administration fremgår følgende af udkastet til vejledningen på side 45:

”Ved vurdering af om en udledning forventes at ville medføre en forringelse af berørte vandområders tilstand gælder, at hvis miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, må en ny udledning ikke føre til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for det pågældende stof ved en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde. Der antages at ske en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne påvises ud fra repræsentative overvågningspunkter i berørte overfladevandområder. Der kan vejledende henvises til principperne ved udledning fra punktkilder i [MST FAQ].

Det vil afhænge af en konkret vurdering, om en udledning må forventes at føre til en stigning i koncentrationen som beskrevet ovenfor, herunder navnlig ud fra oplysninger om de berørte vandområders aktuelle tilstand og belastning fra øvrige udledninger og forureningskilder. Vurderingen skal ske ved inddragelse af alle relevante forhold, og følgende skal som minimum altid iagttages:[...].

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

Der gøres desuden opmærksom på, at vurderingen af målopfyldelse for miljøfarlige forurenende stoffer sker på enkeltstoffer med miljøkvalitetskrav, hvorfor det er på stofniveau, den konkrete vurdering af påvirkningen gennemføres. Med hensyn til vurdering af påvirkningen af overfladevandområder, der er i ukendt tilstand (grundet manglende overvågning), skal tilstanden for miljøfarlige forurenende stoffer belyses ved inddragelse af øvrige oplysninger, jf. nedenstående.

Det er nærliggende at spørge departementet om, hvordan det kan være muligt at anvende et sådant dokumentationskrav, når det følger af EU-Domstolens praksis, at der ikke kan accepteres et program eller et projekt, hvis det indebærer *en risiko* for en forringelse, og hvor tærsklen skal sættes lavt?

Departementet forudsætninger vedrørende vidensniveauet

I det ovenfor gengivne citat indgår der kriteriet en ”stigning i koncentrationsniveauet”. Situationen er imidlertid den, at der meget sjældent vil være de data vedrørende koncentrationsniveauet i recipienten, som departementet forudsætter i udkastet. Departementet i oplyser selv i udkastet på side 45 følgende:

”Der er endnu ikke i forbindelse med vandplanlægningen gennemført kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov for miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder, ...”

På side 47 oplyser departementet endvidere:

”Der gøres desuden opmærksom på, at vurderingen af målopfyldelse for miljøfarlige forurenende stoffer sker på enkeltstoffer med miljøkvalitetskrav, hvorfor det er på stofniveau, den konkrete vurdering af påvirkningen gennemføres. Med hensyn til vurdering af påvirkningen af overfladevandområder, der er i ukendt tilstand (grundet manglende overvågning), skal tilstanden for miljøfarlige forurenende stoffer belyses ved inddragelse af øvrige oplysninger, jf. nedenstående. [...]

Selv om der ikke som sådan er tale om en opdatering af tilstandsklassifikationen i vandområdeplanerne, kan Retningslinjer for udarbejdelse af vandområdeplaner 2021-2027, Intern arbejdsinstruks (Juni 2023), benyttes i en specifik opdateret vurdering for det/de konkrete stoffer til brug for administration efter § 8. Er tilstanden ukendt grundet manglende overvågningsdata for området eller manglende miljøkvalitetskrav, må myndigheden foretage en yderligere konkret vurdering under inddragelse af metoder og alternative vurderingskriterier, som den finder anvendelig. Det kan fx være oplysninger fra nationale overvågningsrapporter. Dette svarer til den eksisterende praksis for håndtering af afgørelser om tilladelser og godkendelser.

Der kan i øvrigt henvises til tabel 2 (side 51), der indeholder en skematisk oversigt over de forhold, som myndigheden bør iagttage i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om tilladelse til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer.”

Den tabel 2, der henvises til i det citerede, er ikke at finde i udkastet på side 51.

Det skal med henvisning til sag C-525/20 *Association France Nature Environment*, præmiernes 30-31, understreges, at manglende data om de miljøfarlige stoffer ikke er en gyldig undskyldning, som de nationale myndigheder kan fremføre som begrundelse for ikke at gribe ind over for forringelser.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

Holdbarheden af den administrationsmodel, der lægges op til i udkastet til vejledning, bliver temmelig vanskeligt at forsvare, når de usikkerheder, der er tale om i forhold til kendskabet til forekomsten af de miljøfarlige stoffer i overfladevandet er minimal, og når vanskelighederne med at foretage beregninger af baggrundskoncentrationerne erkendes.

Eksempelvis fremgår det af ”*Novana. Tilstand og udvikling 2008-2019 fra 2021*”,³⁶ at miljøkvalitetskravene for de fleste metaller i vandfasen og for vanadium i sediment er fastsat som ”tilføjede koncentrationer” i den tabel, der illustrerer koncentrationerne. Det betyder ifølge rapporten, at baggrundskoncentrationerne skal være kendte, for at det kan vurderes, om der er overskridelse af miljøkvalitetskravene. Der foreligger aktuelt estimerede baggrundskoncentrationer for barium, kobber, nikkel, vanadium og zink i vandfasen i vandløb og søer. Men hvordan ser det f.eks. ud for andre stoffer – og for overfladevandet i kystområder?

Departementets opstilling af en bevisbyrde

Departementet synes at pålægge de myndigheder, der skal træffe afgørelsen en bevisbyrde, hvor de skal dokumentere, at der ikke vil indtræde en forringelse.

Det er jo det modsatte af den risikovurdering, som EU-Domstolen baserer på principperne i artikel 192, stk. 1 TEUF, herunder forsigtighedsprincippet, jfr. *Weser-dommens* præmis 34. I præmissen indgår de nævnte principper i fortolkningen af vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a):

”Det skal ligeledes bemærkes, at direktiv 2000/60 er et rammedirektiv, der er vedtaget på grundlag af artikel 175, stk. 1, EF (nu artikel 192, stk. 1, TEUF). Direktivet fastlægger fælles principper og en overordnet ramme for indsatsen til beskyttelse af vandet og samordner og integrerer samt på lang sigt yderligere udvikler de overordnede principper og strukturer for beskyttelse og bæredygtig anvendelse af vand i Den Europæiske Union. De fælles principper og den overordnede ramme for indsatsen, der fastlægges i direktivet, skal senere udvikles yderligere af medlemsstaterne ved at vedtage en række særlige foranstaltninger under overholdelse af de i direktivet fastsatte frister. Direktivets formål er imidlertid ikke at gennemføre en fuld harmonisering af medlemsstaternes lovgivning på vandområdet (domme Kommissionen mod Luxembourg, C-32/05, EU:C:2006:749, præmis 41, og Kommissionen mod Tyskland, C-525/12, EU:C:2014:2202, præmis 50)”.

Det er også nærliggende at spørge, hvordan ministeriet kan se bort fra, at Danmark ikke har levet op til de overvågningsforpligtelser, der er fastlagt ved vandrammedirektivets artikel 8 og vandkvalitetskravdirektivet, herunder sidstnævnte direktivs artikel 3, stk. 6. Det fremgår af bestemmelserne, at de danske myndigheder (Miljøstyrelsen) skal analysere de langsigtede udviklingstendenser for koncentrationen af de prioriterede stoffer, som har tendens til at blive akkumuleret i sedimenter og/eller biota og at vedtage overvågningsfrekvenser for sedimenter og/eller biota.

---

³⁶ DCE’s videnskabelige rapport nr. 466/2021: ”Miljøfarlige forurenende stoffer i vandmiljøet. Novana, Tilstand og udvikling 2008-2019”, Aarhus Universitet, side 69ff.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

Departementets forudsætninger om tilvejebringelsen af de nødvendige data

Det er nærliggende at spørge, hvordan departementet mener, at det bliver muligt i den almindelige sagsbehandling, der skal foregå i Miljøstyrelsen og i kommunerne, at tilvejebringe de forudsatte data, som ministeriets nationale overvågningsprogrammer, der har eksisteret under vandplanlægningen siden 2003,³⁷ ikke har tilvejebringe endnu?

Departementets administrationsmodel giver anledning til følgende centrale spørgsmål:

Hvilken viden er der aktuelt om det aktuelle koncentrationsniveau, som der med modellen forudsættes at kunne dokumenteres en stigning i forhold til i ”det samlede vandområde”?

Hvordan forestiller departementet, at data fra repræsentative målestationer i vandområderne kan være det relevante grundlag?

Hvordan skal departementets forudsætninger vedrørende opfyldelse af miljømålene forstås?

Departementets forudsætning om, at koncentrationen skal vurderes ud det, der måles på repræsentative målestationer

Ud over, at departementet med udkastet til den fremtidige administrationsmodel, dels som nævnt forudsætter en ”stigning i koncentrationen” dels etablerer en ny ”væsentlighedsmodel”, indgår der i departementets model en forudsætning om, at den stigning, der skal kunne påvises af myndigheden, skal fremskaffes ud fra repræsentative overvågningspunkter i berørte overfladevandområder.

Modellen indebærer, at det er nødvendigt at få afdækket, *hvem* departementet forudsætter, skal foretage de forudsatte målinger, der skal kunne bruges til at beregne koncentrationen af de mange forskellige miljøfarlige stoffer (i alt tæt på 200 stoffer) for koncentrationen i det ”berørte overfladeområde”, og *hvordan* departementet forudsætter, at det skal være muligt at fremkomme med relevante oplysninger om koncentrationer, der vedrører i et helt overfladeområde, når målingerne foretages på ”repræsentative overvågningspunkter”. Koncentrationerne vil variere rigtig meget for koncentrationen af stoffer i et overfladevandområde – derfor giver det ikke mening at tale om repræsentative målestationer.

Departementets forudsætninger vedrørende opfyldelse af miljømålene

Der er heller ikke hjælp at finde i departementets udkast til vejledningen til forståelse af administrationsmodellen i det, der står øverst på side 45 i afsnittet om mål opfyldelse:

”Ved vurdering af, om afgørelsen vil hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, kan det tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden, og således ikke vil forhindre, at de fastlagte mål nås. Dette kan ske som en integreret del af et projekt f.eks. i form af specifikke kompensierende foranstaltninger eller af andre mere generelle forhold, som medvirker til nedbringelse af påvirkningen samlet set (fx generel regulering). Det er dog altid et krav, at der skal være effekt- og tidsmæssig sammen-

³⁷ NOVANA-programmet blev etableret i 2003/2004.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

hæng mellem påvirkningen og den neutraliserende faktor, da midlertidige forringelser af vandforekomsternes tilstand ikke må ske. Påvirkningen må heller ikke modvirke en planlagt forbedring af vandforekomsternes tilstand.

Ligesom det er tilfældet for vandforekomster, hvor miljømålet er opfyldt, jf. § 8, stk. 2, kan der således også være mulighed for øget påvirkning af vandforekomster uden målopfyldelse.” (mine fremhævelser)

Læserne af udkastet bliver forvirret og ikke vejledt af det citerede.

For det første er det meget vanskeligt at finde ud af, hvordan departementet kan forudsætte, at det er muligt på én gang *at respektere forbuddet mod midlertidige forringelser*, og samtidig at gøre det muligt at overskride de miljøkvalitetskrav med baggrund i, at det *udlignes senere* i planperioden.

For det andet er den valgte reguleringsform, hvor de grundlæggende foranstaltninger blot er opremset i indsatsprogrambekendtgørelsens bilag 5 og ikke nærmere forklaret i vejledningsudkastet, helt uoverskuelig. Hvordan skal den ansvarlige sagsbehandler og dennes rådgivere kunne finde ud af – basis i den opremsning af forordninger, direktiver, love og bekendtgørelser, der indgår i bilag 5 – vil kunne sikre *en effekt- og tidsmæssig sammenhæng mellem påvirkningen og den neutraliserende faktor*.

Henvisninger til Miljøstyrelsens udkast til FAQ'er

Departements udkast til vejledningen er – som nævnt ovenfor – i flere sammenhængende forudsat udfyldt ved de FAQ'er, der udsendes at Miljøstyrelsen, herunder til de FAQ'er, der aktuelt er sendt i høring. Det gælder også ved forklaringen af, hvordan departementet fortolker forureningsbegrebet. I udkastet på side 45 skriver departementet:³⁸

”Ved vurdering af om en udledning forventes at ville medføre en forringelse af berørte vandområders tilstand gælder, at hvis miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, må en ny udledning ikke føre til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for det pågældende stof ved en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde. Der antages at ske en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne påvises ud fra repræsentative overvågningspunkter i berørte overfladevandområder. Der kan vejledende henvises til principperne ved udledning fra punktkilder i [MST FAQ].” (mine fremhævelser)

Departementet skriver videre i udkastet på side 45 om den konkrete vurdering, som myndighederne skal foretage:

”Det vil afhænge af en konkret vurdering, om en udledning må forventes at føre til en stigning i koncentrationen som beskrevet ovenfor, herunder navnlig ud fra oplysninger om de berørte vandområders aktuelle tilstand og belastning fra øvrige udledninger og forureningskilder. Vurderingen skal ske ved inddragelse af alle relevante forhold, og følgende skal som minimum altid iagttages: - [.....]

³⁸ Det citerede indgår, efter at departementet redegør for, at rammerne for at udlede de miljøfarlige stoffer direkte til overfladevandområder først og fremmest skal foretages i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven og anden relevant sektorlovgivning, som gælder uafhængigt af indsatsprogrambekendtgørelsens § 8, og som derfor selvstændigt vil kunne føre til, at en udledning ikke kan tillades. Denne henvisning er formentlig primært relateret til udledningsbekendtgørelsens § 7.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

- *Stoffers eventuelle tendens til at blive akkumuleret i sediment og/eller biota, hvor stofkoncentrationer ikke må stige i væsentlig grad, jf. vejledende principperne i MST FAQ 50 (sediment) og 51 (biota). [.....]*
- *Myndighedernes afgørelse af om en udledning kan forventes at medføre forringelse, skal ske ud fra forsigtighedsprincippet. Det bør være åbenbart, at der ikke sker en stigning i koncentrationen som følge af den påtænkte udledning.*

Som det fremgår af citatet, lægger departementet til grund, at der rent faktisk foreligger helt konkrete oplysninger om koncentrationen af – herunder oplysninger om overskridelser af – de relevante kvalitetskrav. Det er ikke tilfældet.

Der er ikke oplysninger om koncentrationen af de mange konkrete miljøfarlige stoffer, der indgår i vandkvalitetskravdirektivets bilag 1 A og miljømålsfastsættelsesbekendtgørelsens bilag 2 i nogen af vandområderne, der udledes til. Det fremgår bl.a. af bemærkningerne ovenfor om det, der aktuelt ikke er kendskab til koncentrationerne.

Det konkret FAQ-nr., der henvises i det første af det ovenfor fra udkastet citerede, er ikke oplyst. Det kan derfor blive meget vanskeligt for myndigheder at vurdere, hvad det rent faktisk er, som departementet forudsætter af supplerende vejledning i Miljøstyrelsens spørgsmål og svar.

Det, der henvises til i departementets udkast, må være følgende FAQ'er, der aktuelt er sendt i høring af Miljøstyrelsen som led i fastlæggelse af den fremtidige fortolkning af udledningsbekendtgørelsens regler, er behandlet i:

- ”FAQ 38 Hvordan vurderes det, om miljøkvalitetskrav er overholdt?”
- ”FAQ 42 Hvordan fastsættes et udlederkrav for et miljøfarligt forurenende stof i en ny tilladelse?”
- ”FAQ 43 Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet?”
- ”FAQ 44 Hvordan beregnes stigningen i koncentrationen af et nyt stof i sediment som følge af en udledning?”
- ”FAQ 45 Hvordan sikres det, at tilladelse til en ny udledning ikke medfører overskridelse af miljøkvalitetskravet for sediment, jf. § 6, stk. 1, nr. 1”
- ”FAQ 46 Hvad skal inddrages ved fastsættelse af udlederkrav i nye tilladelser til udledninger for stoffer uden et generelt kvalitetskrav for vand, men hvor der er fastsat andre miljøkvalitetskrav for stoffet?”
- ”FAQ 47 Hvordan fastsættes udlederkrav i en ny tilladelse, når der udpeges en blandingszone?”
- ”FAQ 48: Hvad betyder øget forurening i henhold til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer?”
- ”FAQ 51: Hvordan sikres det, at en ny udledning ikke medfører væsentlige koncentrationer i sediment, jf. §. 6, stk. 1, nr. 5?”
- ”FAQ 54: Hvordan kan en revision af virksomheders godkendelse henholdsvis tilladelse af forurenende stoffer gennemføres?”
- ”FAQ 62: Hvordan vurderes det, om en ny tilladelse til udledning vil medføre påvirkning af opfyldelse af miljøkvalitetskravene?”

Den vejledning, der ligger i de oplyste udkast til FAQ 38- FAQ 62, er imidlertid ikke baseret på en respekt for den fast retspraksis, der er udviklet af EU-Domstolen, der bl.a. har fastslået, at tærsklen, hvorover der foreligger en tilsidesættelse af forpligtelsen til at forebygge forringelse af tilstanden af en vandforekomst, skal være lav, jf. bl.a. *Weserdommen* præmis 67 og *C-559/19 Kommissionen mod Spanien*, præmis 48.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

Det gælder eksempelvis, når det i udkastet til FAQ 51 anvendes et væsentlighedskriterium, der er baseret på accept af op til 5 % årlig stigning i forhold til miljøkvalitetskravet for sediment i blandingszoner, jf. den henvisning, der er til FAQ 43.

Tilsvarende er det helt klart i strid med forpligtelsen til at sætte tærsklen så lavt som muligt til forebyggelse af forringelser af tilstanden, når det i udkastet til FAQ 54 forudsættes, at revision af miljøgodkendelser og tilladelser til udledning af miljøfarlige stoffer kan foretages som en trinvis tilpasning indtil ”*der i indsatsprogrambekendtgørelsen er fastsat en prioritering af indsatsen til begrænsning af udledninger til samme vandområde*”. Retligt vil det være i strid med vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a) og i strid med EU-Domstolens klare praksis, hvis myndighederne giver tilladelse til direkte udledning i den periode, hvor der forudsættes at blive foretaget en prioritering i indsatsprogrambekendtgørelsen af, hvordan de forskellige kilder skal reduceres og udledningstilladelserne tilpasses. Modellen for en sådan ordning er da heller ikke en del af det, der indgår i departementets udkast til indsatsprogramvejledningen.

Det er i øvrigt også i strid med IE-direktivet at forudsætte i udkastet til FAQ 54, at revisionen af de anlæg, der er optaget på godkendelsesbekendtgørelsens bilag I, ikke skal foretages inden for de ved direktivet fastlagte tidsgrænser på 10 år for den løbende revision og 4 år regnet fra offentliggørelsen af nye BAT-konklusioner.

Det skal også nævnes, at det er i strid med kravet om, at der skal foretages en beregning af den kumulative påvirkning vandområdet, at der i udkastet til FAQ 54 bemærkes, at myndighederne ved stillingtagen til udledninger, der i sig selv hindrer overholdelse af miljøkvalitetskrav i et overfladevand, ikke skal inddrage ”*den i forvejen forekommende koncentration, der skyldes andre kilder*”. Det her anførte i udkastet til en vejledning, der skal bidrage til forståelsen af udledningsbekendtgørelsen, er i øvrigt næppe i overensstemmelse med ordlyden af denne bekendtgørelses § 7, stk. 3.

Forudsætningerne vedrørende anvendelse af blandingszoner – herunder for udledning af miljøfarlige stoffer

I departementets udkast på side 44 fastslås det, at der kan etableres blandingszoner, hvor det kan tillades, at koncentrationen af et eller flere stoffer overskrider miljøkvalitetskravene i ”nærmere fastsat omfang”. Her mangler der i departementets udkast en henvisning til Miljøstyrelsens udkast til en ændret formulering af FAQ 43, FAQ 47 og FAQ 65, der er sendt i høring med svarfrist den 9. november.

I **FAQ 65** fastslås det, at det kan være relevant at udpege en blandingszone, når der trods anvendelse af bedste tilgængelige teknik sker eller vil ske udledning af et forurenende stof i en koncentration over det generelle kvalitetskrav og eller maksimumkoncentrationen.

I **FAQ 47** oplyses der om, hvordan der fastsættes en ny tilladelse, når der udpeges en blandingszone. Der henvises til, at udlederkrav skal fastsættes i overensstemmelse med udledningsbekendtgørelsens § om den kombinerede fremgangsmåde, jf. FAQ 36 samt til: FAQ 37, FAQ 43 og FAQ 68

I **FAQ 43** fastslås det, hvordan kravværdierne for et givet stof i en udledning fastsættes, når miljøkvalitetskrav for stoffer i forvejen er overskredet i vandområdet. Det er det sidstnævnte FAQ, der indeholder den materielle stillingtagen til etablering af blandingszoner. Heri oplyses der bl.a. følgende:

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

”Det er ikke afgørende for muligheden for at udpege en blandingszone for et givet stof, om miljøkvalitetskravet for det pågældende stof er overholdt eller ej i det berørte overfladevandområde, så længe koncentrationen af stoffet ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdet tilstand og ikke vil kunne hindre opfyldelsen af det fastsatte miljømål.....

For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5% af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i blandingszones rand, jf. FAQ 67.” Hertil er at føje følgende kommentarer/spørgsmål: 1) blandingszoner kan kun anvendes, hvis det er muligt at fortynde koncentrationen, og det vil ikke være muligt, hvis koncentrationen allerede er for høj; 2) der er en pligt til at opfylde miljømålet, der er fastsat i miljømålsbekendtgørelsen senest den 27. december for hele vandområdet – det er ikke muligt med den brede åbning i forhold til anvendelse af blandingszoner, der lægges op til; 3) hvordan kan ministeriet forklare og forsvare anvendelsen af kriteriet ”5% stigning”?

Jeg vil ikke gå nærmere ind på en redegørelse for de mange forudsætninger i vandkvalitetskravdirektivet og Kommissionens ”*Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner i henhold til art. 4, stk. 4, i direktiv 2008/105/EF*”,³⁹ der ikke respekteres i de to vejledningsudkast, der forudsættes at blive anvendt ved anvendelse af blandingszoner. Med henvisning til det, der er redegjort for i den artikel, som Flemming Elbæk og jeg har skrevet ”*De retlige rammer for anvendelse af blandingszoner*”, der er publiceret i Tidsskrift for Miljø 2023, hæfte 4, side 117 ff., vil jeg konstatere, at blandingszoner ikke kan anvendes som grundlag for ikke at opfylde de opstillede miljømål senest den 22. december 2027. Vandrammedirektivets artikel 4, stk. 7 kan ikke benyttes som et dispensationsgrundlag.

Forudsætningerne i udkastet om mulighed for opfyldelse af miljømålene i en 4. vandplanlægningsperiode

I departements udkast forudsættes det øverst på side 44, at der bliver tale om en 4. vandplanlægningsperiode.

Danmark foreslog i sit høringssvar til Kommissionen ifm. evalueringen af vandrammedirektivet, at der blev foretaget ændringer i vandrammedirektivet, som muliggjorde en forlængelse ind i en ny 4. vandplanlægningsperiode.⁴⁰ Kommissionens tilkendegav imidlertid i et fitnessstjek af vandrammedirektivet, at der ikke vil blive tale om en sådan forlængelse.⁴¹

Det er derfor næppe sandsynligt, at der bliver tale om en forlængelse af de frister, der er fastlagt i vandrammedirektiver. Det fremgår også af det udkast, som Kommissionen fremlagde den 26. oktober 2022 til en revision vandrammedirektivet, grundvandsdirektivet og

---

³⁹ Europa-Kommissionens tekniske retningslinjer af 22. december 2010 for udpegning af blandingszoner i henhold til art. 4, stk. 4 K(2010) 9369 endelig (Kommissionens tekniske retningslinjer), side 5 og side 10f. I retningslinjerne indgår som bilag ”*Technical Background Document on Identification of Mixing Zones*”.

⁴⁰ Det fremgår af Miljø- og Fødevarerministeriets skrivelse af 6. marts 2019 (jf. Miljø- og Fødevarerudvalget 2018-19 MOF Alm. Del – Bilag 454, s. 2 og i opsummeringen s. 6-7).

⁴¹ Det oplyses i Miljøministeriets departements skrivelse af 20. februar 2020 (sagsnummer 2020-646), side 9.

Ellen Margrethe Basse

Professor emerita, dr. jur. & jur. dr. (h.c.)

vandkvalitetskravdirektivet, at der ikke forudsættes en 4. vandplanlægningsperiode. Det, som ændringsforslaget vedrører en udvidelse af listen med yderligere 23 stoffer.⁴²

En opsummering

Det kan generelt fastslås, at det med departementets udkast til en vejledning i, hvordan indsatsprogrambekendtgørelsen skal fortolkes og anvendes, bliver meget vanskeligt for de sagsbehandlere og rådgivere, der skal bidrage til at Danmark lever op til de forpligtelser, der er fastlagt ved vandrammedirektivet og vandkvalitetskravdirektivet. Det på trods af, at rigtig mange vandområder er i dårlig økologisk tilstand og/eller dårlig kemisk tilstand i dag.

Departementet har opstillet en administrationsmodel, der er mindst lige så problematisk, som det, der tidligere blev underkendt af Miljø- og Fødevarerklagenævnet med afgørelsen af 23. februar 2023.

Ellen Margrethe Basse

---

⁴² Europa-Kommissionens forslag af 26. oktober 2022 om ændring af direktiv 2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, direktiv 2006/118/EF om beskyttelse af grundvandet mod forurening og forringelse og direktiv 2008/105/EF om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken, COM(2022) 540 final.

Brevdato 03-11-2023

Afsender Tobias Berthel Bendixen (tobias.bendixen@fredericia.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Fredericia Kommune, Tobias Berthel Bendixen - Fredericia Kommunes høringssvar til Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Journalnr. 2023 - 10012)

Identifikationsnummer 502171

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Fredericia Kommunes høringssvar til Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Journalnr. 2023 - 10012)
Fredericia_Kommune_Høringssvar_til_forslag_til_vandområdeplanerne_for_2021_2027_Godkendt_af_Fredericia_Byråd

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Inger Pabst (inger.pabst@fredericia.dk (inger.pabst@fredericia.dk), Anders Bo Jensen (anders.b.jensen@fredericia.dk)
Fra: Tobias Berthel Bendixen (tobias.bendixen@fredericia.dk)
Titel: Fredericia Kommunes høringssvar til Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Journalnr. 2023 - 10012)
Sendt: 03-11-2023 16:34
Bilag: Fredericia_Kommune_Høringssvar_til_forslag_til_vandområdeplanerne_for_2021_2027_Godkendt_af_Fredericia_Byråd.pdf;

Kære Miljøministeriet,

Nedenfor fremgår Fredericia Kommunes høringssvar til Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter:

Udkast til vejledning til indsatsbekendtgørelsen beskriver, at afgørelser om tilladelser i forbindelse med udledning af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) skal bero på en helt konkret vurdering af påvirkningens betydelighed (signifikans) for overfladevandområdets tilstand.

En sådan vurdering kræver omfattende viden om bl.a. de hydrografiske forhold og samlede udledninger i/til recipienten set i forhold til en potentiel tilstandsforringelse. Datagrundlaget for MFS er meget begrænset i de enkelte vandområder, pga. få eller ingen målinger af de prioriterede stoffer i overvågningsprogrammet, samt ingen mængdemæssige målbelastninger for MFS.

- Fredericia Kommune finder det uhensigtsmæssigt, at kommunerne som myndighed skal varetage de konkrete vurderinger af vandområdenes robusthed på et utilstrækkeligt datagrundlag over for en eventuel merudledning af MFS.
- Fredericia Kommune anbefaler, at NOVANA's overvågningsprogram intensiveres samt at der fastsættes målbelastninger for MFS.

Bekendtgørelsen om indsatsprogrammer fastlægger ikke konkrete indsatser over for forekomsten af miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder, men fastlægger en generelle supplerende foranstaltninger som kildeopsporing og eventuel revision af tilladelser og godkendelser.

- Fredericia Kommune anbefaler, at der er udfærdiges et virkemiddelkatalog over konkrete indsatser til reduktion af udledningen af MFS

Det fremgår af bekendtgørelsen om indsatsprogrammer, at der ikke må træffes afgørelse om direkte eller indirekte påvirkning, som medfører forringelse af tilstanden i overfladevandområder eller grundvandsforekomster.

- Fredericia Kommune anbefaler, at der udvikles værktøjer/metoder, der kan anskueliggøre, hvorvidt en udledningstilladelse vil medføre, at et kvalitetselement falder en tilstandsklasse.

Fredericia Kommune indgav høringssvar til udkast til vandområdeplanerne 2021-2027 og herunder tidligere udgave af Udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Det samlede høringssvar sendes hermed igen, da den seneste periodes rapporter omhandlende second opinion, iltsvindshændelser mv. underbygger høringssvarets argumenter vedr. kystvandene. Derudover understøtter vedhæftede ligeledes ovenstående høringssvar til ændringerne i vejledningsudkastet til indsatsbekendtgørelsen.

Venlig hilsen

Tobias Berthel Bendixen

Miljømedarbejder, cand.scient

Natur og Miljø

Fredericia Kommune

61921194

tobias.bendixen@fredericia.dk

Gothersgade 20, 7000 Fredericia

Læs om hvordan vi behandler dine personoplysninger og hvilke rettigheder, du har ift. vores beskyttelse af dine personlige oplysninger.

Se nærmere hos Datatilsynet.

Fra: Jens Christian Pabst Berthelsen [mailto:jecpb@mim.dk]

Sendt: 12. oktober 2023 17:07

Til: Økonomiministeriet <oem@oem.dk>; Udenrigsministeriet <um@um.dk>; Finansministeriets postkasse <fm@fm.dk>; Forsvarsministeriet <fmm@fmm.dk>; FES <fes@mil.dk>; DEP Sundhedsministeriet <sum@sum.dk>; Justitsministeriet <jm@jm.dk>; Kulturministeriet <kum@kum.dk>; 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse <em@em.dk>; Social- Bolig- og Ældreministeriet <post@sm.dk>; Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet <kefm@kefm.dk>; BM Postkasse <BM@bm.dk>; UVM - UVMIPPOST <uvm@uvm.dk>; UIM Hovedpostkasse <uim@uim.dk>; Skatteministeriet <skm@skm.dk>; Fødevarerministeriet <fvm@fvm.dk>; Ligestillings- og Kirkeministeriet <km@km.dk>; Transportministeriet <trm@trm.dk>; Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet <digmin@digmin.dk>; UFM FP DEP - UFM Departement <ufm@ufm.dk>; Statsministeriet <stm@stm.dk>; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; region@rn.dk; kontakt@rm.dk; kontakt@rsyd.dk; region?sjælland@regionsjaelland.dk <region??> sjælland@regionsjaelland.dk>; albertslund@albertslund.dk; kommunen@alleroed.dk; assens@assens.dk; borger@balk.dk; kommunen@billund.dk; post@brk.dk; brøndby@brøndby.dk; raadhus@99454545.dk; dragoer@dragoer.dk; kommune@egekom.dk; raadhuset@esbjergkommune.dk; raadhuset@fanoe.dk; favrskov@favrskov.dk; kommunen@faxekommune.dk; fredensborg@fredensborg.dk; kommunen <kommunen@fredericia.dk>; raadhuset@frederiksberg.dk; post@frederikshavn.dk; epost@frederikssund.dk; furesoe@furesoe.dk; fmk@fmk.dk; gentofte@gentofte.dk; kommunen@gladsaxe.dk; glostrup.kommune@glostrup.dk; raadhus@greve.dk; borgerservice@gribskov.dk; kommunen@guldborgsund.dk; post@haderslev.dk; mail@halsnaes.dk; mail@hedensted.dk; mail@helsingor.dk; herlev@herlev.dk; kommunen@herning.dk; hillerod@hillerod.dk; hjoerring@hjoerring.dk; post@holb.dk; kommunen@holstebro.dk; horsens.kommune@horsens.dk; hvidovre@hvidovre.dk; kommune@htk.dk; kommunen@horsholm.dk; post@ikast-brande.dk; ishojkommune@ishoj.dk; raadhus@jammerbugt.dk; kalundborg@kalundborg.dk; kommune@kerteminde.dk; kommunen@kolding.dk; borgerservice@kk.dk; raadhus@koege.dk; post@langelandkommune.dk; post@lejre.dk; lemvig.kommune@lemvig.dk; lolland@lolland.dk; lyngby@ltk.dk; kommunen@laesoe.dk; raadhus@mariagerfjord.dk; middelfart@middelfart.dk; kommunen@morsoe.dk; norddjurs@norddjurs.dk; post@nordfynskommune.dk; kommune@nyborg.dk; naestved@naestved.dk; odder.kommune@odder.dk; odense@odense.dk; kommune@odsherred.dk; randers.kommune@randers.dk; raadhus@rebuild.dk; post@rksk.dk; ringsted@ringsted.dk; kommunen@roskilde.dk; rudersdal@rudersdal.dk; rk@rk.dk; kommune@samsøe.dk; kommunen@silkeborg.dk; skanderborg.kommune@skanderborg.dk; sk@skivekommune.dk; slagelse@slagelse.dk; kommune@solrod.dk; soroe@soroe.dk; stevns@stevns.dk; struer@struer.dk; svendborg@svendborg.dk; syddjurs@syddjurs.dk; post@sonderborg.dk; thistedkommune@thisted.dk; toender@toender.dk; kommunen@taarnby.dk; kommune@vallensbaek.dk; vardekommune@varde.dk; post@vejen.dk; post@vejle.dk; post@vesthimmerland.dk; viborg@viborg.dk; post@vordingborg.dk; post@aeroekommune.dk; post@aabenraa.dk; aalborg@aalborg.dk; post@aarhus.dk; MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse <MST@MST.DK>; NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse <nst@nst.dk>; email <email@fvst.dk>; Mail (FST) <mail@fiskeristyrelsen.dk>; (LBST) <mail@lbst.dk>; kdi@kdi.dk; SLKS hovedpostkasse <post@slks.dk>; Energistyrelsens officielle postkasse <ENS@ENS.DK>; vd@vd.dk; info@graenseforeningen.dk; internetredaktion@mekun.landsh.de; poststelle@lm.mv-regierung.de; poststelle@bmuv.bund.de; kn.registrator@regeringskansliet.se; postkasse@advokatsamfundet.dk; sjs@landbosyd.dk; Agrolab@Agrolab.dk; bl@blf.dk; info@blb.dk; info@concito.dk; cowi@cowi.com; SEGES <info@seg.es>; INFO@DANGODNING.DK; formand@dkcpc.dk; Danish Seafood Association (mail) <mail@danishseafood.org>; Danmarks fiskehandlere <fisk@fiskehandlerne.dk>; Danmarks Fiskeriforening (mail) <mail@dkfisk.dk>; friko@sekr.dk; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; post@jaegerne.dk; info@pelagisk.dk; Danmarks Sportsfiskerforbund -post <post@sportsfiskerforbundet.dk>; Dansk Akvakultur <danskakvakultur@danskakvakultur.dk>; jespersimonsendk@gmail.com; dibyggeri@di.dk; info@greenpowerdenmark.dk; debra@energibranchen.dk; Dansk Erhverv (høring) <hoeringssager@danskerhverv.dk>; teamstr@gmail.com; Danish Seafood Association (mail) <mail@danishseafood.org>; dgfemail@gmail.com; di@di.dk; dkf@kano-kajak.dk; info@danskilmjoteknologi.dk; ds@sejlsport.dk; af@danskskovforening.dk; dsf@sportsdykning.dk; Dansk Transport og Logistik (DTL) <dtl@dtl.eu>; Danske Advokater <mail@danskadvokater.dk>; danskgartneri@danskgartneri.dk; dof@dof.dk; Danske Havne og Foreningen for Danske Privathavne <danskehavne@danskehavne.dk>; info@danskemaritime.dk; Dansk Planteværn <info@plantevaern.dk>; Danske Rederier <info@danishshipping.dk>; info@dasp.dk; info@dansketursejlere.dk; dv@danskevandloeb.dk; danva@danva.dk; info@dhigroup.com; mail@lsp-foreningen.dk; info@drivkraftdanmark.dk; info@donslab.dk; info@energinet.dk; info@envidan.dk; Eurofins Steins Laboratorium A/S <eurofins@eurofins.dk>; fh@fho.dk; Søfartsstyrelsen Hovedpostkasse <SFS@dma.dk>; info@biodynamisk.dk; sekretariat@broendborer.dk; QFish <po@qfish.dk>; info@flidhavne.dk; mail@envina.dk; her@domstol.dk; fri@frinet.dk; info@danskevv.dk; soeren@fskpo.dk; Foreningen Muslingeerhvervet (FME) <fme@musling.eu>; kontakt@nejtilmotorvej.nu; info@frdk.dk; Danmarks Tekniske Universitet (dtu) <dtu@dtu.dk>; mail@fjordland.dk; info@flex-fertilizer.com; INFO.FLEX-GODNING@YARA.COM; skovdal@profibermail.dk; fr@friluftstraadet.dk; geus@geus.dk; jajdi@toender.dk; info@hedeselskabet.dk; Dansk Erhverv (høring) <hoeringssager@danskerhverv.dk>; hofor@hofor.dk; info@hededanmark.dk; mfi@ida.dk; info@kimointernational.org; ktc@ktc.dk; jch@post5.tele.dk; Landbrug & Førevarer <hoering@lf.dk>; mail@landdistrikterne.dk; jette@lal.dk; helle@lal.dk;

info@praktiskoekologi.dk; llh@levende-hav.dk; lfmj@lfmj.dk; mail@landbonord.dk; info@landbosyd.dk; mail@fjordland.dk; info@landbounqdom.dk; lrs@lrs.dk; Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter <ldm@maelkeproducenter.dk>; info@praktiskoekologi.dk; lil@fjordland.dk; Marine Ingredients <amb@maring.org>; info@cleanenergywire.org; info-dk@wsp.com; kontakt@plast.dk; returbat@returbat.dk; info@sagro.dk; info@sweco.dk; niras@niras.dk; info@skovdyrkerne.dk; kr@stf.dk; info@ramboll.com; info@hjff.dk; bostelmann@waddensea-secretariat.org; info@verdensskove.org; info@okologi.dk; info@byoghavn.dk; info@femern.dk; INFO@FFSKAGEN.DK; grakom@grakom.dk; po@grakom.dk; info@energycluster.dk; info@ncc.dk; info@sbf.dk; thorkild-diness.jensen@totalenergies.com; velas@velas.dk; Ørsted Hovedpostkasse <info@orsted.com>; info.dk@greenpeace.org; NOAHs Sekretariat (noah) <noah@noah.dk>; copenhagen@oceana.org; info@plasticchange.org; mai-britt.noe@wwf.dk; cbs@cbs.dk; ku@ku.dk; Det Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet <science@science.ku.dk>; itu@itu.dk; ruc@ruc.dk; sdu@sdu.dk; ifro@ifro.ku.dk; DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug <dca@au.dk>; dce@au.dk; au@au.dk; food@au.dk; ecos@au.dk; Presse <presse@dmi.dk>; Vive <vive@vive.dk>; icrofs@icrofs.org; martec@martec.dk; info@rgo.dk; EM NH Miljø- og Fødevarerklagenævnets <mfkn@naevneneshus.dk>

Emne: Høring - Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Vejledning til indsatsbekendtgørelsen) (FRIST 3. november 2023)

Høringsbrev om udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter sendes i høring i perioden torsdag d. 12. oktober til og med d. 3. november 2023.

Udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter var sammen med udkast til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og bl.a. udkast til vandområdeplaner 2021-2027 i 6 måneders offentlig høring i perioden 22. december 2021 til 22. juni 2022.

Udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer blev imidlertid ikke offentliggjort efter høringen i 2021/2022, da det har været nødvendigt grundlæggende at justere i høringssudkastets afsnit 8.3.2 om miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevand. Baggrunden for justeringen var Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 i sagen 22/02461. Afgørelsen nødvendiggjorde justering i vejledningssudkastet for at undgå misforståelse om, hvornår en udledning af forurenede stoffer til overfladevand vil udgøre en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde.

Det er nu udtrykkeligt præciseret i vejledningssudkastet, at der skal foretages en konkret vurdering af, om der ved en udledning vil være risiko for at der sker en forringelse af berørte vandområders tilstand. Hvis dette er tilfældet, kan forringelsen under ingen omstændigheder tillades. En udledning vil dog ikke automatisk i sig selv udgøre en forringelse.

Vejledningssudkastet er samlet set ændret efter høring i 2021/2022 således:

- Opdatering i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter
- Opdatering af henvisninger, datoer mv. og redaktionelle justeringer i øvrigt
- Opdatering om forringelse og midlertidige forringelser i afsnit 8.1.1 ff.
- Omskrivning af afsnit 8.3.2 om miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevand

Afgivelse af bemærkninger:

Høringssvar kan sendes til Miljøministeriet på e-mail mim@mim.dk.

Skriv venligst Miljøministeriets journalnummer 2023 - 10012 på høringssvaret.

De modtagne høringssvar vil blive offentliggjort på Høringsportalen. Ved afgivelse af høringssvar samtykkes til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Høringssvar bedes sendt til Miljøministeriet senest fredag d. 3. november 2023.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Jens Berthelsen på +45 20 11 65 16 eller jecpb@mim.dk.

Link: [Høringsdetaljer - Høringsportalen \(hoeringsportalen.dk\)](#)

Med venlig hilsen

Cecilie Spanner Rydeng

Teamleder | Vand- og Klimatilpasning

**Fredericia
Kommune**

HØRINGSSVAR TIL VANDOMRÅDEPLANERNE 2021-27 FOR VANDOMRÅDEDISTRIKT JYLLAND OG FYN

Fredericia Kommunes bemærkninger til den offentlige høring af forslag til vandområdeplanerne 2021 – 2027 for vandområdedistrikt Jylland og Fyn.

Høringssvaret er godkendt af Fredericia Byråd den 25. Maj 2022

15. juni 2022

Indledende bemærkninger

Fredericia Kommune har, med udgangspunkt i FN's Verdensmål, udarbejdet strategien "[Fredericia for Verdensmålene](#)", som indeholder flere indsatser og fokusområder, der omhandler vandet. Fokus er at vandkvaliteten sikres og forbedres – uanset om det er vandløb, søer, grundvand og/eller kystvand.

Samtidig arbejdes der på tværkommunalt niveau i form af [Naturpark Lillebælt](#) og "Liv i Lillebælt" om et Lillebælt i balance og forbedring af de marine forhold på mange niveauer; herunder benyttelse af havet og beskyttelsen af samme.

I tråd med tidligere høringssvar vurderes udkastet til vandområdeplanerne 2021-2027 for vandområdedistrikt Jylland og Fyn grundlæggende ikke at være ambitiøst nok i forhold til reelt at nå målsætningen om god tilstand i alle vandområder inden 2027; hvilket er meget beklageligt.

Der tages reelt ikke stilling til at reducere/undgå aktiviteter, der påvirker/kan påvirke Lillebælt negativt – og samtidig synes statens overvågning/vidensgrundlag generelt at være mangelfuldt, hvorved vurdering og prioritering af indsatser besværliggøres. Derudover synes de foreliggende virkemidler klart at være utilstrækkelige ift. målsætningen.

Fredericia Kommune vil derfor gerne, at udmøntningen af EU's vandrammedirektiv sker i samarbejde med parter og interessenter og understøtter de igangværende marine indsatser der pågår i hhv. Vejle Fjord og Lillebælt; herunder indsatser afledt af at Lillebælt er udpeget som marin nationalpark.

Indholdsfortegnelse

Kystvande.....	4
<i>Marine virkemidler og lokalt funderede analyser</i>	4
<i>Klapning</i>	4
<i>Fiskeri med bundslæbende redskaber</i>	5
<i>Råstofindvinding</i>	6
<i>Fosfor</i>	6
<i>Skaldyrvande</i>	6
Søer	7
<i>Rands Fjord</i>	7
<i>Vådområdeprojekter</i>	7
Vandløb	8
Spildevand	8
Overvågningsprogram	9
<i>Klassificering af vandområder</i>	10
<i>Ændringer til MiljøGIS</i>	10
Udledningstilladelser	11
Bilag	12

Kystvande

Marine virkemidler og lokalt funderede analyser

De nationale målbelastninger beror på modelberegninger med en række antagelser, som dels gør det usikkert om indsatsbehovet isoleret set er tilstrækkeligt til opnå god økologisk tilstand. Lillebælt er et komplekst vandområde med stor vandgennemstrømning og intern dynamik (turbulens, hydraulisk kontrol mv.), især i og omkring Snævringen. Koncentrationerne af kvælstof, fosfor og fytoplankton i Lillebælt er derfor i høj grad påvirket af stoftilførsler fra tilstødende vandområder. Forudsætningen for de fastsatte nationale indsatsbehov er, at omkringliggende lande også opnår målopfyldelse, hvilket især gør Lillebælt afhængig af international målopfyldelse.

Reduktion af næringsstofftilførslerne fra land mindsker eutrofiering generelt, men vandudveksling medfører tidlig og rumlig forskydning af effekten i kystvandene. Marine virkemidler har derimod direkte lokale virkninger, hvor kvælstof- og fosfor-effekt mv. allerede er dokumenteret for en række tiltag. I forslag til Vandområdeplanerne 2021-2027 indgår marine virkemidler dog fortsat under udviklingsinitiativer.

- *Fredericia Kommune opfordrer til at etablere en midlertidig tilskudsordning til marine virkemidler, evt. med krav om effektmonitorering, som del af udviklingsarbejdet frem mod genbesøget i 2023/2024.*
- *Fredericia Kommune er bekymret for, at fokus på udelukkende at reducere kvælstofbelastningen til kystvandene ikke er tilstrækkeligt til at opnå målopfyldelse, og håber på, at flere presfaktorer inkluderes i udviklingsinitiativerne ved en 'second opinion'.*

Der er stor fokus på natur- og miljøforbedrende tiltag, vidensopbygning og formidling i Lillebælt igennem Naturpark Lillebælt, Bælt i Balance, Liv i Lillebælt, Sund Vejle Fjord mv. Igennem disse projekter er der bl.a. igangsat detaljeret analyse af miljøtilstand og presfaktorer, etablering af marine virkemidler, og flere er planlagt. De involverede kommuner og interessenter er derfor allerede langt fremme i forhold til at kunne indgå i udviklingsinitiativet med kystvandråd og lokalt funderede analyser.

- *Fredericia Kommune anbefaler, at Lillebælt og/eller Vejle Fjord samt relevante vandoplunde indgår som projektområde i ét af de kommende kystvandråd med lokalt funderede analyser.*

Klapning

Klapning af sediment udgør en presfaktor og en risiko for forringelse af den økologiske/kemisk tilstand i Lillebælt. Lillebælts vandområder og størstedelen af de tilstødende fjorde har 'ikke-god kemisk tilstand' jf. seneste tilstandsvurdering. Klapansøgninger vurderes bl.a. på baggrund af indholdet af MFS over for miljøkvalitetskrav. I forslag til vandområdeplanerne 2021-2027 fremgår det, at der tilføjes og revideres

eksisterende miljøkvalitetskrav for foreløbigt 29 miljøfarlige forurenende stoffer og stofgrupper, forventeligt i 2024.

Udpegningen af eksisterende klappladser blev foretaget af amterne og ligger derfor en længere årrække tilbage. Ved opretning af nye klappladser kræves detaljerede forundersøgelser af hydrografi, sedimentspredning, forventede mængder mv., men der foreligger ikke opdaterede vurderinger for eksisterende klappladser. Klaptilladelser gives derfor på baggrund af tvivlsomme modelleringer og manglende viden om kumulative effekter.

Der er ikke fastsat maksimale klappmængder for klappladser. Igennem de seneste år, har det været en markant stigning i ansøgte mængder til klappladsen ved Trelde Næs, hvilket gør kumulative effekter særligt relevante. Ofte klappes der organisk materiale/gytje, som ikke kan nyttiggøres grundet ringe bæreevne. Det sydlige og nordlige Lillebælt samt fjordene omkring rammes årligt af iltsvind, hvilket alt andet lige risikeres at blive forværret som følge af iltforbruget ved omsætning af akkumuleret organisk materiale.

Sedimenttildækning af bentiske invertebrater og rodfæstede bundplanter har direkte negativ effekt på den økologiske tilstand, da begge parametre er økologiske kvalitetslementer, hvis tilstandsvurdering er moderat-ringet eller ukendt i Lillebælt. Dertil er der registreret stor østersømusling (*Macoma calcarea*), som er klassificeret som sårbar art på HELCOM's rødliste over bentiske invertebrater, ved klappladsen ved Trelde Næs jf. data fra NOVANA's overvågningsprogram.

- *Fredericia Kommune er meget bekymret for klappnings påvirkning af miljøtilstanden i Lillebælt og opfordrer til, at klappladser i Lillebælt nedlægges.*

Fiskeri med bundslæbende redskaber

Bundtrawl og muslingeskrab udgør en fysisk presfaktor som dels udfordrer Havstrategidirektivets målsætning, men økologiske kvalitetslementer i vandområdeplanerne (f.eks. bundfauna og ålegræs) påvirkes ligeledes.

Muslingeskrab er ikke tilladt inden for den observerede/potentielle dybdegrænse for ålegræs, men miljømålsgrænsen er typisk sat ved en større dybde, hvilket betyder at muslingeskrab reelt kan være begrænsende for opfyldelse af den målsatte dybdeudbredelse for rodfæstede bundplanter. Af Finansloven for 2022 fremgår det, at der etableres en trawlfri zone i Bælthavet, hvilket ikke er nærmere konkretiseret endnu.

- *Fredericia Kommune anbefaler, at den trawlfrie zone inkluderer både muslingeskrab og bundtrawl for hele Lillebælt og de tilstødende fjorde.*
- *Fredericia Kommune opfordrer til at justere de tilladte dybdegrænser for muslingeskrab jf. Muslinge- og østersbekendtgørelsen til minimum at være lig den målsatte dybdegrænse for rodfæstede bundplanter i vandområdeplanerne.*

Råstofindvinding

Nyere dansk forskning har vist, at kystnære rælrev udgør en vigtig biotop med potentiel høj biodiversitet. Råstofindvindingsområdet ved Kasser Flak ud for Trelde Næs (542-OA) ligger kystnært og i et område med forekomster af større sten. Indvindingstilladelsen løber frem til 2025. Der er desuden etableret en række marine virkemidler igennem projekt Sund Vejle Fjord og der er ønsket om stenrev i området.

- *Fredericia Kommune anbefaler, at råstofindvindingsområdet ved Trelde Næs (542-OA) nedlægges.*

Fosfor

Vejen til målopfyldelse i kystvandende beror primært på kvælstofindsatsbehovet, mens øvrige presfaktorer beskrives som eventuelle medvirkende faktorer til manglende målopfyldelse. Fosfor kan være en begrænsende faktor for eutrofiering i det marine miljø, og især i de indre fjorde, men der foreligger ikke konkrete fosforindsatsbehov for kystvandområderne. Derfor er der et uudnyttet potentiale ved at mindske fosforbelastningen til kystvandene. Derudover kan der ske utilsigtet øget eutrofiering i fosforfølsomme vandområder i forbindelse med indsatser, udledningstilladelser mv. Eksempelvis ved vådområdeindsatser med henblik på kvælstoffjernelse, hvor der er risiko for fosforfrigivelse ved vådlægning af lavbundslande.

- *Fredericia Kommune ønsker en nærmere konkretisering af fosfors betydning for miljøtilstanden i Lillebælt og de tilstødende fjorde, da foreløbige resultater fra bl.a. DTU Aqua viser en væsentlig effekt af fosforreduktioner.*
- *Fredericia Kommune opfordrer til fastsætte fosforindsatsbehov for kystvandene, da det forbedrer beslutningsgrundlaget i forbindelse med prioritering af indsatser og afgørelse af udledningstilladelser.*

Skaldyrvande

Udpegningen af skaldyrvande har undladt arealer, som anvendes til klappladser, råstofindvinding, havne samt et bufferzoneareal hertil. Spredning af sediment fra klappladser har vist sig at have påvirket langt større områder end blot det udpegede klappladsområde, hvilket især gør sig gældende i Lillebælt som følge af de hydrografiske forhold. Det ene råstofindvindingsområde ved Tragten i Lillebælt (542-VA) og dele af havneområderne i Fredericia er ikke udpeget med bufferområder i skaldyrvandområdet i Lillebælt.

- *Fredericia Kommune mener ikke, at kvalitetskravene for skaldyrvandområderne i Lillebælt overholdes som følge af fysisk-kemiske presfaktorer.*

Søer

Rands Fjord

Rands Fjord (vandområde ID: 141): er en inddæmmet fjordarm til Vejle Fjord. I 1866 blev der bygget en dæmning og en sluse, hvorefter fjorden blev til en ferskvandssø. I baggrundsdata for tilstandsvurderingen fremgår det, at Rands Fjord er klassificeret som naturlig sø (LWTYPE9) med undtagelse for målopfyldelse i 2027 som følge af kemisk træghed (intern P-belastning) og/eller biologisk træghed. Sørestaurering er derfor muligvis nødvendigt for at opnå målopfyldelse, men nærmere forundersøgelse mangler.

- *Fredericia Kommune ønsker, at det specificeres, hvilke kvalitetselementer der er undtaget for målopfyldelse i Rands Fjord.*
- *Fredericia Kommune anbefaler, at udpege Rands Fjord til sørestaureringsindsats, så der kan søges om tilskud til forundersøgelse, og evt. restaurering af søen.*

De hydrografiske forhold i Rands Fjord er påvirket af afvandingssslusen nær udmundingen til Vejle Fjord, som dagligt lukker i forbindelse med højvande. Ændring af slusepraksis ved mere intelligent styring vil ændre søens hydrografi og potentielt forbedre søens miljøtilstand som feedback-effekt af ændrede fysiske og biologiske forhold. Ændret slusepraksis indgår som virkemiddel under kystvande, men det fremgår ikke, hvorvidt tidligere kystvande/fjordarme er inkluderet herunder.

- *Fredericia Kommune anbefaler, at det tydeliggøres, hvorvidt ændret slusepraksis kan anvendes som miljøforbedrende virkemiddel i inddæmmede søer med historik som kystvande/fjordarme.*

Vådområdeprojekter

I hhv. 2006 og 2009 blev der etableret to vådområdeprojekter (vandområde ID: 3002 og 3003) nær Rands Fjord, som er klassificeret som naturlige søer jf. baggrundsdata for tilstandsvurderingen. Begge søer er undtaget for målopfyldelse i 2027 som følge af kemisk træghed (intern P-belastning) og/eller biologisk træghed. De to søer er placeret parallelt med kanalen til Rands Fjord, i området som historisk set var en del af fjordudmundingen.

- *Fredericia Kommune anbefaler at revurdere, hvorvidt Sø NV for Egeskov og Sø NV for Bøgeskov har naturlig karakter samt at revurdere miljømålskriterierne.*

Vandløb

Fredericia Kommune bifalder vandrådssamarbejdet, hvor vandløbsindsatser er prioriteret efter omkostningseffektivitet inden for en given budgetramme. Det anerkendes, at der fortsat er vandløb, som ikke vil opnå målopfyldelse inden for planperioden jf. manglende planlagte indsatser. Dette skyldes, at der vil være uforholdsmæssigt store omkostninger forbundet nogle vandløbsindsatser, eller at de fysiske forhold på enkelte vandløbsstrækninger ikke er egnet til restaurering. Eksempelvis, Ullerup Bæk der både er klassificeret som naturlig og stærkt modificeret pga. et længere rørlagt stræk under by og havn, eller blødbundsvandløb med ringe faldforhold, hvor der ikke umiddelbart er egnede løsninger til at forbedre de fysiske forhold.

- *Fredericia Kommune ønsker en tydeliggørelse af strategien for at opnå målopfyldelse i vandløb uden planlagt indsats, da dette er fravalgt pga. manglende omkostningseffektivitet i forudgående Vandrådsarbejde for hovedvandopland Lillebælt, Jylland.*
- *Fredericia Kommune anbefaler, at vandløbsindsatser målrettes til de stedspecifikke forhold*

Prioriteringen af vandløbsindsatser kan både argumenteres ud fra at vælge vandløb med moderat økologisk tilstand for at opnå målopfyldelse for flest mulige vandløb hurtigst muligt. Derimod kan der også argumenteres for at prioritere vandløb med ringe/dårlig økologisk tilstand, da det alt andet lige vil tage længere tid for disse vandløb at opnå målopfyldelse.

- *Fredericia Kommune anbefaler, at det kommende prioriteringsværktøj til vandløbsindsatsen inddrager dilemmaet ved valget mellem vandløb, som kræver en relativt stor indsats samt det tidlige aspekt heri.*

Spildevand

Fredericia Kommune er stort set færdig med spildevandsindsatsen fra forrige planperioder. Der resterer dog et lille antal ejendomme, som har fået fristforlængelse. Det betyder, at hovedparten af ejendommene i de enkelte vandoplande med udpeget indsats for rensklasse har gennemført miljøforbedrende tiltag. Der er dog fortsat kystvandoplande, som ikke er udpeget til spildevandsindsats. Dette gælder både oplandet til Gudsø Vig, Kolding Fjord, Vejle Fjord og Lillebælt, Snævringen. Der vurderes især, at være et potentiale ved at reducere fosforbelastningen til Gudsø Vig ved forbedret spildevandsrensning jf. fosfors betydning for eutrofiering i kystvandene, da Gudsø Vig samt Eltang Vig er lavvandede afsnørede fjordarme til Kolding Fjord, ydre.

- *Fredericia Kommune anbefaler, at ukloakerede ejendomme i kystvandoplandene udpeges til spildevandsindsats. Især med henblik på oplandet til Gudsø Vig, som ligeledes blev meldt ind i høringssvaret til vandområdeplanerne 2015-2021*

Grundvand

Størstedelen af grundvandsforekomsterne er i god kemisk tilstand, men der er også større grundvandsområder med ringe kemisk tilstand inden for hovedvandoplandet Lillebælt, Jylland samt inden for Fredericias kommunegrænse. Alle grundvandsforekomster inden for Fredericia Kommune er desuden i god kvantitativ tilstand.

Alle dybe grundvandsforekomster er i god kemisk tilstand. Der er ringe kemisk tilstand i det regionale grundvandsmagasin, som går på tværs af kommunegrænserne, men det skyldes dog ikke i borerne i Fredericia Kommune. I de terrænnære grundvandsforekomster i Fredericia Kommune er der både registreret god og ringe kemisk tilstand. Målestationerne, som ligger bag tilstandsvurderingen i de terrænnære grundvandsforekomster omfatter ikke kun aktive indvindingsboringer, men inkluderer også sløjfede indvindingsboringer fra Kongsted Vandværk, Pjedsted Vandværk, Skærbækværkets Vandværk. Flere eksisterende indvindingsboringer fra Kongsted Vandværk og Follerup Vandværk er ikke en del af baggrundsdata. Desuden er der flere miljøboringer blandt målestationerne.

Overvågningsprogram

Miljøtilstandsvurderingerne beror i mange tilfælde på relativt få målinger, og angiver ikke trends for den tidlige udvikling, hvorved indsatser ikke prioriteres efter evt. vandområder som er i forværrende udvikling. Dertil er der ukendt økologisk tilstand for én eller flere kvalitetsparametre i alle vandløb og søer beliggende inden for Fredericias kommunegrænse samt for kystvandene ud for. Dette gælder især for vandløb, da alle målsatte vandløb i Fredericia Kommune har "ukendt kemisk tilstand", hvilket også gjorde sig gældende i forrige planperiode.

Det har ikke været muligt at tilgå al baggrundsdata for tilstandsvurderingen af kystvandene i høringsperioden, da data ikke var lagt op på Vandplandata.dk. Derfor er der sammenholdt med data fra Overfladevandsdatabasen og Miljødata.dk. Her fremgik der kun ældre vandkemidata for Lillebælt, Snævringen. Snævringen er blevet et separat kystvandområde, som tidligere var en del af nordlige Lillebælt jf. forrige planperiode.

- *Fredericia Kommune finder det uhensigtsmæssigt, at miljøtilstandsvurderingerne bygger på få data og ikke inkluderer den tidlige udvikling i forhold til prioritering af indsatser.*
- *Fredericia Kommune er enige i kystvandopdelingen jf. de specielle hydrografiske forhold i Snævringen, men påpeger samtidig behovet for yderligere viden om netop hydrografien samt opdateret data for den økologisk tilstand.*

Lillebælt er et komplekst vandområde præget af kraftfulde strømme og turbulens, og især i Snævringen. Dertil er viden om hydraulisk kontrol væsentligt for forståelse af hydrografien i hele Lillebæltområdet. Øget dataindsamling og forskning vil styrke forståelsen af

økosystemet og dermed også muligheden for at implementere effektive miljøforbedrende tiltag.

- *Fredericia Kommune anbefaler, at overvågningsprogrammet udbygges med permanente målestationer i Lillebælt til kontinuerlig dataindsamling. Evt. ved tilskud til vidensopbygning i forbindelse med projekter i den marine naturnationalpark, kommunesamarbejder eller lignende.*

Klassificering af vandområder

Vandløb

Der er kun registreret én blødbundsstrækning i Fredericia Kommune (Spang Å gennem Taulov Mose). Der er en række andre vandløbsstrækninger, hvor vandløb løber gennem moseområder, og hvor vandet er mere eller mindre stillestående på grund af faldforhold. Det gælder for de nedre dele af henholdsvis Studsdal Bæks, Egum Møllebæk, Fårbækken og Erritsø Bæk. Højvandsklappen mellem udløbet fra Studsdal Bæk til Gudsø Vig er tophængt, hvilket betyder, at den reelt fungerer som spærring, men fremgår ikke under spærringer (se placering i bilag).

- *Fredericia Kommune ønsker, at typologien for ovenstående vandløbsstrækninger revurderes og ændres til blødbundsvandløb.*
- *Fredericia Kommune ønsker højvandsklappen mellem udløbet fra Studsdal Bæk til Gudsø Vig registreret som spærring.*

Kystvande

Gudsø Vig og Eltang Vig udgør den afsnørede del af Kolding Fjord, ydre. De hydrografiske forhold (vandudskiftning, dybdeforhold mv.) i Gudsø Vig og Eltang Vig adskiller sig dog markant fra Kolding Fjord. Derfor bør disse kystvande underinddeles med særskilt kystvandtypologi, når det sammenlignes med lignende tilstødende fjorde til Lillebælt, Bredningen (f.eks. Avnø Vig og Hejlsminde Nor).

- *Fredericia Kommuner opfordrer til at opdele Kolding Fjord, ydre i tre kystvandområder med revurdering af typologien samt miljømål.*

Ændringer til MiljøGIS

I Fredericia By er der registreret en lystbådehavn og en erhvervshavn. Industrihavnen omfatter Møllebugthavn, Centerhavn, Vesthavn, Kastelshavn samt Skanseoddehavn. Der er også en lystbådehavn i Gammelhavn, som er en del af Kanalbyen (se placering i bilag).

- *Fredericia Kommune ønsker lystbådehavnen i Gammelhavn registreret i MiljøGIS og andre relevante korttjenester.*

Udledningstilladelser

Fredericia Kommune ser frem til, at der tilvejebringes yderligere viden om MFS, herunder at behovet for nye og reviderede miljøkvalitetskrav vurderes. Det er dog i forvejen vanskeligt at forholde sig til de gældende miljøkvalitetskrav i forbindelse med administrationen af udledningstilladelser. Dette skyldes især manglende viden om den nuværende tilstand for MFS, samtidig med at der skal tages højde for dårligt kendte fortyndingsforhold i Lillebælt.

Det fremgår af "Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for Vandområdedistrikter" § 8, at der ikke må træffes afgørelse om direkte eller indirekte påvirkning, som medfører forringelse af tilstanden i overfladevandområder eller grundvandsforekomster. Det følger af EU domstolens praksis (Weser-dommen), at der ved en "forringelse af tilstanden" skal forstås en forringelse, hvor mindst et af kvalitetselementerne falder en tilstandsklasse.

- *Fredericia Kommune anbefaler, at der udvikles værktøjer/metoder, der kan anskueliggøre, hvorvidt en udledningstilladelse vil medføre, at et kvalitetselement falder en tilstandsklasse.*

Bilag

Placering af højvandsklappen i Studsdal Bæk

Havnearealer i Fredericia by

Brevdato 03-11-2023

Afsender Claus Kjøller (clkj@geus.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel GEUS, Claus Kjøller - Høringssvar til høring om udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter - MIM-J.nr.: 2023-10012

Identifikationsnummer 502169

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter MIM-J.nr. 2023-10012 - Høringssvar til høring om udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter
Høringssvar - vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter - GEUS - 20231101

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Fra: Claus Kjøller (clkj@geus.dk)

Titel: MIM-J.nr.: 2023-10012 - Høringssvar til høring om udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Sendt: 03-11-2023 16:25

Bilag: Høringssvar - vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter - GEUS - 20231101.pdf;

Hermed høringssvar fra GEUS vedrørende høring om udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Kind Regards

Claus Kjøller

Head of Department, PhD
Geochemistry Department
office: 1-212
phone: (+45) 51 72 82 02
mail: clkj@geus.dk
web: www.geus.dk

Geological Survey of
Denmark and Greenland (GEUS)
Øster Voldgade 10
1350 Copenhagen K
Denmark

G E U S

Miljøstyrelsen

mim@mim.dk

MIM-J.nr.: 2023-10012

J.nr. GEUS 021-0001

Ref. CLKJ

København den 3. november
2023

Hørings svar til høring om udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Vi har ved GEUS læst høringsversionen af udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Vi har følgende overordnede kommentarer til udkastet:

1. Vi noterer os, at der ikke er fastlagt konkrete supplerende indsatser for grundvandsforekomster, og at der alene er supplerende indsatser ift. overfladevand. Dette kan efter vores vurdering betyde, at der vil være grundvandsforekomster uden for OSD-områder, der er i ringe tilstand, og hvor der ikke vil være konkrete indsatser til forbedring af tilstanden.

2. Der henvises i vejledningen til indsatsprogrammet i Vandområdeplan 2021-2027, hvor der implicit argumenteres for, at udfasningen af medicinsk anvendelse af zink i landbruget vil kunne bidrage til, at forekomster i ringe tilstand grundet overskridelse af tærskelværdien for zink vil kunne ændre tilstand som følge af den reducerede belastning. Vi er enige i, at udfasningen af medicinsk anvendelse af zink i landbruget umiddelbart må give anledning til en mindre belastning på overfladen med zink. Så vidt vi er orienteret, er der dog ikke påvist en sammenhæng mellem grundvandsforekomster i ringe tilstand og anvendelsen af zink i landbruget, hvorfor vi ikke mener, at det nødvendigvis kan sluttes, at den reducerede belastning alene vil kunne resultere i en ændret tilstand. Det

GEUS
De Nationale Geologiske
Undersøgelser for Danmark
og Grønland
Øster Voldgade 10
1350 København K
Tlf. 38 14 20 00
CVR-nr. 55 14 50 16
EAN-nr. 5798009814814
geus@geus.dk
www.geus.dk

*GEUS er en forsknings-
og rådgivningsinstitution
i Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet*

kan bl.a. nævnes, at den seneste tilstandsvurdering viser, at nogle grundvandsforekomster i ringe tilstand som følge af overskridelse af tærskelværdien for zink er beliggende i byområder.

Med venlig hilsen

Claus Kjøller
Statsgeolog, GEUS
Afdeling for Geokemi

Brevdato 03-11-2023

Afsender Elizabeth Steenberg (elst@hofor.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Hofor, Elizabeth Steenberg - Høringssvar til journalnummer 2023 - 10012 - Udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Identifikationsnummer 502196

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Høringssvar til journalnummer 2023 - 10012 - Udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Elizabeth Steenberg (elst@hofor.dk)
Titel: Høringssvar til journalnummer 2023 - 10012 - Udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter
Sendt: 03-11-2023 17:55

Til Miljøministeriet

Hermed fremsendes HOFOR høringssvar til udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

HOFOR skal generelt bemærke, at det er godt, at der udgives en vejledning, der beskriver, hvordan indsatsen overfor vandområdedistrikterne skal fortolkes og håndteres. Det forventer vi vil lette sagsbehandlingen af de tilladelser til udledning til vandområderne, som er nødvendige for, at vi kan sikre vores forsyningspligt.

I det omfang, at der i vejledningen er direkte henvisninger til "høring over udkast til opdateret vejledning – spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet, oktober-november 2023", der har høringsfrist den 9. november, vil vores bemærkninger gives til den høring. Det samme vil gøre sig gældende for bemærkninger til uklarheder i beskrivelser og fortolkninger af konkrete kemiske og økologiske forhold.

Generel bemærkning til vejledning

Det giver et godt overblik over sammenhængen mellem bekendtgørelsen og vejledningen, at hvert kapitel starter med henvisning til den konkrete paragraf i bekendtgørelsen.

Vejledningen beskriver myndighedernes roller og ansvar i forhold til sikring af vandområdernes tilstand. I den forbindelse er det uklart, i hvilket omfang de nødvendige tiltag og undersøgelser i recipienterne (vandløb, søer og havet) kan pålægges virksomheder, forsyningsselskaber mm. Som udgangspunkt er det vores vurdering, at der ikke er juridisk grundlag for at kræve denne opgave løst af andre end de ansvarlige myndigheder. Bemærkningen er dog yderst relevant, da manglende viden om vandområdernes tilstand virker til at være til hinder for, at vi kan få de nødvendige tilladelser til udledning af regnvand, grundvand i forbindelse med grundvandssænkninger, vand fra indkøring af vandværker og skylning af drikkevandsledninger m.m. Dette forhold rammer både vores muligheder for etablering af nye anlæg og for reparation af eksisterende anlæg.

Konkrete bemærkninger til vejledningen:

Afsnit 4.2.4.1 – Spildevandsindsatser til vandløb

Konkrete tiltag, nederst side 23

Beskrivelse af koblingen til lokalplanlægningen mangler, da der ofte vil være brug for, at der udlægges arealer til bassiner og andre renseforanstaltninger, der vil være meget pladskrævende. Det er muligvis en problemstilling, der især er knyttet til byområder.

Tidsfrister, side 24

Der er fastsat en tidsfrist på 3 år til som minimum at kunne igangsætte indsatsprogrammernes foranstaltninger. Da mange af de anlæg, som forsyningsselskaberne skal opføre, vil kræve gennemførelse af VVM eller miljøkonsekvensvurdering, er fristen på 3 år meget kort. Hvis tidsfristen skal forstås på anden vis, mangler der er uddybning af, hvad der specifikt ligger i overholdelse af den fastsatte tidsfrist på 3 år.

Afsnit 4.2.4.2 – spildevandsbelastning til søer

Regnvandsbetingede overløb – øverst side 28

Det fremgår, at udledningen af fosfor skal reduceres mest muligt. Der mangler en definition af, hvad der menes med "mest muligt".

Afsnit 4.3.1.1 – formål med indsatsen og generelle forhold omkring gennemførelsen

Øverst side 30, sidste sætning i afsnittet ”I MiljøGIS tilknyttet....”

Er det korrekt, at der ikke skal gennemføres indsatser for vandområder med ukendt tilstand? Og skal det i givet fald forstås således, at hvis vandkvalitetskriteriet for relevante stoffer er overholdt i de konkrete udledninger, skal der ikke gennemføres indsatser, og vi vil i givet fald kunne få tilladelse til merudledning til det pågældende vandområde?

Afsnit 8.3.2 – Miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandsområder

Side 46, afsnit 9 ”Ved vurdering af om en udledning....” (1. sætning i afsnittet)

Det fremgår, at en udledning ikke må modvirke en gennemført eller planlagt reduktion. Foreligger der oversigter over disse gennemførte og/eller planlagte reduktioner for de konkrete vandområder, og fremgår det i givet fald, hvilke indsatser, der skal foretages i de kommuner, der er opland til de pågældende vandområder?

8.3.4 – Forelæggelse for Miljøstyrelsen (kvælstof og fosfor)

Sidste afsnit på side 49 der starter med ”Bestemmelsen giver mulighed for....”

Heraf fremgår det, at myndigheden undtagelsesvist kan meddele tilladelse til mindre merudledning efter indhentning af tilladelse fra Miljøstyrelsen. Det er uklart, hvad der menes med ”mindre udledning”, og det fremgår ikke, om der er en bagatelgrænse for, hvor lille en merudledning, der kræver tilladelse fra Miljøstyrelsen. Er det i denne sammenhæng muligt for myndighederne at anvende princippet ”skøn under regel”? Hvis der ikke er en bagatelgrænse, vil selv udledning af meget små mængder vand i forbindelse med f.eks. en grundvandssænkning skulle have en tilladelse fra Miljøstyrelsen.

Derudover mangler der en definition af, hvad der menes med ”undtagelsesvist”. I mange af de aktiviteter, som HOFOR udfører, vil der være behov for at udlede vand i form af bl.a. højtstående/indtrængende grundvand ved ledningsrenoveringer, skyllevand fra skylning af vandledninger, indkøringsvand fra indkøring af vandværker, vand fra grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejder og lignende. Mange af disse udledninger kan have et ret stort omfang (mængde) og selvom koncentrationerne af kvælstof og fosfor er meget lille, vil det betyde, at der sker en merudledning. Hvis der i disse tilfælde ikke kan meddeles dispensation af Miljøstyrelsen, vil vi ikke kunne gennemføre vores aktiviteter. Det skal bemærkes, at koncentrationerne ofte er så lave, at rensning ikke er mulig.

Afsnit 8.4 Særligt om administration af visse aktiviteter, Vandindvindingstilladelser

Det ser af høringsudkastet til vejledningen ikke ud til, at styrelsen har opdateret afsnit 8.4 om vandindvindingstilladelser. Vi vil opfordre til, at styrelsen tager dette op til genovervejelse, da vejledningen i dag er meget overordnet i forhold til sagsbehandling for vandindvindingstilladelser. Det risikerer at medføre uensartet sagsbehandling på tværs af kommunerne, ikke mindst i lyset af stigende pres på grundvandsressourcen. Helt overordnet savnes en entydig vejledning om prioritering af grundvandsressourcens anvendelse, som tidligere var foretaget i amternes vandressourceplaner og i de første vandplaner (retningslinje 39), hvor ressourcen var prioriteret til:

1. Befolkningens almindelige vandforsyning, ...
2. Opretholdelse af en miljømæssig acceptabel vandføring og vandstand ...
3. Andre formål, hvortil der ikke stilles krav om drikkevandskvalitet og regelmæssig kontrol, ...

Da grundvandsforekomsterne strækker sig på tværs af kommunegrænser, er der som minimum behov for en regional tilgang i forhold til fordeling af ressourcens anvendelse. Uden en regional tilgang vurderes der at være risiko for problemer ved forlængelse af eksisterende tilladelser, men især ved tilladelse til nye kildepladser, når det er en enkelt kommune, der løsrevet fra de regionale sammenhænge, skal vurdere indvindingens påvirkning. Det gælder også i de tilfælde, hvor en kildeplads strækker sig over flere kommuner, eller hvor indvinding i en kommune påvirker naturområder i nabokommuner. Samtidig kan det være problematisk at vurdere vægtningen mellem naboforsyninger i den enkelte kommune. Dertil kommer vægtningen mellem miljø/natur og forsyningshensyn, som ikke bør overlades til den enkelte kommunale sagsbehandler.

Desuden bemærkes, at vejledningen ikke vejleder om nogen former for metoder, fx i forhold til naturvurderinger, hvor der savnes afskæringskriterier, krav til kumulativ påvirkning mv.

Af vejledningen angives blot, at kommunerne er godt rustet til at behandle ansøgninger om vandindvindingstilladelser. Dette anerkender dog ikke behovet for vejledning i en situation hvor ressourcen

er presset. En risiko herved kan som nævnt være uensartet sagsbehandling kommunerne imellem.

Hvis vores bemærkninger giver anledning til spørgsmål og yderligere uddybning, er I meget velkomne til at tage fat i mig.

Rigtig god weekend.

Med venlig hilsen

Elizabeth Steenberg
Sektionsleder
Miljø

Direkte tlf.: 2795 4130
E-mail: Elst@hofor.dk

HOFOR A/S

Ørestads Boulevard 35 | 2300 København S | Telefon: 33 95 33 95 | CVR-NR.: 1007 3022 | www.hofor.dk

Brevdato 10-11-2023

Afsender Charlotte Lyrskov (cly@horsens.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Horsens kommune, Charlotte Lyrskov - 2023-10012 - Høringssvar til udkast til vejledning om indsatsprogrambekendtgørelse

Identifikationsnummer 505666

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter 2023-10012 - Høringssvar til udkast til vejledning om indsatsprogrambekendtgørelse
Høringssvar - Vejledning til indsatsprogrambekendtgørelsen og opdateret FAQ om udledning af vis

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Fra: Charlotte Lyrskov (cly@horsens.dk)

Titel: 2023-10012 - Høringssvar til udkast til vejledning om indsatsprogrambekendtgørelse

Sendt: 10-11-2023 10:24

Bilag: Høringssvar - Vejledning til indsatsprogrambekendtgørelsen og opdateret FAQ om udledning af vis.pdf;

Til rette vedkommende,

Hermed fremsendes til orientering Horsens Kommunes høringssvar til Miljøstyrelsens FAQ'er.

Høringssvaret fremsendes til Miljøministeriet, da det også vedrører ministeriets vejledning om indsatsprogrambekendtgørelsen, som netop har været i høring.

Med venlig hilsen

Charlotte Lyrskov

Kommunaldirektør

cly@horsens.dk

Telefon: 76292002

Horsens Kommune

Vi behandler naturligvis dine personoplysninger efter reglerne for databeskyttelse. Læs mere [her](#)

Afs. Kommunaldirektøren
Chr M Østergaards Vej 4, 8700 Horsens

Sagsnr. 09.00.00-K04-1-23
Dato: 8.11.2023

Miljøstyrelsen

Høringssvar til Miljøministeriets vejledninger til indsatsprogrambekendtgørelsen og opdateret vejledning – spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet

---

1. Indledning

Horsens Kommune takker for muligheden for at for at afgive høringssvar til udkast til vejledning til indsatsprogrambekendtgørelsen (Vejledningen) samt opdateret vejledning – spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet (FAQen).

Horsens Kommune har i nærværende indlæg fortrinsvist koncentreret bemærkningerne til forhold relateret til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse fra 23. februar 2023, 22/02461, og Horsens Kommune håber, at nærværende høringssvar vil bidrage til de endelige vejledninger og skabe klarhed over retsstilling på et komplekst område. Vi står meget gerne til rådighed for en yderligere uddybning af vores høringssvar.

Nærværende høringssvar vil fortrinsvist vedrøre FAQen men vil også berøre forhold i Vejledningen. Der vil herudover blive refereret til såvel indsatsbekendtgørelsen¹ og udledningsbekendtgørelsen².

---

2. Overordnet

Horsens Kommune hilser de nye/opdaterede vejledninger velkomne, da de er med til at præcisere en række forhold, der tidligere har givet anledning til tvivl i forbindelse med administrationen af udledningstilladelser mv.

Horsens Kommune bemærker dog, at en vejledning skal have hjemmel i en lov, bekendtgørelse eller lignende retsgrundlag, jf. bl.a. Vestre Landsrets dom af 16. april 2015, S-0012-15, hvorfor Horsens Kommune har en række spørgsmål til såvel FAQen som Vejledningen og forholdet til både vandrammedirektivet og de

---

¹ Jf. bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

² Jf. bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder

Find os

www.horsens.dk

Kontakt os

76292929

Følg os

 facebook.com/endelafflokken

 linkedin.com/company/horsens-kommune

tilhørende underdirektiver samt EU-domstolens praksis og dansk klagenævnspraksis.

.....

3. FAQ 43

3.1. Hvad forstås ved et repræsentativt målepunkt

3.1.1. Repræsentativt målepunkt

FAQ'en beskriver et repræsentativt målepunkt for vandområdet, som en overvågningsstation eller hvis ingen overvågningsstation, så måling på det dybeste sted gældende for hhv. kystvande og søer. Når der tales udledninger, er de oftest kystnære og en overvågningsstation eller dybeste punkt i vandområdet vil i de fleste tilfælde være langt fra kysten. Hvordan sikres det, på baggrund af formuleringer i vejledningsmaterialet, at der ikke er en overskridelse af miljøkvalitetskravet i dele af vandområdet grundet påvirkninger fra land?

Det må forventes, at der er en voldsom fortynding/opblanding inden stofferne måles på overvågningsstation, og der således er en overskridelse af miljøkvalitetskravet i dele af vandområdet som der ikke tages højde for, når det repræsentative målepunkt er placeret som anvist i FAQ 43.

Det er desuden væsentligt, at få præciseret, hvorvidt den omstændighed at noget er målbart i ét målepunkt, er det eneste, der skal eftervises.

3.1.2. Håndtering af overskridelser andre steder i vandområdet

Den beskrevne fremgangsmåde i FAQ 43 synes at give mulighed for, at en myndighed kan godkende et projekt, selvom projektet vil medføre en kortsigtet midlertidig forringelse af et vandområde i andre dele af vandområdet, når blot den "repræsentative" måling viser, at der i netop dette "repræsentative" målepunkt ikke er en overskridelse mv. af de relevante miljøkvalitetskrav.

En sådan fremgangsmåde er efter Horsens Kommunes opfattelse vanskelig at forene med EU-domstolens praksis, jf. særligt C-461/13 (Weser) og C-525/20 (Association France Nature Environnement), præmis 37, 42 og 45.

Det følger herudover af C-535/18 (Land Nordrhein-Westfalen), præmis 118, at når et kvalitetselement ikke overholdes på et enkelt overvågningspunkt i en grundvandsforekomst, skal der følgelig konstateres en forringelse af den kemiske tilstand heraf som omhandlet i direktivets art. 4, stk. 1, litra b), nr. i). Det følger af samme dom, præmis 94-96, at der ikke er forskel på, hvordan forringelsesbegrebet skal forstås i forhold til overfladevand og grundvand.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis er på linje med EU-domstolens praksis, jf. bl.a. 22/02461 og 21/01947, hvor Nævnet i sidstnævnte afgørelse fra 25. oktober 2023, under henvisning til netop C-525/20, udtaler:

"...at også midlertidige og lokalt afgrænsede forringelser af tilstanden for et overfladevand er i strid med forpligtigelsen til at forebygge forringelse af tilstanden, og at den tærskel, over hvilken der konstateres en tilsidesættelse af forpligtigelsen til at forebygge forringelser af et vandområdes tilstand, skal være så lav som muligt."

Den citerede passus efterlader et indtryk af, at Miljø- og Fødevareklagenævnet forstår EU-domstolens praksis således, at også en kortvarig midlertidig forringelse, som forringelsesbegrebet er defineret i bl.a. C-461/13 og C-535/, i blot en del af et vandområde er i strid med vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1.

Horsens Kommune kan ikke af FAQen se, at Miljøstyrelsen og/eller departementet har forholdt sig til foreneligheden mellem FAQ 43 og EU-domstolens og Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, og Horsens Kommune skal derfor forespørge, hvorvidt Miljøstyrelsen og/eller departementet i forbindelse med udfærdigelsen af FAQ 43 har forholdt sig til den relevante praksis, samt på hvilket grundlag Miljøstyrelsen og/eller departementet vurderer, at FAQ 43 er foreneligt med EU-domstolens og Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis?

3.2. Blandingszoner

Blandingszoner er hjemlet i udledningsbekendtgørelsens § 8, og bestemmelsen synes umiddelbart at være en ret stringent implementering af artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/105/EF om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken (vandkvalitetskravdirektivet), som ændret i 2013, der indeholder den direktivfæstede hjemmel til udlægning af blandingszoner. FAQen rejser dog en række spørgsmål om forholdet mellem FAQen og det bagvedliggende regelgrundlag samt relevant praksis.

3.2.1. Anvendelsesområdet for blandingszoner

Indledningsvist ønsker Horsens Kommune en afklaring af, hvorvidt det overhovedet er muligt at udlægge en blandingszone for almindeligt belastede separate regnvandsudledninger.

Det følger af FAQ 3 og 6, at almindeligt belastede separate regnvandsudledninger ikke er omfattet af udledningsbekendtgørelsen, jf. § 1, stk. 2, nr. 1. Det følger også af FAQ 6 at:

"baggrunden herfor er, at stoffer, der udledes fra almindeligt belastede separate regnvandssystemer, generelt stammer fra diffuse kilder (flere forskellige og spredte kilder), hvor regulering ikke kan ske over for den enkelte kilde, der bidrager til udledningen."

Af FAQ 6 fremgår det også, at almindeligt belastede separate regnvandssystemer dog forsat skal reguleres, og FAQ 6 kan læses således, at der bl.a. kan være knyttet en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 og indsatsbekendtgørelsens § 8 til almindeligt belastede separate regnvandsudledninger.

FAQ 6 kan efter Horsens Kommunes opfattelse læses således, at et normalt regnvandsbassin til eksempelvis opsamling og rensning af vejvand er et almindeligt belastet separat regnvandssystem med en tilhørende udledning.

Dette efterlader for Horsens Kommune spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt at udlægge en blandingszone i forbindelse med en udledningstilladelse mv. til almindeligt belastede separate regnvandssystemer, når disse systemer mv. ikke er udledninger, som er omfattet af udledningsbekendtgørelsen, hvori § 8 udgør hjemlen i dansk ret til udlægning af blandingszoner. Horsens Kommune skal anmode om, at FAQen forsynes med Miljøstyrelsens forståelse af ovenstående problemstilling.

3.2.2. Udlægning af blandingszone i et område, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet

Det fastslås i miljøkvalitetskravdirektivets i artikel 4, stk. 1, at:

“Medlemsstaterne kan udpege blandingszoner omkring udledningpunkter. Koncentrationerne af et eller flere af de i bilag I, del A, anførte stoffer kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis de ikke påvirker det øvrige overfladevandområdes opfyldelse af disse krav.”

Det fastslås i udledningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at:

“Miljømyndigheden kan udpege blandingszoner omkring udledningpunkter. Med forbehold for § 6, stk. 1, nr. 2 og 3, kan koncentrationerne af et eller flere af de i tabel 3-5 i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand anførte stoffer overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis de ikke påvirker det øvrige overfladevandområdes opfyldelse af disse krav. Miljømyndigheden fastsætter nærmere, hvilke miljøkvalitetskrav der kan overskrides, herunder i hvilket omfang.”

Det fremgår af selve ordlyden af de citerede bestemmelser, at overskridelse af miljøkvalitetskrav alene kan finde sted inden for blandingszonen.

Det tolker Horsens Kommune, såledesat miljøkvalitetskravet skal overholdes uden for blandingszonen/på blandingszonens rand, hvorfor en blandingszone ikke kan udlægges, hvis miljøkvalitetskravet for det pågældende stof i forvejen er overskredet.

I forbindelse med at Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver og hjemviser en revideret miljøgodkendelse og et tillæg til miljøgodkendelsen under henvisning til udledningsbekendtgørelsens regler, vejledte Nævnet den pågældende kommune om udlægning af blandingszoner ved bl.a. at fastslå:

»Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker ..., at det er en forudsætning for fastsættelse af en blandingszone, at udledningen af forurenende stoffer forinden er nedbragt mest muligt gennem anvendelse af BAT, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, og at miljøkvalitetskravene ikke overskrides uden for blandingszonen. Sidstnævnte skal sikres ved beregning efter § 7, stk. 1, jf. stk. 2.” (vores fremhævelse)

Vandrammedirektivet og miljøkvalitetskravdirektivet skal sikre god tilstand i vandområderne, og Horsens Kommune er derfor uforstående overfor, at FAQen beskriver mulighed for udlægning af blandingszoner i vandområder, hvor der i forvejen er overskridelser af miljøkvalitetskravet for de stoffer en zone ønskes udlagt for.

Det følger af FAQ 43, afsnit 1, at

For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i blandingszonens rand.

Det er efter Horsens Kommunes opfattelse usikkert, hvorvidt denne fremgangsmåde er i overensstemmelse med de bagvedliggende regelgrundlag om blandingszoner, ligesom det er uklart, hvorfra hjemlen til, at et miljøkvalitetskrav, der i forvejen er overskredet kan overskrides med yderligere 5 % fremkommer.

Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i FAQ 43, har fornøden hjemmel.

*****

4. FAQ 44 – Mængder og koncentration

Horsens Kommune er uforstående overfor, at man i de reviderede vejledninger ikke forholder sig til en mængdebetragtning ved vurdering af, om en merudledning kan medføre en (yderligere) forringelse af vandområder i ikke-god tilstand for miljøfarlige forurenende stoffer eller i øvrigt hindre målopfyldelse. Dette fremgår bl.a. af FAQ nr. 43 og 45, og af Vejledningen afsnit 8.3.2, hvor der kun er nævnt koncentrationsstigninger, som en del af en vurdering af, om en udledning vil medføre en forringelse. Det fremgår af FAQ nr. 12, der er uændret, at:

"Ansøgningen om udledningstilladelse skal indeholde oplysninger om den udledte vandmængde og udledningens stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde." At man ved ansøgning bl.a. skal oplyse en mængde, men at dette forhold ikke efter Vejledningen skal indgå i vurderingerne af, om et projekt vil medføre en forringelse eller hindre målopfyldelse, synes derfor ikke at være i tråd med hinanden.

Dertil fremgår det af Vejledningen, at *"Forekomst af de nationalt specifikke stoffer, som er vurderet at blive udledt i betydende mængder, indgår i klassificeringen af vandområdets økologiske tilstand."* Når udledning af stoffer i betydende mængder ligger til grund for valget af de nationalt specifikke stoffer og klassificeringen af vandområdets økologiske tilstand, bør det efter Horsens Kommunes opfattelse også indgå som en væsentlig del af vurderingsgrundlaget for en udlednings påvirkning. Ligeledes er mængdebetragtningen inddraget i FAQ 44, til beregning af koncentrationsstigning i sedimentet.

Dertil kommer, at det i praksis anvendte værktøj (massebalance) til, fx at fastslå størrelsen på en afværgeforanstaltning i forhold til reduktion af tilførslen fra andre kilder stiller krav til, at den udledte mængde er kendt, for at den kan modregnes i den påtænkte udledning, jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse 22/02461. Det samme gør sig gældende ved vurdering af, om en påvirkning neutraliseres i planperioden, som beskrevet i Vejledningen afsnit 8.3.1.

Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

*****

5. Målopfyldelse

5.1. Overordnet

I Vejledningens afsnit 8.3.1. fremgår, at

Ved vurdering af, om afgørelsen vil hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, kan det tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden, og således ikke vil forhindre, at de fastlagte mål nås.

Det er efter Horsens Kommunes opfattelse usikkert, om denne passus er i overensstemmelse med C-525/20, hvorefter også midlertidige kortvarige forringelser er i strid med vandrammedirektivets artikel 4 og dermed også forpligtelsen til at opnå målopfyldelse.

Miljøministeriet har i svar på Folketingsspørgsmål 637 erklæret sig enig i ovennævnte betragtning og har overfor Folketinget tilkendegivet, at sætningen om, at det ved vurderingen af, om en afgørelse vil hindre opfyldelsen af miljømålet skal tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres senere i planperioden, ikke vil blive videreført i indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3.

Den anførte passus er som angivet overfor Folketinget taget ud af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, og det er derfor særdeles uheldigt, at miljøministeriet forsat vejleder om, at det ved vurderingen af, om en afgørelse vil hindre opfyldelsen af miljømålet skal tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres senere i planperioden.

Det er meget vanskeligt at finde ud af, hvordan departementet kan forudsætte, at det er muligt på én gang *at respektere forbuddet mod midlertidige forringelser*, og samtidig at gøre det muligt at overskride de miljøkvalitetskrav med baggrund i, at det *udlignes senere* i planperioden.

Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

5.2. FAQ 54

Det er efter Horsens Kommunes opfattelse i strid med forpligtelsen til at sætte beskyttelsestærsklen så lavt som muligt til forebyggelse af forringelser af tilstanden, jf. bl.a. C-461/13, og forpligtelsen til at opnå målopfyldelse, når det i FAQ 54 forudsættes, at revurderingen af miljøgodkendelser og udledningstilladelser i forhold til miljøfarlige stoffer kan foretages en trinvis tilpasning indtil *"der i indsatsprogrambekendtgørelsen er fastsat en prioritering af indsatsen til begrænsning af udledninger til samme vandområde"*.

Det følger direkte at forarbejderne til vandplanloven, de specielle bemærkninger til § 20, stk. 2, at

[....]

g) Punktkilder.

Der skal i indsatsprogrammet være fastsat foranstaltninger om forudgående regulering af alle punktkilder, der har betydning for miljøtilstanden i vandområderne. Punktkilderne er i dag alle regulerede via miljøbeskyttelsesloven og husdyrbrugloven i form af godkendelser og tilladelser. Bestemmelsen omfatter hydrauliske parametre, fysiske-kemiske parametre, mikrobiologiske parametre og miljøfarlige stoffer inkl. tungmetaller. Der skal henvises hertil i indsatsprogrammet.

Punktkildeemissioner til atmosfæren, der medfører deposition til overfladevandområder, er også omfattet.

Indsatsprogrammet skal endvidere referere til de stoffer, der er et generelt forbud mod at tilføre vandet, som angivet i spildevandsbekendtgørelsen.

Der skal ske regelmæssig revision af tilladelser, godkendelser og andre reguleringsværktøjer med henblik på opfyldelse af den ønskede miljøtilstand, og indsatsprogrammet skal give en oversigt over dem, der forudsættes revideret.

[.....]

Det fremgår direkte af indsatsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, at

"Stk. 2. Bilag 5 fastlægger indsatsprogrammernes grundlæggende foranstaltninger, som gælder for overfladevand og grundvand, og bilag 6 fastlægger indsatsprogrammernes generelle supplerende foranstaltninger, som gælder for overfladevandområder og grundvandsforekomster. De i bilag 5 og 6 nævnte foranstaltninger, som er fastsat i anden lovgivning, gælder for alle 4 vandområdedistrikter nævnt i stk. 1."

Det følger i den forbindelse af indsatsbekendtgørelsens bilag 5, at

"Indsatsprogrammernes grundlæggende foranstaltninger er foranstaltninger, som gennemfører EU-lovgivning, og som allerede er fastsat i sektorlovgivningen, samt eventuelle yderligere foranstaltninger til gennemførelse af EU-retlige forpligtelser, jf. lovens § 20, stk. 2. De grundlæggende foranstaltninger er minimumskrav, der skal opfyldes for at beskytte overfladevand og grundvand. [.....]"

Ved gennemførelse af de grundlæggende foranstaltninger skal der tages alle relevante skridt for at undgå at øge forureningen af marine vande. Med forbehold for gældende lovgivning må iværksættelse af grundlæggende foranstaltninger under ingen omstændigheder hverken direkte eller indirekte medføre øget forurening af overfladevand, medmindre overholdelse heraf vil medføre øget forurening af miljøet som helhed. [....]"

Herudover følger af skemaet i bilag 5, der oplister de grundlæggende foranstaltninger, at

"g) Foranstaltninger for udledninger fra punktkilder, der kan være årsag til forurening, krav om forudgående regulering, såsom et forbud mod tilførsel af forurenende stoffer til vandet, eller krav om forhåndstilladelse eller registrering baseret på generelle bindende regler, der indeholder emissionskontrolforanstaltninger for de pågældende forurenende stoffer, herunder kontrolforanstaltninger i overensstemmelse med vandrammedirektivets artikel 10 og 16. Denne kontrol skal regelmæssigt tages op til revision og om nødvendigt ajourføres."

Horsens Kommune læser således indsatsbekendtgørelsen sådan, at indsatsen i forhold til punktkilder og revurdering af disse allerede er en gældende forpligtigelse, jf. indsatsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, jf. bilag 5.

Tilsvarende følger det af Vejledningen, afsnit 8.3.2., at der endnu ikke i forbindelse med vandplanlægningen er gennemført kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov for miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder, ligesom der ikke er fastlagt konkrete indsatser over for miljøfarlige forurenende stoffer. Dette virker heller ikke korrekt henset til at forpligtigelsen i relation til de grundlæggende foranstaltninger umiddelbart må opfattes som stående.

Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

5.3. Kumulative effekter

Det fremgår af Vejledningen (afsnit 8.3.2), at der ved vurdering af, om en udledning forventes at ville forhindre at målet for de berørte vandområder opnås gælder, at udledningen ikke må modvirke en gennemført eller planlagt reduktion.

Tilsvarende fremgår af FAQ 54, at udledninger, der i sig selv hindrer overholdelse af miljøkvalitetskrav i et overfladevand, skal reduceres og om nødvendigt helt ophøre. Det fremgår dog i den forbindelse, at der som led i revisionen af en sådan udledningstilladelse ikke skal ske inddragelse, at den i forvejen forekommende koncentration, der skyldes andre kilder. Dette synes efter Horsens Kommunes opfattelse at være i strid med såvel indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5, og udledningebekendtgørelsens § 7, stk. 3.

Først i afsnit 8.3.5 Øvrige hensyn, nævnes § 8 stk. 5 i indsatsbekendtgørelsen, hvorefter der ikke kan træffes afgørelse uden den samlede påvirkning tages i betragtning. Herunder at der skal ske inddragelse af øvrige kilder fra godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter i øvrigt.

Det er u hensigtsmæssigt, at det ikke er beskrevet samme sted og første gang, det beskrives hvad en vurdering af, om en udledning kan forhindre målopfyldelse skal inkludere. Horsens Kommune skal anmode om, at FAQen forsynes med en præcisering af ovenstående problemstilling.

*****

Brevdato 03-11-2023

Afsender Mie Thomsen (MITH@kl.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel KL, Mie Thomsen - Høringssvar - journalnummer 2023 - 10012

Identifikationsnummer 501967

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter journalnummer 2023 - 10012
KL's høringssvar på Vejledning til bekendtgørelse om
indsatsprogramme for vandområdedistrikter

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Fra: Mie Thomsen (MITH@kl.dk)

Titel: journalnummer 2023 - 10012

Sendt: 03-11-2023 13:45

Bilag: KL's høringssvar på Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogramme for vandområdedistrikter.pdf;

Hermed høringssvar fra KL.

Med venlig hilsen

Mie Thomsen

Konsulent

Klima og Tværkommunalt Samarbejde

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3559

E MITH@kl.dk

T +45 3370 3370

W kl.dk

NOTAT

KL's høringssvar på Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Her følger KL's høringssvar til "Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter". KL har set meget frem til en opdatering af vejledningen. Vi har dog i højere grad samlet kommentarer til vores høringssvar på ændringerne i Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse stoffer.

Overordnet ønsker vi, at teksten i vejledningen er mere klar og forståelig, da den flere steder kan føre til misforståelser. Denne vejledning er central for kommunernes arbejde på spildevandsområdet, og det er derfor særligt vigtigt, at vejledningen er letforståelig.

KL har ikke den opfattelse, at det på nuværende tidspunkt, er en forpligtelse for kommunerne at gennemgå eller revurdere alle udledningstilladelser til vandområder, der ikke opnår målopfyldelse. Vi ønsker afklaring på, om Ministeriet er af den opfattelse.

Mvh.
Mie Thomsen, Konsulent

Dato: 3. november 2023
Sags ID: SAG-2023-04860
Dok. ID: 3386039

E-mail: MITH@kl.dk
Direkte: 3370 3559

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1

Brevdato 03-11-2023

Afsender Anja Aalling Hansen (T72I@kk.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Københavns Kommune, Anja Aalling Hansen - Svar fra Københavns Kommune på høring af udkast vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Identifikationsnummer 501653

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Svar fra Københavns Kommune på høring af udkast vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter
2023-0426305-1 Svar fra Københavns Kommune på høring af udkast til vejledning til bek 51945349_33378709_0

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Anja Aalling Hansen (T72I@kk.dk)
Titel: Svar fra Københavns Kommune på høring af udkast vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter
Sendt: 03-11-2023 10:28
Bilag: 2023-0426305-1 Svar fra Københavns Kommune på høring af udkast til vejledning til bek 51945349_33378709_0.pdf;

Til Miljøministeriet

Hermed Københavns Kommunes høringssvar. Se vedhæftet fil.

Med venlig hilsen

Anja Aalling Hansen

Sagsbehandler

Vand og Natur

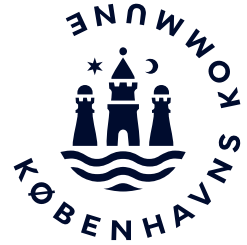

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed

Njalsgade 13, 1. sal, 1021
Postboks 380
2300 København S

Telefon 3366 3306
Mobil 2034 8802
E-mail t72i@kk.dk
EAN 5798009809452

Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed
Teknik- og Miljøforvaltningen

Til Miljøministeriet

Svar fra Københavns Kommune på høring af udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

3. november 2023

Sagsnummer
2023-0426305

Dokumentnummer
2023-0426305-1

Københavns Kommune har gennemgået udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Københavns Kommune har en række bemærkninger som overordnet set bunder i, at teksten er vanskelig at forstå, og flere steder kan misforstås. Da vejledning udgør en væsentlig ramme for kommunernes arbejde med vandmiljø, er det vigtigt at teksten er entydig og letforståelig.

1)

Følgende tekst fremgår af 8.3.2 (s. 46):

"I situationer hvor tilstanden ikke er god, og der er et indsatsbehov for at sikre god tilstand, skal der som altovervejende udgangspunkt ske reduktion af udledning og ikke yderligere udledning. Det er ved vandplanlægningen forudsat, at myndigheden i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven ved revurdering af udledningstilladelser og ved at mindske udstrækningen af blandingszoner skal nedbringe udledninger, så miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer overholdes og understøtter god tilstand i de enkelte vandområder inden udgangen af 2027."

Københavns Kommune forstår teksten således, at hvis der ikke er målopfyldelse, og der er udpeget en indsats mod MFS, skal indsatsen, som kan bestå af reduktion af blandingszoner og/eller revurdering af udledninger, være gennemført inden 2027.

Københavns Kommune vurderer ikke, at kommunen er forpligtet til at gennemgå eksisterende udledninger, hvis der ikke er udpeget en indsats.

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og Natur
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

2)

Af 8.3.2 (s. 46-47) fremgår:

"Yderligere udledning ved fuld anvendelse af BAT bør som altovervejende udgangspunkt kun ske ved tilsvarende reduktion af andre kilder i det pågældende vandområde, eller i øvrigt ved anvendelse af kompenserende foranstaltninger eller afværgeforanstaltninger, således at effekten af udledningen neutraliseres fuldt ud."

Københavns Kommune mener, at teksten kan misforstås.

Københavns Kommune forståelse er, at der i et vandområde uden målopfyldelse, bør kunne udledes eksempelvis vand med en koncentration, der er lavere end miljøkvalitetskravene uden, at det kræver kompensation.

Venlig hilsen

Mia Jahn Knudsen
Vand og Natur

Brevdato 03-11-2023

Afsender Henrik Borg Kristensen (HBK@if.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Landbrug & Fødevarer, Henrik Borg Kristensen - Landbrug & Fødevarers hørings svar til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, J. Nr. 2023-10012

Identifikationsnummer 502141

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Landbrug & Fødevarers hørings svar til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, J. Nr. 2023-10012
LF hørings svar til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Jens Christian Pabst Berthelsen (jecpb@mim.dk)
Fra: Henrik Borg Kristensen (HBK@lf.dk)
Titel: Landbrug & Fødevarers hørings svar til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, J. Nr. 2023-10012
Sendt: 03-11-2023 16:02
Bilag: LF hørings svar til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.pdf;

Til Miljøministeriet

Hermed fremsendes Landbrug & Fødevarers bemærkninger til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, J. Nr. 2023-10012.

Venlig hilsen

Henrik Borg Kristensen

Chefkonsulent
Miljø & Bæredygtighed

M +45 3070 3119 | E hbk@lf.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

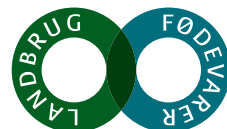
Axelborg, Axeltorv 3 · DK-1609 København V

www.lf.dk

Det danske fødevarerhverv har en vision om at være klimaneutralt i 2050. Sammen med vores medlemmer fra landbruget, fødevarer- og agroindustrien, vil vi vise, at der findes en økonomisk bæredygtig vej til en klimaneutral fødevarerproduktion. Som repræsentant for hele fødevarereklyngen, der understøtter 180.000 arbejdspladser og en årlig eksport på 196 milliarder kroner, repræsenterer vi en værdikæde med tyngde og vilje til at finde løsninger på verdens klimaudfordringer i tæt samspil med resten af Danmark.

Dato 3. november 2023
Side 1 af 2

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljøministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
mim@mim.dk
CC: jecpb@mim.dk

Landbrug & Fødevarers hørings svar til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, J. Nr. 2023-10012.

Miljøministeriet har den 12. oktober 2023 udsendt udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter med høringsfrist den 3. november 2023.

En afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet fra 23. februar 2023 har medført, at hovedparten af miljøgodkendelser med udledning af forurenende stoffer er blevet sat på pause. Pauseringen har været voldsomt begrænsende for produktionen, og har blandt andet forsinket og fordyret projekter, som skulle være med til at sikre en mere grøn omstilling i erhvervet – fx udvinding af alternative proteiner som erstatning for sojaprotein. Der er tale om projekter, hvor merudledningen af miljøfremmede stoffer har været forsvindende lille.

Grundet sagens alvor skal Landbrug & Fødevarer kvittere for Miljøministeriets prioritering af sagen ifm. høringen af den nye vejledning. Landbrug & Fødevarer noterer sig desuden, at løsningen ikke vil medføre, at koncentrationer af forurenende stoffer i de berørte vandområder vil stige. Ændringerne vil dermed ikke medføre negative konsekvenser for miljøet.

Øgede administrative byrder

Ændringerne i vejledningerne medfører, at en udledning til luft eller vand ikke må føre til en stigning i koncentrationen i det samlede vandområde.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at der stilles for store krav til graden af dokumentation for efterlevelse af reglerne, ligesom reglerne i flere tilfælde medfører usikkerhed for virksomhederne. Det anføres blandt andet, at myndighedens afgørelse om, hvorvidt en udledning kan forventes at medføre en forringelse, skal ske ud fra forsigtighedsprincippet. Da der ikke anføres kriterier for brugen af forsigtighedsprincippet, vil dette skabe en stor usikkerhed for virksomhederne, da de ikke kan forudsige, hvordan de kan leve op til kravene i vejledningen.

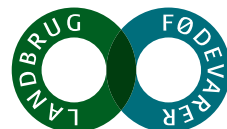
Landbrug & Fødevarer skal anmode om, at Miljøministeriet gennemgår vejledningen med henblik på at reducere de administrative byrder, herunder enten fjerne omtalen af forsigtighedsprincippet, eller anføre præcise kriterier for, hvordan princippet skal bringes i anvendelse ifm. de nye krav.

Eksisterende udledninger og nye målinger

En række virksomheder står overfor en revision af deres miljøgodkendelser ifm. implementering af BREF-kravenes BAT-konklusioner. Implementeringen af kravene kan medføre måling af stoffer, som ikke hidtil er blevet målt. Der er derved risiko for, at der måles koncentrationer af nye miljøfremmede stoffer i eksisterende udledninger.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 120 milliarder kroner årligt og med 141.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Da der er tale om eksisterende udledninger, vil nye fund af stoffer i udledningerne ikke kunne øge koncentrationerne i de pågældende vandområder. Det bør derfor anføres tydeligt i vejledningen, at eksisterende udledninger, hvor man måler nye stoffer, ikke skal underkastes de nye krav.

Såfremt der er spørgsmål eller problemstillinger, der ønskes uddybet, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Henrik Borg Kristensen

Chefkonsulent

D 33 39 46 56

M 51 67 15 49

E hbk@if.dk

Brevdato 03-11-2023

Afsender Karen Søgaard Christiansen (KSCH) (KSCH@NIRAS.DK)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Niras, Karen Søgaard Christiansen - Høringssvar til Miljøministeriets udkast til "Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter" – j.nr. 2023-10012

Identifikationsnummer 502066

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Høringssvar til Miljøministeriets udkast til "Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter" – j.nr. 2023-10012
Høringssvar vejledning til indsatsbekendtgørelsen jour 2023-10012

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Karen Søgaard Christiansen (KSCH) (KSCH@NIRAS.DK)
Titel: Høringssvar til Miljøministeriets udkast til "Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogramme for vandområdedistrikter" – j.nr. 2023-10012
Sendt: 03-11-2023 14:53
Bilag: Høringssvar vejledning til indsatsbekendtgørelsen jour 2023-10012.pdf;

Til rette vedkommende,

Vedlagt er NIRAS' Høringssvar til Miljøministeriets udkast til "Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogramme for vandområdedistrikter" – j.nr. 2023-10012

Med venlig hilsen

Karen Søgaard Christiansen
Afdelingschef

NIRAS
Sortemosevej 19
3450 Allerød
Denmark
www.niras.dk

M: +45 2345 3053
T: +45 4810 4200
E: ksch@niras.dk

Følg os på: **in f**

Denne e-mail kan indeholde fortrolige oplysninger. Hvis du fejlagtigt har modtaget denne, kontakt venligst afsenderen øjeblikkeligt og slet mailen samt eventuelle bilag. Kopier ikke denne mail, og undlad at dele dens indhold med tredje part. Tak. NIRAS' håndtering af personlig information står beskrevet i vores [privatlivspolitik](#).

Høringssvar til Miljøministeriets udkast til "Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter" – j.nr. 2023-10012

Dato: 3. november 2023

Indhold

1	Manglende beskyttelse af vandmiljøet	2
1.1	Vejledninger i høring	2
2	Påvirkning af vandområder i ikke-god tilstand.....	3
2.1	Vejledning om merudledning.....	4
2.1.1	Blandingszoner / påvirkningszoner	4
2.1.1.1	Påvirkningszoner	5
2.1.2	FAQ nr. 43 Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i overfladevandet / 5 % reglen	6
2.1.3	Repræsentative målepunkter	6
2.1.4	Målbarhed.....	7
2.1.5	Mængdebetragtning	8
2.1.6	Reviderede vejledning vs betydelighedsvurdering.....	8
2.2	Kumulative påvirkninger – forringe og forhindre.....	8
2.3	Videnskabelige beregningstekniske vejledninger	8
2.3.1	Sedimentberegningstekniker beskrevet i FAQ nr. 43 og 44.....	9
2.3.2	Påvirkning af biota.....	10
2.4	Opgørelse over vandområder i ikke-god tilstand	10
3	Øvrige.....	11
3.1	Formuleringer, der er svære at forstå.....	11
3.2	Grundvand.....	11
3.3	Opkoncentrering.....	11
3.4	Luft	12

Tak for muligheden for at afgive hørings svar til udkast til vejledning til indsatsprogrambekendtgørelsen (vejledningen) samt opdateret vejledning – spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet (FAQ).

Vi håber, at vores hørings svar vil bidrage til de endelige vejledninger. Vi står meget gerne til rådighed for en yderligere uddybning af vores hørings svar.

Nærværende hørings svar vil fortrinsvist vedrøre FAQ'en men vil også berøre forhold i vejledningen. Der vil udover blive refereret til såvel indsatsbekendtgørelsen¹ og udlederbekendtgørelsen².

NIRAS byder de nye og opdaterede vejledninger velkomne, da de er med til at præcisere en række forhold, der tidligere har givet anledning til tvivl i forbindelse med administration af udledningstilladelser mv.

1 Manglende beskyttelse af vandmiljøet

Vandrammedirektivet bygger på beslutninger fra 1988 om at forbedre vandmiljøet, og trådte i kraft d. 23. oktober 2000³.

Det fremgår af vandrammedirektivets præambel nr. 27, at direktivets *"endelige mål er at opnå en eliminering af prioriterede farlige stoffer og at bidrage til at opnå koncentrationer i havmiljøet, der er tæt på baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer."*

Det fremgår af vandrammedirektivets artikel 4, pkt. a ii) at myndighederne skal udarbejde indsatsplaner, der skal sikre god tilstand, senest 15 år efter direktivets ikrafttrædelse.

I dag har vi 2023, og der er fortsat meget store dele af det danske vandmiljø, der er påvirket i uacceptabel grad af forurening fra miljøfarlige forurenende stoffer, og der er tilsyneladende meget, meget få indsats med henblik på at sikre god tilstand, for så vidt angår de prioriterede stoffer og de nationale stoffer, udover den generelle regulering af stofferne (udfasning af kviksølv, PFOS, cadmium etc.). Der findes kun få indsats overfor punktkilder, herunder tilslutningstilladelser, og der er ikke noget samlet overblik over, hvilke udledningskilder, der er årsag til ikke-god tilstand i de pågældende vandområder i ikke god tilstand.

1.1 Vejledninger i høring

Miljøstyrelsen har sendt to vejledninger i høring:

- Ny FAQ-vejledning vedr. udledningen af miljøfarlige forurenende stoffer i høring
- ny version af *vejledning til indsatsprogrammer*.

Der er mange udfordringer forbundet med de vurderinger, der skal foretages for at muliggøre en udledning indeholdende miljøfarlige forurenende stoffer der kan påvirke et vandområde, særligt når vandområdet er i ikke-god tilstand (som for MFS'er betyder, at tilstanden er i den dårligste tilstandsklasse).

---

¹ Indsatsprogrambekendtgørelsen BEK nr. 797 13/06/2023

² Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder Bek nr. 1433 af 21/11/2017

³ Vandrammedirektivet: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:02000L0060-20141120>

Det er derfor betryggende, at Miljøministeriet og -styrelsen har fundet det relevant at arbejde med at tilvejebringe vejledningsmateriale.

Formålet med begge vejledninger handler overordnet om at overholde den lovgivning, der skal sikre, at der arbejdes målrettet hen mod at forebygge forringelser og opnå god tilstand i vandområderne.

Det er imidlertid NIRAS' opfattelse, at der er behov for at lægge mere arbejde i vejledningerne, inden de er i overensstemmelse med vandrammedirektivets og dansk lovgivnings bestemmelser og inden de kan stå alene som vejledningsmateriale til myndigheder.

Som vejledningsmaterialet er udformet nu, er det NIRAS' opfattelse, at det kan anvendes på en måde, der både er i modstrid med specifikke EU-domme og vandrammedirektivets formålsparagraf om en stadig forbedring af vandmiljøets tilstand. Merpåvirkning af vandområder i ikke-god tilstand kan være til hinder for opnåelse af god tilstand, og måske endda medføre yderligere forringelse af tilstanden.

Det er derfor NIRAS' vurdering, at det er helt væsentligt at nå et niveau af præcision i vejledningen, som ikke kan fejltolkes, og som sikrer en ensretning og en sammenlignelighed myndigheder imellem.

Noget af denne præcision vurderes at kunne klares relativt nemt, mens noget andre kræver et større, men nødvendigt arbejde for at komme i mål med vejledninger, der er i overensstemmelse med Danmarks forpligtelser ift. Vandrammedirektivet. Nedenfor følger NIRAS' bidrag og forslag til, de vigtigste emner, der bør arbejdes videre med i vejledningerne inden de bliver endelige.

2 Påvirkning af vandområder i ikke-god tilstand

Der er jf. Miljøstyrelsens data, der er anvendt til tilstandsvurdering af målsatte søer, vandløb og kystvande i VP3, 225 søer (ud af i alt 295 tilstandsvurderede søer), 101 vandløb (ud af i alt 173 tilstandsvurderede vandløb) og 112 kystvande (ud af i alt 119 tilstandsvurderede kystvande), der er i ikke-god tilstand i forhold til miljøfarlige forurenende stoffer.

Den helt væsentlige betragtning, og efter NIRAS' vurdering det springende punkt, er, at der som forudsætning for at kunne gives tilladelse til en merudledning til områder i ikke-god tilstand, eksisterer et godt kendskab til øvrige kilder til forurening i området, samt at der foreligger en indsatsplan for konkret nedbringelse af forureningen.

Det må være en betingelse for accept af merudledning, at der til trods for merudledningen, er god evidens for at der kan opnås god tilstand i vandområdet inden for en acceptabel tidsfrist.

Det er endvidere NIRAS' vurdering, at der bør kunne etableres en bagatelgrænse for, hvornår en merudledning overhovedet bør underkastes en dyberegående vurdering. Denne bagatelgrænse er efter NIRAS' vurdering også afhængig af, at der er et godt overblik over de allerede eksisterende kilder til påvirkning af vandområdet. Påvirkninger i bagatelagtig størrelse er ikke fritaget for at overholde bestemmelserne om bedste tilgængelige teknologi og teknik.

Det er ikke holdbart i forhold til VRD at tillade merudledning til vandområder i ikke-god tilstand, hvor der ikke er et tilstrækkeligt overblik over påvirkninger samt en konkret plan for opnåelse af god tilstand, og dermed ikke en reel og saglig viden om, hvorvidt der overhovedet kan opnås god tilstand i vandområdet.

Den fremgangsmåde for merpåvirkning af vandområder i ikke-god tilstand, som MST har valgt at benytte i FAQ'en har desuden det problem, at etablering af nye, miljøvenlige aktiviteter kan blive forhindret i at blive etableret, hvis der allerede i forvejen er udledninger fra aktiviteter, som samlet set ødelægger tilstanden i vandområdet.

2.1 Vejledning om merudledning

I dette afsnit bemærker NIRAS, hvor der konkret er behov for en præcisering og tilretning for at bringe vejledningerne i tråd med gældende lovgivning. Afsnittet er delt op i emner, der vedrører metoder beskrevet i de reviderede vejledninger.

2.1.1 Blandingszoner / påvirkningszoner

Blandingszoner som begreb har eksisteret i dansk forvaltning siden i hvert fald 2002 (MST 690 <https://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2002/87-7972-107-9/pdf/87-7972-108-7.pdf>), hvor forståelsen er, at miljøkravene skal kunne overholdes på blandingszonens rand.

I nævnte udgivelse (MST 690) er desuden vejledning til primitive overslagsberegninger for fortyndingsforholdene tæt på udledningepunktet. Det er uklart, om disse overslagsberegninger vil kunne accepteres som valide.

Europakommissionen har udarbejdet vejledningmateriale til udarbejdelse af blandingszoner: Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner⁴ og et støttedokument: Technical Background Document on Identification of Mixing Zones⁵. Begge dokumenter er nævnt i den nuværende FAQ nr. 66.

Det fremgår af støttedokumentet, at såfremt der er overskridelser af miljøkvalitetskravet i et vandområde, så er der ikke længere tale om et blandingszoneproblem. Det handler om at få nedbragt øvrige kilder, og det skal ske i regi af vandområdeplanen. Citat fra støttedokumentets FAQ nr. 2:

*What should Member States do if there is already an exceedance of the EQS in the receiving water body? This is a consenting policy issue rather than a mixing zone question and while it is recognised as a real problem it should be dealt with under the River Basin Management Planning process directly. **In plain terms this means that in circumstances where the upstream quality exceeds the EQS just upstream of the point of discharge a fundamental review of all permits above this point may be required.***

Det fremgår af de nævnte tekniske retningslinjer fra Europakommissionen, at blandingszoner er områder i umiddelbar nærhed af en udledning, hvori miljøkvalitetskravet kan overskrides.

Det tolker NIRAS, som at miljøkvalitetskravet *som udgangspunkt* skal overholdes uden for blandingszonen.

Det fremgår også, at (citater):

Direktiv 2008/105/EF gør det muligt for medlemsstaterne at tillade sådanne overskridelseszoner i vandområderne, såfremt en række kriterier er opfyldt (se afsnit 2.3). Det er vigtigt at kende disse

⁴ Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner i henhold til art. 4, stk. 4, i direktiv 2008/105/EF (K(2010) 9369 endelig) ([https://circabc.europa.eu/sd/a/fe7c0991-9432-4d6e-bed1-1a3be9fdf772/DA_ACT_C\(2010\)9369.doc](https://circabc.europa.eu/sd/a/fe7c0991-9432-4d6e-bed1-1a3be9fdf772/DA_ACT_C(2010)9369.doc)).

⁵ <https://circabc.europa.eu/sd/a/78ce94bb-6f1c-4379-87ac-88a18967c4c3/Technical%20Background%20Document%20on%20the%20identification%20of%20Mixing%20Zones.doc>

kriterier, da det sætter den kompetente myndighed i stand til for det første at klarlægge, om dette overskridelsesniveau er acceptabelt forud for udpegningen af en blandingszone, og derefter at fastsætte det passende sted for overvågningspunkter.

(i den engelske version, side 9) "The Competent Authority must be satisfied that the relevant Water Framework Directive objectives for the water body set out in the River Basin Management Plan will be met, when establishing the acceptability of the extent of a proposed mixing zone")

Det er som nævnt indledningsvist en forudsætning og en præmis, at der er god tilstand i vandområderne (eller at der arbejdes målrettet mod at opnå god tilstand), da det er hele formålet med vandrammedirektivet og de nærliggende direktiver, der skal sikre god tilstand i EU's vandområder.

Det må derfor være en fejltolkning, at der *umiddelbart* kan udlægges blandingszoner i et område, hvor der også er overskridelser af MKK udenfor zonen.

Vores forståelse er, at myndighederne skal have en plan for, hvordan man opnår god tilstand i vandområdet. Det betyder, at så længe, der ikke er en relevant og tilstrækkelig kildeopsporing, og efterfølgende plan for nedbringelse af koncentrationen af det relevante stof, bør der ikke kunne meddeles tilladelse til udledning, der involverer udpegning af blandingszoner, og slet ikke udledning til vandområder, hvor miljøkvalitetskravet allerede er overskredet.

Vi foreslår, at vejledningsmaterialet udbygges med vejledning om, at når der er ikke-god tilstand for et specifikt stof, kan der ikke tillades merudledning af stoffet, førend der er foretaget en kildeopsporing og foreligger en konkret plan for nedbringelse af kilder, således at opnåelse af god tilstand er sikret.

Kan det ikke lade sig gøre at opnå god tilstand, må konklusionen være, at dele af vandområdet ikke vil kunne opnå god tilstand. Den erkendelse vil afhjælpe de forvaltningsmæssige udfordringer, der er iboende enhver afgørelse, der medfører merpåvirkning af et sådant område.

2.1.1.1 Påvirkningszoner

Det er problematisk, at der sker en forståelsesmæssig sammenblanding af merudledning til vandområder i ikke-god tilstand med merudledning til vandområder i god tilstand.

Det er forholdsvist uproblematisk og ukontroversielt at udlægge blandingszoner i vandområder i god tilstand, mens det er nyt i dansk forvaltning at udlægge den slags zoner i områder med ikke-god tilstand.

Vi foreslår, at såfremt vejledningen om udlægning af zoner i områder med ikke-god tilstand fastholdes, at man omdøber denne nye type zoner til "**påvirkningszoner**", således at de forvaltningsmæssigt, forståelsesmæssigt og formidlingsmæssigt kan adskilles fra de traditionelle blandingszoner.

En sådan opdeling vil være til nytte for de projekter, hvor der ønskes udledning til vandområder i god tilstand, da de ikke vil kunne forveksles med de mere kontroversielle påvirkninger i vandområder med ikke-god tilstand.

Det vil også være til administrativt gavn for sager med en såkaldt udlagt "påvirkningszone", da disse lettere vil kunne identificeres og behandles derefter.

2.1.2 FAQ nr. 43 Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i overfladevandet / 5 % reglen

Idet der måles udvalgte MFS i vandfasen i vandløb og der findes et frit tilgængeligt værktøj til beregninger (udviklet af MSt og henvist til i FAQ'en) af koncentrationsstigning af stoffer i vandløb (fortyndingsberegner), vurderes denne metode at være praktisk anvendelig for udledning til vandløb.

Det fremgår dog ikke af FAQ nr. 43, hvordan dette loft skal sikre mod kumulative effekter i vandområdet med ikke-god tilstand. Det er ikke usandsynligt, at der over tid kan ske flere udledninger til samme vandområde, som isoleret set alle beregnes til at bidrage med 5%, og dermed isoleret vurderes ikke at ville påvirke miljøkvalitetskravet i overfladevandet uden for den udpegede påvirkningszone. Denne fremgangsmåde vurderes dog ikke at være i overensstemmelse med lovgivningen, når der meget sandsynligt vil være tale om adskillige udledninger til samme vandområde.

For søer og kystvande overvåges der udelukkende i biota og sediment, og det er med vejledningen i høring uklart om man i et scenarie med en påvirkning af et vandområde i ikke-god tilstand, kan se bort fra beregnings- og forudsætningsmetoderne i *vandfasen*, når der ikke er foretaget tilstandsvurdering i denne matrice. Det bør tydeliggøres i FAQ'en, hvordan dette skal håndteres.

I tilfælde af, at projekter selv har indhentet relevant data (konc. i vandfasen) om recipienten jf. MFVK 21/10101⁶ fx til brug for indhentning af viden om i forvejen forekommende koncentrationer og der her ses overskridelser af MKK i vandfasen for et eller flere stoffer, henledes opmærksomheden på, at der ikke findes frit tilgængelige værktøjer til en screening af påvirkningens udbredelse (fortyndingsberegninger), som ellers henvises til i FAQ nr. 68. Dette værktøj, udarbejdet af DHI, skal tilkøbes og så vidt NIRAS er oplyst, koster screeningsværktøjet 15.000 kr/mdr.

FAQ nr. 68 henviser til at værktøjet kan bruges for søer, men det er uvist, om det rent faktisk gør sig gældende idet NIRAS ikke har adgang til værktøjet, og at der på DHIs hjemmeside om screeningsværktøjet kun er refereret til kystvande og fjorde.

NIRAS anbefaler, at et sådan værktøj, der er udarbejdet i samarbejde med MST, gøres offentligt tilgængeligt for myndigheder, bygherrer og rådgivere, således at alle mindre udledninger kan screenes. Uden adgang til dette værktøj, er det meget usandsynligt at man vil kunne udarbejde de anviste beregninger i forbindelse med små projekter. Hvis ikke værktøjet kan gøres frit tilgængeligt, er det NIRAS' opfattelse, at man ikke bør henvise til det i vejledningen som et led i en beslutning om afgørelse, men at beregningsmetoden må justeres, således at beregningen kan foretages uden dette værktøj. Større projekter vil sandsynligvis skulle udarbejde en fuld hydraulisk model af udledning og recipient.

2.1.3 Repræsentative målepunkter

Udover ovenstående "5 % - regel", foreskriver **FAQ nr. 43** at man yderligere - ved beregning - skal sikre, at udledninger til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af relevant stof i et *repræsentativt målepunkt*.

Repræsentativt målepunkt bør præciseres, så det klart fremgår, at målepunktet skal være repræsentativt for, hvor vandet udledes. Formuleringerne vedr. at tillade merudledning til vandområder i ikke-god tilstand, når blot der ikke sker en målbar koncentrationsforøgelse i "*repræsentative målepunkter*", som potentielt kan være beliggende langt fra udledningspunktet **er yderst problematiske**. Det er desuden meget væsentligt, at læseren af

⁶ Holstebroafgørelsen; <https://mfkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/b5fd5339-b8e2-4802-ab2c-64a52e54bf12>

vejledningen ikke forledes til at tro, at målbarhed i eet målepunkt er den eneste begrænsning. Det er fuldstændigt afgørende, at der ikke sker en forringelse af tilstanden uden for en blandingszone/påvirkningszone.

Det bør derfor tydeliggøres i FAQ nr. 43 at der er tale om et krav til to beregninger: Først 5 % reglen, og hvis denne er overholdt, så beregning af koncentrationsstigning ved målepunkter.

Det kan give grundlag for misforståelser og store merudledninger / forureninger af vandområder, hvis ikke disse formuleringer ledsages af meget klare støtteformuleringer, som fx : At udledningen i sig selv ikke må være til hinder for målsætningsopfyldelse. At der ikke må være en påvirkning uden for en påvirkningszone.

Og det er efter NIRAS' vurdering et åbent spørgsmål, om en merpåvirkning med et stof kan tillades, når den i kumulation med andre kilder kan medføre en stigning i koncentrationen i et område med ikke-god tilstand for stoffet, når der ikke er en plan for at opnå god tilstand i området.

De repræsentative målepunkter fremgår af EU-kommissionens tekniske retningslinjer, men nævnes specifikt her i som målepunkter, der har til formål at sikre, at der ikke sker overskridelser uden for blandingszonen, og at der skal være **overholdelse i ethvert repræsentativt målepunkt**. Vi læser FAQ'ens formuleringer om "hvad forstås ved et repræsentativt målepunkt" som at det er nok at sikre overholdelse i eet punkt, der i nogle tilfælde vil kunne komme til at ligge langt borte fra udledningspunktet. Den forståelse er tæt på at være det diametralt modsatte af EU-vejledningens hensigt, og de øvrige formuleringer i FAQ'en om overholdelse af MKK i alle repræsentative målepunkter. Formuleringerne vedr. de repræsentative målepunkter vilkårlige steder i vandområdet bør laves om. Det er en misforståelse at hvis man kan undgå en stigning i et repræsentativt punkt langt borte fra udledningspunktet, så kan en mertilførsel tillades.

Desuden bør det præciseres om beregningerne ved målepunkterne kun gælder vandfasen eller også de øvrige matricer.

Afsnit 8 i vejledningen til indsatsprogrammer: *"Den tidsmæssige udstrækning af en stigning i koncentrationen skal også indgå i vurderingen, da selv midlertidige forringelser ikke kan tillades."* Det bør præciseres i vejledningen, hvornår der er tale om midlertidig forringelse, både tidligt og rumligt.

2.1.4 Målbarhed

Som nævnt i afsnittet ovenfor, er det yderst vigtigt at præcisere, at denne beregning og vurdering ikke kan stå alene. Der skal foretages beregning af koncentrationsstigning ved randen af blandingszone/påvirkningszone forinden.

NIRAS er tvivlende over anvendeligheden af denne metode til vurdering. Dette set i lyset af, at hvis man før denne beregning, har beregnet at en udledning ikke medfører en koncentrationsstigning på mere end 5% af MKK, kan man så på noget tidspunkt forestille sig, at denne udledning ville kunne måles i vand et andet sted længere fra.

Miljøstyrelsen bør præcisere hvad en målbar koncentrationsstigning er. Er det detektionsgrænsen, kvantifikationsgrænsen eller måleusikkerheden for det konkrete stof, der menes. Samt præcisere om det kun er i vand beregningen skal udføres eller for sediment også. Biota vurderes ikke at være en mulighed, eftersom der er en mangel af beregningsværktøj for denne matrice.

Om muligt, bør MST udarbejde en standard, for hvad målbarhed er, hvis denne vurderingsmetode fortsat vurderes egnet. Ligesom der foreligger en standard for fraktionen af organisk stof. Den skal dog følge forsigtighedsprincippet og være konservativ.

2.1.5 Mængdebetragtning

NIRAS er uforstående overfor, at man i de reviderede vejledninger ikke forholder sig til en mængdebetragtning ved vurdering af, om en merudledning kan medføre en yderlig forringelse af vandområder i ikke-god tilstand for MFS (fx i FAQ nr. 43 og 45), som det fremgår af vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer (afsnit 8.3.2). Det fremgår af FAQ nr. 12, der er uændret, at: *"Ansøgningen om udledningstilladelse skal indeholde oplysninger om den udledte vandmængde og udledningens stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde."* At man ved ansøgning bl.a. skal oplyse en mængde, men at det ikke skal indgå i vurderingerne om påvirkning, synes ikke i tråd med hinanden.

Dertil fremgår det af vejledningen til indsatsprogrammer, at *"Forekomst af de nationalt specifikke stoffer, som er vurderet at blive udledt i betydende mængder, indgår i klassificeringen af vandområdets økologiske tilstand."* Når udledning af stoffer i betydende mængder ligger til grund for valget af de nationale specifikke stoffer bør det vel også indgå som en væsentlig del af vurderingsgrundlaget for en udlednings påvirkning. Ligeledes er mængdebetraktningen inddraget i FAQ 44, til beregning af koncentrationsstigning i sedimentet.

2.1.6 Reviderede vejledning vs betydelighedsvurdering

De suspendede dele af den eksisterende vejledning indeholdt vejledning til betydelighedsvurdering, der gav mulighed for at tillade en merudledning, baseret på en konkret vurdering af en merudlednings betydelighed.

Den reviderede vejledning til mertilførsler til et vandområde i ikke-god tilstand for MFS, er tilsyneladende - pba. de ovenstående afsnit (2.1-), en mere lempelig tilgang end den tidligere tilgang med betydelighedsvurderinger.

Det er NIRAS' vurdering at en betydelighedsvurdering principielt ikke kan finde sted, uden at der er et forholdsvist godt overblik over de øvrige kilder til forurening af vandområdet. Det overblik er i flere tilfælde blevet tilvejebragt i forbindelse med betydelighedsvurderingen, dog uden en plan for, hvordan der vil blive opnået god tilstand for det pågældende MFS.

Med det fremtidige forvaltningsregime, som den nye FAQ lægger op til, frembringes der ikke pr. default en sådan vurdering af den samlede påvirkning af et område i forbindelse med udarbejdelse af ansøgningsmaterialet.

2.2 Kumulative påvirkninger – forringe og forhindre

Det fremgår af vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer (afsnit 8.3.2), at der ved vurdering af om en udledning forventes at ville forhindre at målet for et for de berørte vandområder opnås gælder, at udledningen ikke må modvirke en gennemført eller planlagt reduktion.

Først i afsnit 8.3.5 Øvrige hensyn, nævnes §8 stk. 5 i indsatsbekendtgørelsen, at der ikke kan træffes afgørelse uden den samlede påvirkning tages i betragtning. Herunder øvrige kilder fra godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter tages i betragtning ?

Det er u hensigtsmæssigt, at det ikke er beskrevet samme sted og første gang, det beskrives hvad en vurdering af, om en udledning kan forhindre målopfyldelse skal inkludere.

2.3 Videnskabelige beregningstekniske vejledninger

Der henvises i vejledning til indsatsprogrammer til beregningstekniske vejledninger fremført i FAQ'en. Så vidt NIRAS er bekendt vedrører det disse to beregninger/emner:

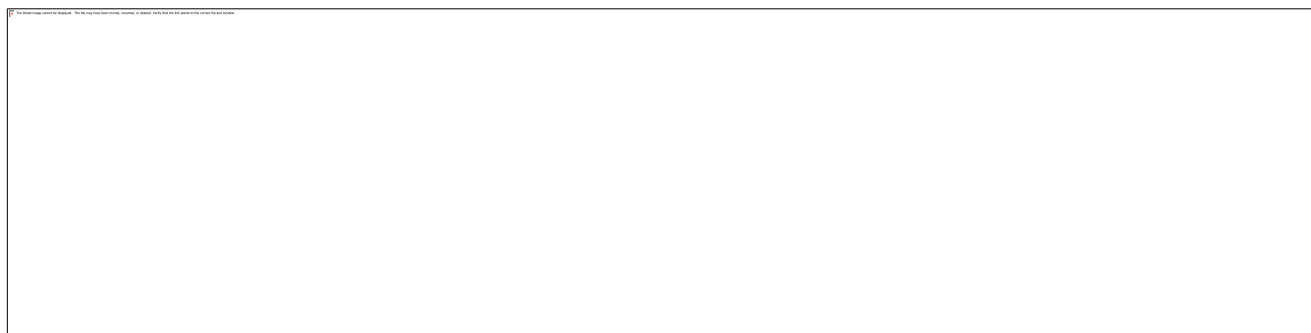
2.3.1 Sedimentberegningemetode beskrevet i FAQ nr. 43 og 44

Opmærksomheden henledes på, at der er uoverensstemmelse mellem den tekniske vejledning om udarbejdelse af kvalitetskriterier, som MST henviser til, og ECHAs TGD R.16, der er grundlaget for beregningerne. I forhold til sediment tager man ikke højde for, hvad der allerede er i sedimentet, men kun nyligt sedimenteret materiale, da det er hvad organismerne er eksponeret for.

I FAQ nr. 44 beskriver Miljøstyrelsen, hvordan de mener en forøgelse af sedimentkoncentrationen kan beregnes. MST henviser til den tekniske vejledning for, hvordan MKK bestemmes i sediment: <https://edit.mst.dk/media/3ydpnqdw/guidance-no-27-deriving-environmental-quality-standards-version-2018.pdf>

Efter NIRAS opfattelse og forståelse af den tekniske vejledning er det, MST beskriver ikke i overensstemmelse med den tekniske vejledning. En vurdering af om et miljøkvalitetskrav i sediment er overskredet, bør baseres på samme principper som MKK fastsættes. Et sedimentkvalitetskriterie fastsættes som beskrevet i kapitel 5 i den tekniske guideline og omfatter ikke, som MST beskriver, areal i forhold til fx vandudskiftning. Arealet vil kun være relevant ift. en vurdering af om sedimentkvalitetskriteriet er overholdt på blandingszonens kant. Den tekniske vejledning følger principperne i ECHA TGD R.16 https://echa.europa.eu/documents/10162/13632/information_requirements_r16_en.pdf/b9f0f406-ff5f-4315-908e-e5f83115d6af

Den beskriver, at PEC (dvs. den forventede koncentration i sediment) skal bestemmes ud fra koncentrationen i nyligt sedimenteret materiale:

Koncentrationen i sediment bestemmes ved følgende udtryk:

A.16-3.3.4 Calculation of PEC_{local} for the sediment compartment (freshwater and marine water)

In this section, the following parameter is derived:

- local concentration in sediment during the release episode.

PEC_{local} for sediment can be compared to the PNEC for sediment dwelling organisms. The concentration in freshly deposited sediment is taken as the PEC for sediment, therefore, the properties of suspended matter are used. The concentration in bulk sediment can be derived from the corresponding water body concentration, assuming a thermodynamic partitioning equilibrium (see also Di Toro et al., 1991):

$$PEC_{local, sed} = \frac{K_{susp-water}}{RHO_{susp}} \cdot PEC_{local, (sea)water} \cdot 1000 \quad \text{(Equation R.16-34)}$$

Hvor $K_{\text{susp-water}}$ bestemmes ved udtrykket:

$$K_{\text{comp-water}} = \cancel{F_{\text{air-comp}} \cdot K_{\text{air-water}}} + F_{\text{water-comp}} + F_{\text{solid-comp}} \cdot \frac{K_{\text{p-comp}} \cdot \rho_{\text{solid}}}{1000} \quad \text{(Equation R.16-7)}$$

with comp ∈ {soil, susp, sed}

Den eneste forskel er, at den tekniske vejledning angiver, at der skal bruges densiteten af sediment fremfor densiteten af partikler i beregningen.

Miljøstyrelsen kan med fordel udarbejde en liste over relevante K_d -værdier ($K_{\text{p-comp}}$), der kan indgå i vurderingerne med henblik på ensretning og sammenlignelighed.

Dertil bør Miljøstyrelsen forholde sig til, at angive maksimale acceptable udbredelser af påvirkningsområder ift. sediment i vejledningen, ligesom for blandingszoner i vand.

2.3.2 Påvirkning af biota

Til vurdering af påvirkning af biota, både i vandområder med god tilstand for MFS og med ikke-god tilstand, er det en "vand-sikrer-biota" metode, der henvises til. Det er nem og pragmatisk tilgang, men overvågningsdata viser desværre for nogle stoffer, at det umiddelbart ikke forholder sig sådan i virkeligheden. Nedenfor følger et eksempel for bly og cadmium. Om det samme gør sig gældende for øvrige stoffer, er uvist.

I 2021 foretog MST virksomheder prøvetagning af metaller i vandfasen tre gange i 24 kystvande i DK. Alle prøver viser koncentrationer af bly og cadmium, der overholder MKK for vand. De fleste resultater af bly er desuden under detektionsgrænsen på 0,1 ug/l, mens alle prøver viste koncentration af cadmium under detektionsgrænsen på 0,03 ug/l. Ser man på tilstandsvurderingerne af kystvande, er der 78 kystvande med overskridelser af MKK for bly i biota og 52 kystvande med overskridelser af MKK for cadmium i biota. Begge stoffer overholder MKK for sediment i alle sedimentprøver. Biota-målinger er foretaget i muslinger, og kan derfor ikke være et udtryk for tidligere tiders forurening, da alderen på de muslinger, man indsamler, typisk vil være mellem 1-2 år.

Det anbefales at denne videnskabelige metode revurderes. I første omgang for de stoffer, hvor eksisterende overvågningsdata tydeligt viser, at vandkoncentrationer under MKK for vand ikke beskytter mod overskridelse af MKK i biota. Dernæst bør det undersøges, om MKK for andre stoffer, såsom organiske miljøfarlige stoffer, hvor der ikke eksisterer data fra vandfasen, også er behæftet med bias ift. beskyttelse af biota.

Dertil gøres der opmærksom på, at det fastsatte MKK for bly i vand er EU fastsat og ikke i overensstemmelse med det vandkvalitetskriterie (som er lavere), der er benyttet til at udarbejde MKK for biota. Det bør rettes op, så der som minimum er overensstemmelse med proceduren for "vand-sikrer-biota", for de stoffer, hvor der er fastsat miljøkvalitetskrav.

2.4 Opgørelse over vandområder i ikke-god tilstand

Opgørelse over antal/km vandforekomster i ikke-god tilstand for MFS på side 29 (vejl. 2021) er helt fjernet fra udkastet 2023. Og ordlyden "og dermed hvilke vandområder der skal gennemføres en indsats over for" er også slettet. Da det ikke er et ubetydeligt antal vandområder, der ikke har opnået målopfyldelse, foreslås det at gensætte en sådan opgørelse for at tydeliggøre behovet for indsatser.

3 Øvrige

3.1 Formuleringer, der er svære at forstå

På side 43 i vejledning til indsatsprogrammer 2023, er de første fire linjer svære at læse (understreget) og foreslås omformuleret således at teksten ikke kan misforstås:

"I afgørelsen C-525/20 fastslår EU-Domstolen, at målet om at forebygge forringelse af tilstanden skal fortolkes således, at det ikke giver medlemslandene mulighed for, når de vurderer, om et program eller et enkeltprojekt er foreneligt med målet om at forebygge forringelse af vandkvaliteten, ikke at tage hensyn til midlertidige kortsigtede virkninger, som er uden langsigtede konsekvenser for vandkvaliteten, medmindre det er åbenbart, at sådanne virkninger efter deres art kun har en ringe indvirkning på tilstanden i det omhandlede vandområde, og at de ikke medfører »forringelse« af området i bestemmelsens forstand. Hvis de kompetente nationale myndigheder inden for rammerne af tilladelsesproceduren for et program eller et projekt fastslår, at det kan medføre en sådan forringelse, kan programmet eller projektet, selv om denne forringelse er af midlertidig karakter, kun godkendes, hvis betingelserne i direktivets artikel 4, stk. 7, er opfyldt."

3.2 Grundvand

Vejledninger berører ikke direkte, hvornår der er tale om en yderlig forringelse af en grundvandsforekomst i ikke-god kemisk tilstand. Dette bør fremgå, således at der er overensstemmelse i sagsbehandling af projekter/ansøgninger, der kan medføre en påvirkning på grundvandsforekomster.

3.3 Opkoncentrering

Det fremgår af klagenævnsafgørelsen (VEGA), at klagenævnet opfatter enhver koncentrationsforøgelse af et stof i et område med ikke-god tilstand for det pågældende stof som en forringelse af tilstanden.

I forbindelse med den grønne omstilling af samfundet er der flere steder i landet projekter i gang, der skal etablere PtX, dvs. benytte overskuds-el fra vind- og solkraft til hydrolyse af vand, og dermed skabe brint, der kan bruges til fremstilling af gas- eller væskeformige brændstoffer.

Der skal bruges enorme mængder vand til brintproduktionen, og en god kilde til vand, som ikke belaster grundvandsressourcen, kan være rensed spildevand fra de større byer.

Imidlertid er der i den forbindelse et helt særligt problem, nemlig at den eksisterende udledning af rensed spildevand bliver opkoncentreret, når dele af vandstrømmens vand fjernes til brint, og indholdsstofferne dermed opkoncentreres.

Der vil være tale om fortsat udledning af den samme, eller marginalt lavere stofmængde som hidtil, men blot med en højere koncentration.

I vandområdet vil det resultere i en højere koncentration tæt på udledningspunktet, men alt andet lige også resultere i en blandingszone med en lavere geografisk udbredelse.

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis denne helt særlige problemstilling bliver adresseret.

Såfremt udledningen fra et renseanlæg, der leverer vandt til et sådant PtX-anlæg, allerede i dag er problematisk i forhold til overholdelse af miljøkvalitetskrav i det modtagende vandområde, vil en direkte udledning fra PtX-fabrikken afløse udledningen fra renseanlægget, men ikke forværre den generelle tilstand i vandområdet.

Med den tidligere FAQ kunne en betydelighedsvurdering benyttes til at acceptere den ændrede påvirkning fra et sådan udledning fra et PtX-anlæg. Med den nye vejledning ser det ud til at blive vanskeligere at træffe

afgørelse om den type ændret udledning, idet der kun tages højde for koncentrationer og ikke mængder, hvor mængderne er adresseret selvstændigt i afsnit 2.1.5. Dermed er det således lige så meget en opfordring til at implementere betragtninger både ift. koncentrationer og mængder i vurderinger af påvirkninger af miljøet. Betragtningerne skal medvirke til at beskytte miljøet, men også at fremme den nødvendige grønne omstilling

Bemærk, at ovenstående ikke handler om PtX-anlæg baseret på grundvand eller andre kilder til vand; der er kun tale om den cirkulære økonomi i at benytte allerede rensede spildevand fra eksisterende udledninger, dvs. der i intet tilfælde vil være tale om udledning af mere stof pr år.

3.4 Luft

FAQ nr. 60: Hvordan beregnes luftemissioners påvirkning af vandområder? (Side 79 i udkast til vejledning)

Udkastet til vejledningen angiver at "følgende beregningsmodel kan for stoffer med høj bindingskapacitet til partikler anvendes til beregning af en luftbåren forurenings påvirkning af vandområder".....1) Den luftbårne forurening fra en kilde beregnes med en OML-beregning, hvor forureningspåvirkningen bestemmes på baggrund af retning af afstand fra kilden..."

NIRAS vurderer, at OML i sin nuværende form ikke er særlig velegnet til at beregne deposition. NIRAS foreslår, der enten åbnes for at andre beregningsprogrammer end OML kan benyttes, eller at OML snarest udvikles til at beregne deposition mere retvisende.

Brevdato 02-11-2023

Afsender Anna Gade Holm (angho@odense.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Odense Kommune, Anna Gade Holm - Høringssvar fra Odense Kommune - Vejledning om indsatsbekendtgørelsen j.nr. 2023-10012

Identifikationsnummer 501272

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Høringssvar fra Odense Kommune - Vejledning om indsatsbekendtgørelsen j.nr. 2023-10012
Høringssvar til Miljøstyrelsen og Miljøministeriet 2. november 2023

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Anna Gade Holm (angho@odense.dk)
Titel: Høringssvar fra Odense Kommune - Vejledning om indsatsbekendtgørelsen j.nr. 2023-10012
Sendt: 02-11-2023 14:17
Bilag: Høringssvar til Miljøstyrelsen og Miljøministeriet 2. november 2023.pdf;

Til Miljøministeriet

Høring J. nr. 2023-10012

Venlig hilsen

Anna Gade Holm
Biolog

Mobil 29 36 52 36
angho@odense.dk

ODENSE KOMMUNE
Klima- og Miljøforvaltningen
Natur og Miljø
Kontor
Nørregade 36, 5000
Odense C
www.odense.dk

Odense Kommune behandler dine personoplysninger. Du kan se mere om, hvordan det foregår og dine rettigheder på www.odense.dk/privatlivspolitik

Klima- og Miljøforvaltningen

Natur og Miljø
Vandhåndtering og Gartneri

Nørregade 36
5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 29 36 52 36

Høringssvar fra Odense Kommune vedrørende:

- **udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" (2023-97845)**
- **udkast om vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (2023-10012)**

Hermed sendes høringssvar fra Odense Kommune vedrørende Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" og udkast om vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter for så vidt angår bestemmelserne om miljøfarlige forurenede stoffer i overfladevand.

DATO
2. november 2023

REF.
ANGHO/HEMWH

JOURNAL NR.
06.11.00-K04-1-23

Odense Kommune har læst og forholdt sig elementerne i vejledningen. Kommunen finder, at der er godt takter i vejledningen, der kan hjælpe kommunerne videre i sagsbehandlingen i udledningstilladelser til områder uden målsætningsopfyldelse. Odense Kommune bemærker, at MFS fra punktkilder udledt til områder uden målsætningsopfyldelse beregningmæssigt må overskride med 5 % på blandingszonens rand og ikke må forøge koncentrationen af det enkelte stof målbart i et repræsentativt punkt for hele det modtagende vandområde.

Odense Kommune mener, at den pågældende vejledning angiver en anvendelig metode, som kommunerne kan benytte til de fremtidige tilladelser.

Miljøstyrelsen oplyste under høringsmødet den 25. oktober 2023, at der er nedsat en arbejdsgruppe, der beskæftiger sig med løsninger inden for udledning af regnbetingede udledninger (RBU) fra separatkloak. Resultatet af dette arbejde ser Odense Kommune frem til. Især i forhold til rækkefølgen af implementeringen af bestemmelserne i EU-direktiverne og manglen på værktøjer fra Miljøstyrelsens side til at reducere de væsentligste kilder til miljøfarlige forurenede stoffer. Dette har væsentlige og u hensigtsmæssige konsekvenser for både miljøbeskyttelsen og kommunernes arbejde.

Vandrammedirektivets bestemmelser om miljøfarlige forurenede stoffer er allerede implementeret i bekendtgørelse 1433 om udledning af miljøfarlige

forurenede stoffer¹ og i bekendtgørelse nr. 796 om fastlæggelse af miljømål². Problemet er, at i forhold til vejledning til indsatsbekendtgørelsen, så er der endnu ikke udført "kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov". Denne kvantitative beregning kunne, på samme måde som virkemiddelkataloget for kvælstof, pege på indsatser i forhold til de største og de betydeligste kilder af miljøfarlige forurenede stoffer, og som koster mindst rent samfundsøkonomisk. Det skaber den situation, at Miljø- og Fødevareklagenævnet afgør klagesager efter direktivernes bestemmelser, der er implementeret i de danske bekendtgørelser, men at de "kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov" ikke er implementeret, hvilket medfører, at reguleringen og indsatser påføres de tilfældige punktkilder, der ender i klagenævnet, og ikke de kilder, der er størst og mindst omkostningstunge at regulere. Reelt kan denne situation resultere i at aktører som spildevandsforsyninger, Vejdirektoratet eller private udledere tvinges til at opkøbe kompenserende landbrugsjord. Et andet element i denne situation er, at Kommunerne især er låste i at finde andre kilder at reducere udledningen fra, da kommunerne ikke er myndighed på de betydelige kilder så som indholdet af kobber og zink i grisefoder.

Miljøstyrelsen bør hurtigst muligt udføre "kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov" for miljøfarlige forurenede stoffer, samt fastsætte en konkret handleplan og implementere de konkrete indsatskrav, som reducerer miljøfarlige forurenede stoffer. Og man kunne med fordel starte med kobber og zink.

RBU separatkloak har altid været omfattet af en speciel retsstilling, idet punktkilden ikke er omfattet af bek. nr. 1433 om udledning af MFS. Det giver god mening, at RBU separatkloak er undtaget af bekendtgørelsen 1433 (og EU-direktiverne), idet separatkloak i bund og grund er en diffus kilde, da forurenere ikke er en virksomhed eller en juridisk enhed, men at selve aktiviteten "at køre på vejen" er en diffus kilde. Sådant en form for udledning er produktreguleret og bør som udgangspunkt reguleres som sådan.

Med indsatsbekendtgørelsens §8 bliver denne specielle retsstilling taget fra de separate udledninger, hvilket gør, at RBU separatkloak bliver stærkt reguleret, selv om det er en forholdsvis lille kilde af miljøfarlige forurenende stoffer ift. øvrige diffuse kilder. Overmere så forbyder den nuværende forvaltning og Miljøstyrelsens manglende "kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov" sig mod en af de vigtigste grundtanker i Miljøbeskyttelsesloven nemlig proportionalitetsprincippet. Er det proportionelt at udføre indsatser på mindre diffuse kilder og lade de store - og indsatsmæssigt billige kilder – gå ureguleret hen, på grund af et manglende virkemiddelkatalog for miljøfarlige forurenende stoffer.

---

¹ Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder (Bek. nr. 1433 af 21/11/2017).

² Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (Bek. nr. 796 af 13/06/2023)

Brevdato 25-10-2023

Afsender Louise Jessen Schack (lojs@soroe.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Sorø Kommune - Høringssvar: Bemærkninger til udkast til ny vejledning (Miljøministeriets journalnummer 2023 - 10012 -)

Identifikationsnummer 496186

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Miljøministeriets journalnummer 2023 - 10012 - Høringssvar

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Louise Jessen Schack (lojs@soroe.dk)
Titel: Miljøministeriets journalnummer 2023 - 10012 - Høringssvar
Sendt: 25-10-2023 13:30

Kære MIM,

Jeg har læst jeres afsnit 8.3.2 i udkast til ny vejledning.

Kunne I ikke nævne noget i vejledningen om at Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder ikke gælder almindeligt belastede separate regnvandsudledninger. Dette emne er ofte diskuteret i kommunerne og emnet ser ikke ud til at indgå i den nye vejledning.

Det ville være fedt hvis I kunne beskrive juraen i hvad der så gælder og hvorfor – hvilke love og bekendtgørelse og §§ - for de almindeligt belastede separate regnvandsudledninger.

Kan / skal /må man fx udpege blandingszone for almindeligt belastede separate regnvandsudledninger?
Kan / skal /må vi stille koncentrationskrav til almindeligt belastede separate regnvandsudledninger?

Det står muligvis i jeres FAQ nr. 6, som jeg har læst.

Men våde bassiner / BAT kan jo ikke fjerne 100% for alle stoffer fx fra vejvand. Og hvad gør man så?

Muligvis er det mig der ikke har erfaring nok til at gennemskue juraen helt klart, men emnet er oppe og vende hver gang, jeg er til møde med mine kollegaer i andre kommuner.

Venlig hilsen

Louise Jessen Schack
Miljømedarbejder

Hovednr.: 57876000
Direkte: 57876378
E-mail: lojs@soroe.dk
www.soroe.dk

Sorø Kommune
Teknik, Miljø og Drift, Natur og Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø

Brevdato 03-11-2023

Afsender Line Jedig Bergmann (lijb@sbf.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Sund&Bælt, Line Jedig Bergmann - Høring - Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Vejledning til indsatsbekendtgørelsen) (FRIST 3. november 2023)

Identifikationsnummer 502081

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter VS Høring - Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Vejledning til indsatsbekendtgørelsen) (FRIST 3. november 2023)
Høringssvar vejledning til indsatsbekendtgørelsen

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Titti Kopp (tiko@sbf.dk), TRM Lene Priess (LPR@TRM.dk)
Fra: Line Jedig Bergmann (lijb@sbf.dk)
Titel: VS: Høring - Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Vejledning til indsatsbekendtgørelsen) (FRIST 3. november 2023)
Sendt: 03-11-2023 15:03
Bilag: Hørings svar vejledning til indsatsbekendtgørelsen.docx;

Vedlagt er Sund & Bælts hørings svar vedrørende udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (journalnummer 2023 – 10012).

Venlig hilsen

Line Bergmann

Direktionskonsulent
Ledelsessekretariat

Dir.tlf. +45 33 43 44 15
Mobil +45 60 58 06 54

Sund & Bælt Holding A/S

Vester Søgade 10   Tel   + 45 33 93 52 00   www.sundogbaelt.dk
1601 København V   Fax   + 45 33 93 10 25   www.storebaelt.dk

Sund & Bælts vigtigste opgave er at gøre det nemmere at være rejsende. Mere end 250.000 kunder benytter hver dag Sund & Bælts trafik anlæg, dvs. Storebæltsforbindelsen, Øresundsmotorvejen og Øresundsbanen med tilhørende stationer samt havnene i Odde, Ebeltoft, Spodsbjerg og Tårs. Sund & Bælt er et statsejet aktieselskab, der også gennemfører projekteringsarbejdet for en fast forbindelse over Femern Bælt med de tilhørende danske landanlæg. Koncernen ejer ligeledes Brobizz A/S, som tilbyder samlet elektronisk afregning for kørsel på betalingsveje i Skandinavien og Østrig.

Sund & Bælt Holding A/S CVR-nummer 15 69 46 88

Tænk på miljøet, inden du printer.

Fra: Jens Christian Pabst Berthelsen <jecpb@mim.dk>

Sendt: 12. oktober 2023 17:05

Til: Økonomiministeriet <oem@oem.dk>; Udenrigsministeriet <um@um.dk>; Finansministeriets postkasse <fm@fm.dk>; Forsvarsministeriet <fmn@fmn.dk>; FES <fes@mil.dk>; DEP Sundhedsministeriet <sum@sum.dk>; Justitsministeriet <jm@jm.dk>; Kulturministeriet <kum@kum.dk>; 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse <em@em.dk>; Social- Bolig- og Ældreministeriet <post@sm.dk>; Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet <kefm@kefm.dk>; BM Postkasse <BM@bm.dk>; UVM - UVM IPOST <uvm@uvm.dk>; UIM Hovedpostkasse <uim@uim.dk>; Skatteministeriet <skm@skm.dk>; Fødevarerministeriet <fvm@fvm.dk>; Ligestillings- og Kirkeministeriet <km@km.dk>; Transportministeriet <trm@trm.dk>; Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet <digmin@digmin.dk>; UFM FP DEP - UFM Departement <ufm@ufm.dk>; Statsministeriet <stm@stm.dk>; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; region@rn.dk; kontakt@rm.dk; kontakt@rsyd.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk <region@regionsjaelland.dk>; albertslund@albertslund.dk; kommunen@alleroed.dk; assens@assens.dk; borger@balk.dk; kommunen@billund.dk; post@brk.dk; brondby@brondby.dk; raadhus@99454545.dk; dragoer@dragoer.dk; kommune@egekom.dk; raadhuset@esbjergkommune.dk; raadhuset@fanoe.dk; favrskov@favrskov.dk; kommunen@faxekommune.dk; fredensborg@fredensborg.dk; kommunen@fredericia.dk; raadhuset@frederiksberg.dk; post@frederikshavn.dk; epost@frederikssund.dk; furesoe@furesoe.dk; fmk@fmk.dk; gentofte@gentofte.dk; kommunen@gladsaxe.dk; glostrup.kommune@glostrup.dk; raadhus@greve.dk; borgerservice@gribskov.dk; kommunen@guldborgsund.dk; post@haderslev.dk; mail@halsnaes.dk; mail@hedensted.dk; mail@helsingor.dk; herlev@herlev.dk; kommunen@herning.dk; hillerod@hillerod.dk; hjoerring@hjoerring.dk; post@holb.dk; kommunen@holstebro.dk; horsens.kommune@horsens.dk; hvidovre@hvidovre.dk; kommune@htk.dk; kommunen@horsholm.dk; post@ikast-brande.dk; ishojkommune@ishoj.dk; raadhus@jammerbugt.dk; kalundborg@kalundborg.dk;

kommune@kerteminde.dk; kommunen@kolding.dk; borgerservice@kk.dk; raadhus@koege.dk; post@langelandkommune.dk; post@lejre.dk; lemvig.kommune@lemvig.dk; lolland@lolland.dk; lyngby@ltk.dk; kommunen@laesoe.dk; raadhus@mariagerfjord.dk; middelfart@middelfart.dk; kommunen@morsoe.dk; norddjurs@norddjurs.dk; post@nordfynskommune.dk; kommune@nyborg.dk; naestved@naestved.dk; odder.kommune@odder.dk; odense@odense.dk; kommune@odsherred.dk; randers.kommune@randers.dk; raadhus@rebuild.dk; post@rksk.dk; ringsted@ringsted.dk; kommunen@roskilde.dk; rudersdal@rudersdal.dk; rk@rk.dk; kommune@samsoe.dk; kommunen@silkeborg.dk; skanderborg.kommune@skanderborg.dk; sk@skivekommune.dk; slagelse@slagelse.dk; kommune@solrod.dk; soroekom@soroe.dk; stevns@stevns.dk; struer@struer.dk; svendborg@svendborg.dk; syddjurs@syddjurs.dk; post@sonderborg.dk; thistedkommune@thisted.dk; toender@toender.dk; kommunen@taarnby.dk; kommune@vallensbaek.dk; vardekommune@varde.dk; post@vejen.dk; post@vejle.dk; post@vesthimmerland.dk; viborg@viborg.dk; post@vordingborg.dk; post@aeroekommune.dk; post@aabenraa.dk; aalborg@aalborg.dk; post@aarhus.dk; MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse <MST@MST.DK>; NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse <nst@nst.dk>; email <email@fvst.dk>; Mail (FST) <mail@fiskeristyrelsen.dk>; (LBST) <mail@lbst.dk>; kdi@kdi.dk; SLKS hovedpostkasse <post@slks.dk>; Energistyrelsens officielle postkasse <ENS@ENS.DK>; vd@vd.dk; info@graenseforeningen.dk; internetredaktion@mekun.landsh.de; poststelle@lm.mv-regierung.de; poststelle@bmuv.bund.de; kn.registrator@regeringskansliet.se; postkasse@advokatsamfundet.dk; sjs@landbosyd.dk; Agrolab@Agrolab.dk; bl@blf.dk; info@blb.dk; info@concito.dk; cowi@cowi.com; SEGES <info@seges.dk>; INFO@DANGODNING.DK; formand@dkcpc.dk; Danish Seafood Association (mail) <mail@danishseafood.org>; Danmarks fiskehandlere <fisk@fiskehandlerne.dk>; Danmarks Fiskeriforening (mail) <mail@dkfisk.dk>; friko@sekr.dk; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; post@jaegerne.dk; info@pelagisk.dk; Danmarks Sportsfiskerforbund -post <post@sportsfiskerforbundet.dk>; Dansk Akvakultur <danskakvakultur@danskakvakultur.dk>; jespersimonsenk@gmail.com; dibyggeri@di.dk; info@greenpowerdenmark.dk; debra@energibranchen.dk; Dansk Erhverv (høring) <hoeringssager@danskerhverv.dk>; teamstr@gmail.com; Danish Seafood Association (mail) <mail@danishseafood.org>; dgfemail@gmail.com; di@di.dk; dkf@kano-kajak.dk; info@danskmiljoteknologi.dk; ds@sejlsport.dk; af@danskskovforening.dk; dsf@sportsdykning.dk; Dansk Transport og Logistik (DTL) <dtl@dtl.eu>; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; danskgartneri@danskgartneri.dk; dof@dof.dk; Danske Havne og Foreningen for Danske Privathavne <danskehavne@danskehavne.dk>; info@danskemaritime.dk; Dansk Planteværn <info@plantevaern.dk>; Danske Rederier <info@danishshipping.dk>; info@dasp.dk; info@dansketursejlere.dk; dv@danskevandloeb.dk; danva@danva.dk; info@dhigroup.com; mail@lsp-foreningen.dk; info@drivkraftdanmark.dk; info@donslab.dk; info@energinet.dk; info@envidan.dk; Eurofins Steins Laboratorium A/S <eurofins@eurofins.dk>; fh@fho.dk; Søfartsstyrelsen Hovedpostkasse <SFS@dma.dk>; info@biodynamisk.dk; sekretariat@broendborer.dk; QFish <po@qfish.dk>; info@flidhavne.dk; mail@envina.dk; her@domstol.dk; fri@frinet.dk; info@danskevv.dk; soeren@fskpo.dk; Foreningen Muslingeerhvervet (FME) <fme@musling.eu>; kontakt@nejtilmotorvej.nu; info@frdk.dk; Danmarks Tekniske Universitet (dtu) <dtu@dtu.dk>; mail@fjordland.dk; info@flex-fertilizer.com; INFO.FLEX-GODNING@YARA.COM; skovdal@profibermail.dk; fr@friluftsraadet.dk; geus@geus.dk; jajdi@toender.dk; info@hedeselskabet.dk; Dansk Erhverv (høring) <hoeringssager@danskerhverv.dk>; hofor@hofor.dk; info@hededanmark.dk; mfi@ida.dk; info@kimointernational.org; ktc@ktc.dk; jch@post5.tele.dk; Landbrug & Fødevarer <hoering@lf.dk>; mail@landdistrikterne.dk; jette@lal.dk; helle@lal.dk; info@praktiskoekologi.dk; llh@levende-hav.dk; lfmj@lfmj.dk; mail@landbonord.dk; info@landbosyd.dk; mail@fjordland.dk; info@landbougdom.dk; lrs@lrs.dk; Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter <ldm@maelkeproducenter.dk>; info@praktiskoekologi.dk; lil@fjordland.dk; Marine Ingredients <amb@maring.org>; info@cleanenergywire.org; info-dk@wsp.com; kontakt@plast.dk; returbat@returbat.dk; info@sagro.dk; info@sweco.dk; niras@niras.dk; info@skovdyrkerne.dk; kr@stf.dk; info@ramboll.com; info@hjff.dk; bostelmann@waddensea-secretariat.org; info@verdensskove.org; info@okologi.dk; info@byoghavn.dk; Femern Info <info@femern.dk>; INFO@FFSKAGEN.DK; grakom@grakom.dk; po@grakom.dk; info@energycluster.dk; info@ncc.dk; Sund og Bælt . <info@sbfdk>; thorkild-diness.jensen@totalenergies.com; velas@velas.dk; Ørsted Hovedpostkasse <info@orsted.com>; info.dk@greenpeace.org; NOAHs Sekretariat (noah) <noah@noah.dk>; copenhagen@oceana.org; info@plasticchange.org; mai-britt.no@wwf.dk; cbs@cbs.dk; ku@ku.dk; Det Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet <science@science.ku.dk>; itu@itu.dk; ruc@ruc.dk; sdu@sdu.dk; ifro@ifro.ku.dk; DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug <dca@au.dk>; dce@au.dk; au@au.dk; food@au.dk; ecos@au.dk; Presse <presse@dmi.dk>; Vive <vive@vive.dk>; icrofs@icrofs.org; martec@martec.dk; info@rgo.dk; EM NH Miljø- og Fødevareklagenævnet <mfkn@naevneneshus.dk>

Emne: Høring - Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Vejledning til indsatsbekendtgørelsen) (FRIST 3. november 2023)

Høringsbrev om udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter sendes i høring i perioden torsdag d. 12. oktober til og med d. 3. november 2023.

Udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter var sammen med udkast til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og bl.a. udkast til vandområdeplaner 2021-2027 i 6 måneders offentlig høring i perioden 22. december 2021 til 22. juni 2022.

Udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer blev imidlertid ikke offentliggjort efter høringen i 2021/2022, da det har været nødvendigt grundlæggende at justere i høringsudkastets afsnit 8.3.2 om miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevand. Baggrunden for justeringen var Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 i sagen 22/02461. Afgørelsen nødvendiggjorde justering i vejledningsudkastet for at undgå misforståelse om, hvornår en udledning af forurenede stoffer til overfladevand vil udgøre en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde.

Det er nu udtrykkeligt præciseret i vejledningsudkastet, at der skal foretages en konkret vurdering af, om der ved en udledning vil være risiko for at der sker en forringelse af berørte vandområders tilstand. Hvis dette er tilfældet, kan forringelsen under ingen omstændigheder tillades. En udledning vil dog ikke automatisk i sig selv udgøre en forringelse.

Vejledningsudkastet er samlet set ændret efter høring i 2021/2022 således:

- Opdatering i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter
- Opdatering af henvisninger, datoer mv. og redaktionelle justeringer i øvrigt
- Opdatering om forringelse og midlertidige forringelser i afsnit 8.1.1 ff.
- Omskrivning af afsnit 8.3.2 om miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevand

Afgivelse af bemærkninger:

Høringsvar kan sendes til Miljøministeriet på e-mail mim@mim.dk.

Skriv venligst Miljøministeriets journalnummer 2023 - 10012 på høringssvaret.

De modtagne høringssvar vil blive offentliggjort på Høringsportalen. Ved afgivelse af høringssvar samtykkes til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Høringssvar bedes sendt til Miljøministeriet senest fredag d. 3. november 2023.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Jens Berthelsen på +45 20 11 65 16 eller jecpb@mim.dk.

Link: [Høringsdetaljer - Høringsportalen \(hoeringsportalen.dk\)](https://hoeringsportalen.dk)

Med venlig hilsen

Cecilie Spanner Rydeng

Teamleder | Vand- og Klimatilpasning

Sendt pr. mail til: mim@mim.dk
Miljøministeriet
Journalnummer 2023-10012

X. november 2023

Hørings svar til udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Miljøministeriet har den 12. oktober 2023 sendt udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter i høring.

Sund & Bælt takker for det fremsendte udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer (herefter vejledningsudkastet), samt muligheden for at afgive høringssvar.

Sund & Bælt har følgende kommentarer til det fremsendte vejledningsudkast:

Til afsnit 8.1.1. om forringelser og midlertidige forringelser:

Det er positivt, at det i vejledningsudkastet er præciseret, hvornår der foreligger en forringelse af tilstanden.

Det foreslås, at vejledningsudkastet suppleres med en uddybning af, herunder eksempler på, hvornår en virkning *efter dens art kun har en ringe indvirkning på tilstanden i det omhandlede vandområde, og derfor ikke medfører forringelse af området i bestemmelsens forstand*".

Det bemærkes også, at vejledningsudkastet præciserer, at forringelse af midlertidig karakter, kun godkendes, hvis betingelserne i vandrammedirektivets artikel 4, stk. 7, er opfyldt. Det fremgår dog ikke, hvordan denne præcisering skal forstås i forhold til begrebet korttidsudledninger i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder, da der i denne bekendtgørelses § 6 stk. 6 angives, at der kan tillades kortvarig overskridelse af et generelt kvalitetskrav, når den aktivitet, der forårsager udledningen, bidrager til en væsentlig forbedring af miljøtilstanden i det pågældende overfladevandområde eller havområde. Det foreslås, der sikres kongruens mellem vejledningen og den relevante sektorlovgivning.

Til afsnit 8.3.2. om miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder

Det fremgår af afsnit om miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder, at det vil afhænge af en konkret vurdering, om en udledning må forventes at føre til en stigning i koncentrationen. Det fremgår, at vurderingen som minimum altid skal iagttage bl.a. *"eksisterende*

Sund & Bælts vigtigste opgave er at gøre det nemmere at være rejsende. Mere end 250.000 kunder benytter hver dag Sund & Bælts trafik anlæg, dvs. Storebæltsforbindelsen, Øresundsmotorvejen og Øresundsbanen med tilhørende stationer samt havnene i Odden, Ebeltoft, Spodsbjerg og Tårs. Sund & Bælt er et statsejet aktieselskab, der også gennemfører projekteringsarbejdet for en fast forbindelse over Femern Bælt med de tilhørende danske landanlæg. Koncernen ejer ligeledes BroBizz A/S, som tilbyder samlet elektronisk afregning for kørsel på betalingsveje i Skandinavien og Østrig.

Sund & Bælt Holding A/S

Vester Søgade 10
DK - 1601 København V

Tel +45 33 93 52 00
www.sundogbaelt.dk

CVR 15 69 46 88

MAMT

påvirkninger og eventuelle øvrige, nye planlagte påvirkninger, som ikke fremgår af seneste tilstandsvurdering, ... idet denne udledning hverken isoleret eller samlet set må føre til en stigning i koncentrationen.”

Dette forhold synes omfattende, idet det ikke er nærmere specificeret, hvad ”planlagte påvirkninger” indebærer. Såfremt teksten henviser til det, som nævnes i indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5¹, foreslås det, at bestemmelsens ordlyd afskrives i teksten med henblik på at opnå ensartethed. Dette vil indebære, at ”planlagte påvirkninger” ændres til ”godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter”. Hvis det ikke er betingelsen i bekendtgørelsens § 8, stk. 5, som vejledningsteksten henviser til, foreslås det, at dette specificeres og det derudover uddybes, hvad der forstås ved ”planlagte påvirkninger”, samt hvorledes disse kan identificeres, herunder også af en bygherre som led i en VVM-proces. Det bemærkes i den forbindelse, at der gælder et forvaltningsretligt saglighedskrav, som hindrer, at der kan stilles myndighedskrav, som ikke er mulige at opfylde.

I situationen, hvor miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, fremgår det af afsnit 8.3.2, at det ved en vurdering af, om en udledning forventes at ville medføre en forringelse af berørte vandområders tilstand, gælder, at en ny udledning ikke må føre til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for det pågældende stof ved en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde. Der antages i den forbindelse, at der sker en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne påvises ud fra repræsentative overvågningspunkter i berørte overfladevandområder. Sammen med fremlæggelsen af forståelsen af den potentielle fjernhed af sådanne repræsentative overvågningspunkter på høringsmøde i Miljøstyrelsen d. 25. oktober 2023, virker der ikke til at være kongruens med noter om anvendelse af miljøkvalitetskrav i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (BEK.nr. 796 af 13/06/2023), hvor det i bilag II, del B, afsnit 4 under punkt 4 og 5 angives, at for hhv. generelle miljøkvalitetskrav og maksimumkoncentration gælder, at disse ved hvert repræsentativt målepunkt inden for vandområdet ikke overstiger eller er højere end kravværdien. Præciseringen til hvert repræsentativt målepunkt er også at finde i Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2008/105/EF af 16. december 2008. Det foreslås, at det i vejledningen uddybes, hvordan opfyldelse af overholdelse af kravværdier i hvert repræsentativt målepunkt kan sammenholdes med målinger på relativt få og fjerne målepunkter eller overholdelse for det samlede vandområde. Dertil kommer, at det fremgår uklart, hvad der skal forstås ved et ”repræsentativt overvågningspunkt”, herunder hvordan det vurderes og hvem det påhviler at vurdere, hvorvidt punktet er ”repræsentativt”, samt hvad konsekvenserne af en mangel på et sådant repræsentativt overvågningspunkt er for de påkrævede vurderinger af, hvorvidt en konkret udledning forhindrer målopfyldelsen og forringer af tilstanden i recipienten.

Til tabel på side 53

Følgende fremgår af nederste linje på tabellen i vejledningsudkastets side 53: ”Som udgangspunkt nej. Udledning vil kun kunne tillades, hvis en stigning i koncentrationen af stoffet ikke vil kunne påvises ud fra repræsentative overvågningspunkter i berørte overfladevandområder”. Det kan på baggrund af vejledningsudkastet til opdateret vejledning – spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet, konstateres, at der er visse uoverensstemmelser mellem tabellen og vejledningen, herunder undrer vi os over, hvordan denne vejlednings tekst hænger sammen med, at der ikke må ske en yderligere forringelse af en recipient, hvor et

---

¹ ”Stk. 5. I vurderingen af, om der kan træffes afgørelse efter stk. 2-4, skal omfanget af den samlede påvirkning af overfladevandområdet eller grundvandforekomsten fra øvrige kilder, herunder fra godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter, tages i betragtning.”

miljøkvalitetskrav er overskredet. Det samme problem gør sig gældende i vejledningsudkastet til spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet. Dette vil blive nærmere beskrevet i Sund & Bælts hørings svar til det vejledningsudkast.

Øvrige bemærkninger

Såfremt Miljøministeriet har spørgsmål til ovenstående bemærkninger, er ministeriet velkommen til at kontakte undertegnede.

Venlig hilsen

Titti Kopp
Direktør, Miljøjura og Bæredygtighed (advokat, ph.d.)
Projektudvikling
Mail: Tiko@sbf.dk

Dir.tlf.: +45 33 41 62 13

Brevdato 03-11-2023

Afsender Philip Thomasen (pht@taenketankenhav.dk)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel Tænk tanken Hav, Philip Thomasen - Journalnummer 2023 - 10012 - Høringssvar afgivet af Tænk tanken Hav

Identifikationsnummer 502089

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Journalnummer 2023 - 10012 - Høringssvar afgivet af Tænk tanken Hav
Tænk tanken Hav's høringssvar til- ukast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Fra: Philip Thomsen (pht@taenketankenhav.dk)
Titel: Journalnummer 2023 - 10012 - Høringssvar afgivet af Tænketanken Hav
Sendt: 03-11-2023 15:06
Bilag: Tænketanken Havs høringssvar til- ukast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.pdf;

Vedhæftet denne mail er Tænketanken Havs høringssvar angående *udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter*.

Med venlig hilsen

Philip Thomsen
Konsulent

Tænketanken Hav | Læderstræde 20 | 1201 København K
Mobil: 3092 0011 | E-mail: pht@taenketankenhav.dk
www.taenketankenhav.dk |

TÆNKE
TANKEN **Hav**

3. november 2023

Tænketanken Havs høringssvar angående *udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter*

MST Journalnummer 2023-10012

Nærværende høringssvar har fokus på vejledningens indhold om håndtering af miljøfarlige stoffer.

Det danske havmiljø er i meget dårlig forfatning og der kræves omfattende indsatser – også ift. miljøfarlige stoffer – for at genoprette havets tilstand. Vedr. miljøfarlige stoffer er der behov for at forbedre den kemiske tilstand i stort set alle Danmarks marine vandområder, som indgår i vandrammedirektivet. Kun 8 ud af 124 vandområder (kystvande og territorialfarvande) er i god kemisk tilstand. Kontrol med udledninger af miljøfarlige stoffer er derfor essentielt for at vende denne udvikling til en god tilstand.

Tænketanken Havs sætter spørgsmålstejn ved, om vejledningen vil leve op til kravene om, at Danmark skal 1) sikre en gradvis forbedring af vandområdernes tilstand til en god kemisk tilstand og 2) sikre, at der ikke sker forringelse af den kemiske tilstand.

I lyset af ovenstående finder Tænketanken Hav det yderst problematisk, at Miljøstyrelsen anvender en ny forståelse af forringelsesbegrebet, der tillader større udledninger af et givent miljøfarligt forurenende stof (MFS). Den nye praksis kan potentielt medføre et øget stress på de danske marine vandområder og vil efter Tænketanken Havs opfattelse ikke medføre en forbedring af det danske havmiljø og kan endda resultere i en forringelse af beskyttelsesniveauet for det danske havmiljø - ift. nuværende praksis.

Konkrete bemærkninger

Tænk tanken Hav ser i udgangspunktet positivt på, at der skal foretages konkrete vurderinger af en potentiel udledning og der skal tillægges fokus på mange relevante forhold, herunder tidsmæssig udstrækning, type af overfladevand, eksisterende påvirkninger mm. At inddrage disse forhold i vurderingen, er afgørende for at skabe et samlet billede af det vandområde der ønskes at udlede til.

Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter fastlægger, jf. § 8, de rammer og krav for, at en udledning ikke må forringe berørte vandområders tilstand eller forhindre, at målet for de berørte områder kan nås. Tænk tanken Hav er dog bekymret over, om formuleringerne i den foreslåede vejledning er i overensstemmelse med målet om ikke at forringe et vandområdes tilstand og at sikre en gradvis forbedring af tilstanden, særligt med fokus på følgende punkter:

Det findes yderst problematisk, at spørgsmålet om hvornår udledningen af MFS vurderes at medføre en forringelse af vandområdet vurderes efter følgende forudsætninger:

- Hvorvidt udledningen af et stof, i et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet allerede er overskredet, kan måles som en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde. Altså vil det fremover **kun** blive anset som en forringelse, hvis en merudledning til et vandområde, hvori MKK for dette stof allerede er overskredet, medfører en målbar stigning i koncentrationen i hele vandområdet.
- At der først antages en stigning i koncentration, hvis stigningen kan påvises ud fra repræsentative overvågningspunkter i berørte overfladevandområder. Dette betyder, at afstanden kan være lang mellem en udledning fra en punktkilde og det repræsentative målepunkt. Dermed kan det i mange tilfælde medføre en betydelig grad af fortynding af et givent stof, og dermed påvirke hvorvidt en koncentrationsstigning kan måles ved det repræsentative målepunkt, selv om udledningen vil punktkilden er ganske markant.

Ved at anvende denne tilgang tillades en potentiel opkoncentrering af MFS i hele vandområdet, hvilket vil medføre store forringelser førend dette kan vurderes ved et repræsentativt målepunkt.

- Tænk tanken Hav ser kritisk på den foreslåede tilgang til vejledningens anvendelse af begrebet forringelse og vejledningens tilgang til at tillade udledning af MFS i vandområder hvori MKK allerede er overskredet. Der synes her at være uoverensstemmelser med vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a), nr. ii) og iii), hvori det specifikt fremgår, at der udover krav om ikke at forringe overfladevandområder ligeledes findes krav om at forbedre alle overfladevandområder til en god kemisk tilstand. Tænk tanken Hav vurderer således, at det kan være på kant med vandrammedirektivet, hvis vejledningen giver mulighed for at tillade en større udledning af MFS til overfladevandområder, hvori der er ikke-god kemisk tilstand og/eller hvori MKK for enkelte stoffer er overskredet.
- Det er problematisk, at der ved vurdering af målopfyldelse kun tages højde for enkelte stoffer separat. Der bør anlægges en vurdering af, hvorvidt forskellige enkeltstoffer i lavere koncentrationer end MKK kan påvirke den økologiske eller kemiske tilstand i vandområdet negativt.
- Det er problematisk, at der i tabel 2, side 58 henvises til, at der kan tillades en merudledning til vandområder, hvori MKK allerede er overskredet, såfremt denne mertilførsel ikke kan påvises ved et repræsentativt overvågningspunkt.

Tænk tanken Hav håber, at de anførte kommentarer bliver vel modtaget i lyset af, at regeringsgrundlaget fra 2022 fastlægger, at Danmark skal leve op til vandrammedirektivet og at Danmark fortsat er langt fra at have et rent og sundt marint kystmiljø med en rig biodiversitet.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, er I meget velkommen til at kontakte undertegnede.

Venlig hilsen

Philip Thomasen

Konsulent

Tænk tanken Hav

3092 0011

pht@taenketankenhav.dk

Brevdato 03-11-2023

Afsender Andreas Christoffer Lund (ACLU) (ACLU@vestfor.dk)

Modtagere mst@mst.dk; MST Vandforsyning postkasse
(vandforsyning@mst.dk)

Akttitel Vestforbrænding, Andreas Christoffer Lund - VS: Høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" j.nr. 2023-97845, Vestforbrænding

Identifikationsnummer 502010

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter VS Høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" j.nr. 2023-97845, Vestforbrænding
Høringssvar - Vestforbrænding ift. j.nr. 2023 - 10012 og 2023-97845_03.11.2023

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: mst@mst.dk (mst@mst.dk), MST Vandforsyning postkasse (vandforsyning@mst.dk)
Cc: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk), Inga Damgaard Sørensen (INGS@vestfor.dk), Jørgen Peter Jensen (JPEJ@vestfor.dk), Kim Crillesen (KC@vestfor.dk)
Fra: Andreas Christoffer Lund (ACLU) (ACLU@vestfor.dk)
Titel: VS: Høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" j.nr. 2023-97845, Vestforbrænding
Sendt: 03-11-2023 14:07
Bilag: Høringssvar - Vestforbrænding ift. j.nr. 2023 - 10012 og 2023-97845_03.11.2023.pdf;

Til Miljøministeriet mst@mst.dk cc. vandforsyning@mst.dk

Hermed fremsendes Vestforbrændings høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" j.nr. 2023-97845 som er udsendt i høring til og med den 9. november 2023.

Andreas Christoffer Lund
Projektchef
Carbon Capture

Mobil: +45 26322304
E-mail: ACLU@vestfor.dk

Ejby Mosevej 219
2600 Glostrup
Tlf.: 44 85 70 00

Få nyheder fra
Vestforbrænding

Databeskyttelse: læs hvordan Vestforbrænding
behandler personoplysninger her

Til Miljøstyrelsen

Høringssvar til "Udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter"
Miljøministeriets journalnummer 2023 – 10012

og

Høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" j.nr. 2023-97845

Høringskommentar vedr. ny vejledning og FAQ for vandområder

Indledning

Miljøministeriet har i perioden d. 12. oktober til d. 3. november 2023 sendt "Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter" (herefter omtalte som 'ny vejledning') i offentlig høring. Ligeledes har Miljøstyrelsen sendt "Udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 'Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer'" (herefter omtalt som 'ny FAQ') i offentlig høring i perioden 12. oktober til 9. november 2023.

Vestforbrænding I/S har gennemgået de to høringsskemaer for elementer, der potentielt kan bidrage til forvirring eller af andre årsager kan besværliggøre gennemførelsen af lovpligtige vurderinger af projekter og godkendelser, som Vestforbrænding I/S samt lignende virksomheder er underlagt, på et relevant og fagligt grundlag.

Foruden ovenstående to høringsskemaer har Miljøministeriet også d. 6. oktober 2023 udsendt notatet "Notat om fortolkning og håndtering af Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)" (herefter omtalt som 'notat vedr. sag 22/02461'), hvis indhold bl.a. ligger til grund for den nye vejledning og den nye FAQ. Konklusioner og overvejelser præsenteret i dette notat vurderes derfor relevant at inddrage i forbindelse med gennemgang af de to høringsskemaer.

Vestforbrænding I/S finder det som udgangspunkt positivt, at Miljøministeriet og Miljøstyrelsen har opdateret både vejledning og FAQ for derved at afhjælpe den tvivl, der er opstået som følge af den såkaldte Horsens-dom (sag 22/02461). Disse opdateringer har været længe ventet, da dommen har skabt betydelig usikkerhed om, hvordan miljømyndigheder og virksomheder skal håndtere ansøgninger og vurderinger, der på forskellig vis kan medføre påvirkning af danske vandområder. Sagsbehandling er for mange af disse projekter således blevet enten væsentligt forsinket eller er gået helt i stå.

Hvor den nye vejledning og FAQ på nogle punkter synes at angive relevante og operationelle rammer og fremgangsmåder til vurdering af udledning af f.eks. miljøfremmede stoffer i forbindelse med regn- og spildevand, så er der dog flere formuleringer, der efterlader tvivl om, hvordan den nye vejledning og FAQ skal tolkes, når det f.eks. gælder atmosfærisk deposition af miljøfremmede stoffer, særligt når disse formuleringer læses i kombination med miljøministeriets notat vedr. sag 22/02461.

På baggrund af ovennævnte tre dokumenter, ny vejledning, ny FAQ og notat vedr. sag 22/02461, indeholder nedenstående høringskommentar dermed en gennemgang af en række emner og problemstillinger, særligt relateret til atmosfæriske depositioner af miljøfremmede stoffer. Dette gælder også evt. nye miljøfremmede stoffer, der kan blive udledt i forbindelse med drift af Carbon Capture-anlæg, hvor der mangler en nærmere redegørelse for, hvordan man som ansøger og/eller miljømyndighed kan eller bør forholde sig til vurdering heraf eller hvor angivelser og formuleringer i eller på tværs af de enkelte dokumenter kan give anledning til forvirring.

Indeværende høringskommentar skal således tolkes som input og overvejelsespunkter til den videre udvikling af både den nye vejledning og den nye FAQ, der vil gøre det nemmere for miljømyndigheder og ansøgere at foretage vurderinger af sådanne projekter og udledninger på et både tilstrækkeligt, nødvendigt og relevant grundlag.

Væsentligste konklusioner fra notat om fortolkning af Miljø- og Fødevarerådgivningsrådets afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)

I forbindelse med notat vedr. sag 22/02461 konkluderer Miljøministeriet, at Miljø- og Fødevarerådgivningsrådets afgørelse i sagen kan tolkes således, at der alene er tale om, at en stigning i *koncentrationen* af et forurenende stof [hvor vandområdet allerede ligger over miljøkvalitetskravet herfor] vil betyde en forringelse af tilstanden herfor.

Således er der ikke tale om, at enhver mer-tilførelse til vandområdet automatisk vil medføre en forringelse heraf, men alene såfremt der er tale om en tilførsel, der vil medføre en stigning i vandområdet koncentration af det pågældende stof. Dermed vil tilførsel af et forurenende stof i en koncentration, der er lavere end eller lig den koncentration, der i forvejen er i vandområdet, ikke udgøre en forringelse, da en sådan udledning ikke vil øge koncentrationen af stoffet i vandområdet.

Yderligere anfører Miljøministeriet i notatet, at der ved konkret vurdering af, hvorvidt en udledning af et forurenende stof vil medføre en stigning i koncentrationen og dermed en forringelse af vandområdet, skal lægges til grund, hvorvidt der er tale om en *målbar* stigning af stoffet på et repræsentativt overvågningspunkt i vandområdet.

Det er således Vestforbrænding I/S' forståelse, at Miljøministeriet tolkning af afgørelsen lægger op til, at en udledning, der medfører en ikke-målbar stigning i koncentrationen af et forurenende stof, normalt ikke vil kunne opfattes som en forringelse af vandområdet.

Denne forståelse synes understøttet af formulering i den nye vejledning (s. 45, afsnit 8.3.2), hvor det angives, at *"Ved vurdering af om en udledning forventes at ville medføre forringelse af berørte vandområders tilstand gælder, at hvis miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, må en ny udledning ikke føre til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for det pågældende stof ved en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde. Der antages at ske en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne påvises ud fra repræsentative overvågningspunkter i berørte overfladevandområder"*.

Miljøministeriet bedes bekræfte, hvorvidt denne forståelse er korrekt.

Atmosfærisk depositioner og koncentrationsstigninger

I modsætning til udledning af vandige opløsninger af forurenende stoffer, hvor stofferne udledes i en eksisterende koncentration opløst i vand, der kan være både højere eller lavere end den koncentration, som stoffet allerede forefindes i det berørte vandområde, så vil en atmosfærisk deposition af et forurenende stof som udgangspunkt altid øge koncentrationen af stoffet i det berørte vandområde, i det stoffet her introduceres som "rent" stof ikke opløst i vand.

Med udgangspunkt vejledningens formulering om, at det alene er en *målbart* stigning i koncentrationen af det forurenende stof, der lægges til grund for, hvorvidt der vil ske en forringelse af vandområdet, så er det Vestforbrænding I/S' forståelse, at en koncentrationsstigning som følge af den atmosfærisk deposition ikke i sig selv nødvendigvis vil føre til en forringelse af vandområdet i det en sådan forringelse dels kræver, at stoffet forefindes i en koncentration, hvor miljøkvalitetskravet for vandområdet allerede er eller vil blive overskredet samt at stoffet introduceres i en mængde, der er tilstrækkelig til at medføre en *målbart* ændring af stoffets koncentration.

Vestforbrænding finder som udgangspunkt positivt, at der i vejledning og FAQ tages højde for, at marginale udledninger, der *ikke* vil medføre forringelser af vandområder eller hindre målopfyldelse, ikke automatisk hindres.

Med udgangspunkt i vejledningens formuleringer i afsnit 8.3.2, så er det dog umiddelbart svært at gennemskue, hvilken begrundelse der i den nye FAQ (svar til spørgsmål 43) ligger til grund for, at der for vandområder, hvor miljøkvalitetskravet af et forurenende stof allerede er overskredet, altid vil kunne tillades en stigning i koncentrationen i vand på op til 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand, mens der for sediment vil kunne tillades en gennemsnitlig (årlig) stigning på 1 % af stoffets miljøkvalitetskrav.

For flere stoffer formodes en sådan stigning at være mindre end det, der som følge af eksisterende analysemetoder, vil kunne måles, hvorfor kravet om målbart og påviselig stigning ikke synes overholdt. For andre stoffer vurderes det dog sandsynligt, at f.eks. en 5 % stigning af stoffets koncentration vil ligge indenfor det område, der vil kunne måles med anerkendte analysemetoder i dag. Således synes disse retningslinjer fra den nye FAQ ikke at pege i samme retning som formuleringerne omkring målbart i hverken vejledning eller notat vedr. sag 22/02461.

Miljøstyrelsen bedes således nærmere redegøre for, hvad der ligger til grund for antagelsen om, at der kan godkendes en stigning i koncentrationen på op til 5 % af det generelle kvalitetskrav for vand samt en (årlig) stigning på 1 % af miljøkvalitetskravet for sediment, når miljøkvalitetskravet herfor allerede er overskredet og hvordan dette forholder sig til kriteriet om målbart som præsenteret i vejledningens afsnit 8.3.2.

Eksisterende forhold og manglende data

Der er bl.a. i svaret til spørgsmål 43 og 45 i den nye FAQ angivet, at der ved beregning af, hvorvidt udledning vil medføre en stigning i koncentrationen af eller en overskridelse af miljøkvalitetskravet for et forurenende stof skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand.

Endvidere angives det i FAQ'ens svar til spørgsmål 60, at der for udledning til luft via OML-beregninger – afhængig af projektets og udledningens omfang – potentielt vil skulle vurderes på påvirkninger af

vandområder op til en afstand af 15 km eller mere fra kilden. Således vil der i forbindelse med atmosfæriske udledninger potentielt være behov for at vurdere på koncentrationsændringer for et meget stort antal vandområder, der alle – i teorien – dels vil modtage forskellige mængder samt have forskellige i forvejen forekommende koncentrationer af de udledte stoffer.

For mange vandområder foreligger der dog ikke data om indholdet af miljøfremmede stoffer og det er derfor ikke muligt at fremsøge disse informationer. Endvidere er der mange forurenende stoffer, som der ikke foretages analyser for, ligesom der for mange af disse stoffer ikke er angivet officielle krav eller metoder til, hvordan disse stoffer skal analyseres.

Således er det ikke tydeligt, hvordan man som miljømyndighed eller ansøger skal forholde sig til kravet om medtagning af eksisterende koncentrationer, når der ikke eksisterer data herfor for de påvirkede vandområder.

- Vil det f.eks. for stoffer, for hvilke der foreligger målinger indenfor det samlede undersøgelsesområde, være rimeligt at anvende højeste *målte* værdi som repræsentativt worst-case scenarie for alle vandområder i hele området?
- Vil man i de tilfælde, hvor der eksisterer sådanne data, skulle anvende f.eks. en relevant fraktil af landsdækkende undersøgelser for det pågældende stof som repræsentativt for de vandområder, hvor der ikke findes konkrete målinger?
- Vil man for ikke-letnedbrydelige stoffer, for hvilke der ikke foreligger målinger, hverken lokalt indenfor undersøgelsesområdet eller nationalt i form af landsdækkende undersøgelser, ud fra et forsigtighedsprincip kunne eller skulle antage, at miljøkvalitetskravet for det pågældende stof allerede er overskredet således, at vurdering heraf følger fremgangsmåden beskrevet i svaret til FAQ'ens spørgsmål 43?
- Vil man for letnedbrydelige stoffer kunne antage, at stoffets koncentration i vandområdet forud for projektets udledning er 0 således at der alene vurderes på om projektet udledning i sig selv medfører overskridelse af stoffets miljøkvalitetskrav?

Således bedes Miljøstyrelse redegøre nærmere for, hvordan inddragelse af i forvejen forekommende koncentrationer af forurenende stoffer ønskes foretaget i de tilfælde, hvor der ikke foreligger konkrete data herom.

Målbarhed

Det er i Miljøministeriets notat vedr. sag 22/02461 angivet, at der ved konkret vurdering af, om en udledning af et forurenende stof vil medføre en stigning i koncentrationen af et forurenende stof - og dermed udgøre en forringelse af vandområdet - er lagt til grund, at der vil være tale om en *målbar* stigning i koncentrationen af stoffet på et repræsentativt overvågningspunkt i vandområdet.

Denne formulering understøttes i den nye FAQ, hvor der i svar til spørgsmål 43 angives, at *"Miljømyndigheden skal [...] ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende stof på et repræsentativt målepunkt"* samt *" Ved vurdering af hvorvidt en (beregnet) stigning er målbar, kan inddrages de almindeligt anvendte analysemetoder, som i Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger er fastsat for målinger for kemisk analyse og kontrol af overfladevands tilstand, sedimenter og biota til brug for overvågning"*.

Der er i bilag 1 i Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger¹ angivet krav til detektionsgrænse samt ekspanderede usikkerheder i både absolutte og relative værdier for en række forskellige stoffer, der bør anvendes i forbindelse med hhv. lave og høje koncentrationstværdier.

Det dog her ikke entydigt, hvilken værdi miljømyndigheden skal forholde sig til for at afgøre, hvorvidt en stigning i koncentrationen af et stof er målbart og Miljøstyrelsen bedes derfor uddybe, i hvilke tilfælde samt hvordan de forskellige værdier vil være relevant at anvende i afgørelsen af, om en beregnet stigning i koncentrationen af et forurenende stof vil medføre forringelse af vandområdets tilstand.

Yderligere er der i Bekendtgørelsen bilag 1 alene redegjort for analysekrav for udvalgte stoffer, mens der ikke er angivet krav for andre stoffer, der f.eks. i forbindelse med drift af Carbon Capture-anlæg vil blive udledt. Således er der ikke angivet fremgangsmåde for, hvordan miljømyndighederne her skal vurdere, om de udledte stoffer vil resultere i en målbart stigning af koncentrationen af det forurenende stof og Miljøstyrelsen bedes derfor også her redegøre for, på hvilket grundlag denne vurdering ønskes foretaget.

Således bedes Miljøstyrelsen i nærmere grad redegøre for, hvad der menes med målbart stigning i koncentrationen af et forurenende stof samt hvordan dette afgøres for stoffer, for hvilke der ikke foreligge eksisterende analysekrav for usikkerhed og/eller detektionsgrænser.

Særlige problemstillinger i forhold til Carbon Capture-anlæg

I forbindelse med etablering af Carbon Capture-anlæg, der har til formål at bidrage til reduktion af Danmarks samlede CO₂-udledning, er der en række særlige problemstillinger, der gør sig gældende i forhold til vurdering af anlæggenes emission og efterfølgende deposition af miljøfremmede stoffer.

Først og fremmest er den anvendte blanding, der benyttes til opsamling af CO₂ fra røggassen, ofte en forretningshemmelighed, som det enten ikke er muligt for virksomheden at få oplyst eller hvor virksomheden, som forudsætning for at få oplysninger herom, skal underskrive en NDA (Non-Disclosure Agreement), der medfører, at virksomheden ikke må viderebringe oplysninger om stoffblandingen til andre, hvilket også inkluderer miljømyndighederne, uden eksplicit tilladelser hertil.

Ofte vil det dog være muligt for virksomheden at få oplyst den stofgruppe, der anvendes i blandingen, mens det nøjagtige stof- og blandingsforhold, ikke vil være oplyst. Således vil det for virksomheden ikke være muligt at foretage en vurdering af miljøpåvirkningen af den konkrete stoffblanding, da stofsammensætningen – og dermed relevante miljødata i forhold til f.eks. PNEC-værdier samt halveringstider – ikke er kendt.

Det er i den eksisterende vejledning og FAQ ikke angivet, hvordan man som miljømyndighed eller virksomhed kan eller bør forholde sig i forbindelse med vurdering af miljøpåvirkning i sådanne situationer og Vestforbrænding I/S ønskes derfor at problemstilling tages op og behandles som del af revisionen af vejledning og FAQ.

---

¹ BEK nr. 529 af 14/05/2023

Forslag til alternativt grundlag for myndighedsbehandling af atmosfæriske depositioner til vandområder

Vestforbrænding I/S foreslår, at der i forbindelse med atmosfæriske depositioner til vandområder - i lighed med DCEs anbefalinger i udkast for "Manual for vurdering af deposition i Natura 2000-områder" (2017) - indføres et administrativt afskæringskriterium, hvorunder ethvert depositionsbidrag af et forurenende stof opfattes som et nulbidrag.

Udgangspunktet for kravene til gunstig bevaringsstatus for akvatiske Natura 2000-naturtyper er, at der for vandområderne er opfyldelse af miljøkvalitetskrav for miljøfremmede stoffer og metaller. Det skyldes grundlæggende, at miljøkvalitetskravene er fastsat efter guidelines, der på baggrund af objektive og videnskabelige metoder tager hensyn til de mest følsomme organismegrupper. Således vurderes anvendelse af et afskæringskriterium, der vil beskytte forekomst af akvatiske habitatnaturtyper også at beskytte forekomsten af vandområder generelt.

Således vil vurdering af depositionens påvirkning af vandområder skulle udføres i to trin:

- Vurdering i forhold til stoffets afskæringskriterium
Medfører deposition af et forurenende stof en koncentrationsændring, der er *mindre* end afskæringskriteriet for det pågældende stof, vurderes deposition ikke at føre til en forringelse af vandområdet og depositionen opfattes således administrativt som et nulbidrag.
- Vurdering i forhold til stoffets miljøkvalitetskrav
I de tilfælde, hvor depositionen af et miljøfremmed stof *ikke* ligger under afskæringskriteriet for stoffet, så sammenholdes koncentrationsbidraget med stoffets miljøkvalitetskrav i det der inddrages tilgængelig viden om i forvejen forekommende koncentrationer for vandområdet. Hvis mer-depositionen i kombination den i forvejen forekommende koncentration ikke fører til en overskridelse af stoffets miljøkvalitetskrav, så vurderes der samlet ikke at ske en forringelse af vandområdets kemiske eller økologiske tilstand som følge heraf.

Brevdato 03-11-2023

Afsender Thomsen, Anja Thrane Hejselbæk (Anja.Thomsen@wsp.com)

Modtagere Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)

Akttitel WSP, Anja Hejselbæk Thomsen - Høringssvar på Udkast til Vejledning til Bekendtgørelse om Indsatsprogrammer for Vandområdedistrikter J.nr.: 2023 - 10012

Identifikationsnummer 502205

Versionsnummer 1

Ansvarlig Jens Christian Pabst Berthelsen

Vedlagte dokumenter Høringssvar på Udkast til Vejledning til Bekendtgørelse om Indsatsprogrammer for Vandområdedistrikter J.nr. 2023 - 10012
WSP Danmark - Høringssvar til Udkast til Vejledning til Bekendtgørelse om Indsatsprogrammer for Vandområdedistrikter

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16. nov 2023

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Bohr, Maja la Cour (Maja.Bohr@wsp.com), Mortensen, Keld (Keld.Mortensen@wsp.com), Skovgaard, Henrik (Henrik.Skovgaard@wsp.com), Henschel, Katja (katja.henschel@wsp.com)
Fra: Thomsen, Anja Thrane Hejselbæk (Anja.Thomsen@wsp.com)
Titel: Høringssvar på Udkast til Vejledning til Bekendtgørelse om Indsatsprogrammer for Vandområdedistrikter J.nr.: 2023 - 10012
Sendt: 03-11-2023 21:30
Bilag: WSP Danmark - Høringssvar til Udkast til Vejledning til Bekendtgørelse om Indsatsprogrammer for Vandområdedistrikter.pdf;

Hej,

I modtager hermed høringssvar fra WSP Danmark i forhold til Udkast til Vejledning til Bekendtgørelse om Indsatsprogrammer for Vandområdedistrikter af 12. oktober 2023.

WSP har med stor interesse læst Miljøministeriets udkast til ny vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, og har i forlængelse heraf samlet op på tvivlsspørgsmål, som vi mener bør uddybes, for at opnå en mere tydelig vejledning.

Vi ser frem til at læse jeres svar, og vi deltager gerne i en nærmere drøftelse, såfremt I ønsker yderligere uddybelse af vores spørgsmål.

Rigtig god dag.

Venlig
hilsen

Anja Thrane Hejselbæk Thomsen

Specialist
Civilingeniør, PhD

M+ 45 30 66 21 55

WSP Danmark A/S
Sønderhøj 8
8260 Viby J.
Denmark
T+ 45 87 386 166

wsp.com/da-DK

NOTICE: This communication and any attachments ("this message") may contain information which is privileged, confidential, proprietary or otherwise subject to restricted disclosure under applicable law. This message is for the sole use of the intended recipient(s). Any unauthorized use, disclosure, viewing, copying, alteration, dissemination or distribution of, or reliance on, this message is strictly prohibited. If you have received this message in error, or you are not an authorized or intended recipient, please notify the sender immediately by replying to this message, delete this message and all copies from your e-mail system and destroy any printed copies.

Til Miljøministeriet
Departementet, Vand og Klimatilpasning
J.nr. 2023-10012

Høringssvar fra WSP Danmark A/S til udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

WSP Danmark A/S har med stor interesse læst Miljøministeriets udkast til ny vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Som høringsspart fremsender WSP hermed et høringssvar, som særligt retter sig mod emnet omkring administration af loven, det vil sige kapitel 8.

Indledningsvis ønsker WSP, at der indarbejdes en klar skelnen mellem, hvornår vejledningen forholder sig til indsatsbekendtgørelsen, og hvornår den forholder sig til indsatsbekendtgørelsen i kombination med Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvand og havområder (1433/2017).

Vi ønsker ligeledes at få præciseret, om vejledningen og de beskrevne vurderinger alene omfatter de stoffer, hvortil der er fastsat miljøkvalitetskrav i BEK 796 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

8.1.1 Forringelse af tilstanden

I vejledningen står:

Ved vurdering af om en udledning forventes at ville medføre en forringelse af berørte vandområders tilstand gælder, at hvis miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, må en ny udledning ikke føre til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for det pågældende stof ved en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde. Der antages at ske en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne påvises ud fra repræsentative overvågningspunkter i berørte overfladevandområder. Der kan vejledende henvises til principperne ved udledning fra punktkilder i [MST FAQ].

WSP ønsker i forlængelse af ovenstående beskrivelse en præcisering af, hvordan Miljøministeriet mener, at man skal håndtere forskellige scenarier:

1. Recipienten i god tilstand - udledning under MKK (miljøkvalitetskrav)
2. Recipienten i god tilstand - udledning over MKK
3. Recipienten i ikke-god tilstand - udledning under MKK
4. Recipienten i ikke-god tilstand - udledning over MKK – udledning i lavere koncentration end i recipient
5. Recipienten i ikke-god tilstand - udledning over MKK – udledning i højere koncentration end i recipient
6. Recipienten i ukendt tilstand

Dette kan eventuelt ske ved at udarbejde et skema som på side 53 i høringssudgaven, men med miljøfarlige forurenende stoffer.

WSP har yderligere følgende spørgsmål til dette emne:

- Om forringelse: Kan det antages, at der først er en forringelse af kvalitetselementet, hvis en resulterende udledning (uanset koncentration i det udledte vand) øges i forhold til den i forvejen forekommende koncentration?

- Det vil derved være muligt at udlede vand med koncentrationer over miljøkvalitetskravet, hvis kravet allerede er overskrevet i recipienten, og udledningen ikke vil medføre en øget resulterende koncentration.
- Såfremt overstående er korrekt, hvordan forholder Miljøministeriet sig til forringelsesprincippet om, at enhver ekstra udledning vil være en forringelse, hvis tilstanden af kvalitetselementet (stoffet) er ikke-god?
- Vil ovenstående princip ikke medfører en risiko for, at miljømålet for det enkelte stof ikke opnås, hvis der meddeles tilladelse til udledninger med højere koncentrationer til vandområder, hvor stofkoncentrationerne i forvejen overstiger miljøkvalitetskravet?
- Miljøministeriet bedes oplyse, hvordan sammenhængen er til vandrammedirektivets bestemmelser i ovennævnte spørgsmål.

8.1.2 Hindringer for opfyldelse af miljømålet

I vejledningen under dette punkt står:

Dette omfatter for eksempel, at indsatsprogrammets foranstaltninger forhindres i at få de planlagte forbedrende effekter for vandforekomster således, at forekomsterne ved en planperiodes udløb har en ringere tilstand eller et højere belastningsniveau end forudsat ved planperiodens start.

- Skal målet for de enkelte miljøfarlige forurenende stoffer forstås som overholdelse af miljøkvalitetskravet for det enkelte stof i recipienten?
- Bekendtgørelsen om indsatsprogrammer fastlægger ikke konkrete indsatser over for forekomsten af miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder, men fastlægger i § 9 en generel supplerende foranstaltning, der består i pligt til kildeopsporing og eventuel revision af tilladelser og godkendelser.
  - Er det korrekt forstået, at der ikke er nogen baseline for de miljøfarlige stoffer?
  - Hvis der ikke er en baseline eller øvrige indsatser (andet end § 9), hvordan skal det så vurderes, om en udledning vil reducere en effekt af en forbedrende indsats?

Afsnit 8.3.3 Kvælstof og fosfor

Vejledningens afsnit 8.3.3. omhandler kvælstof og fosforpåvirkning af målsatte kystvande og fosforpåvirkning af målsatte søer.

Det fremgår heraf, at der ikke kan meddeles tilladelse til merudledning af kvælstof og fosfor til kystvandområder, når der ikke er målopfyldelse i området på grund af kvælstofbelastning, og der er opgjort et kvælstofreduktionsbehov. Der skelnes ikke mellem forskellige tilstandsklasser i denne tolkning. Forbuddet mod at godkende projekter, der medfører forringelser af overfladevandsområder eller hindrer målopfyldelse, er fastslået af EU-Domstolen i C-461/13 (Weser-dommen). Vi har forstået Weser-dommen således, at et projekt ikke må medføre et fald i tilstanden for et eller flere kvalitetselementer, selv om påvirkningen ikke fører til, at hele overfladevandsområdet rykker en tilstandsklasse ned. Hvis tilstanden for vandområdet er dårlig, vil enhver yderligere forringelse ikke være mulig.

WSP har derfor følgende spørgsmål:

- Gælder forbuddet mod enhver merudledning af kvælstof til kystvandområder, uanset hvilken tilstandsklasse vandområdet har, f.eks. også kystvandvandområder med moderat økologisk tilstand, og hvor det kan dokumenteres, at merudledningen ikke vil medføre en forringelse af tilstanden?

- Det antages, at forbuddet mod merudledning af fosfor til søer skal tolkes på samme måde som merudledning af kvælstof til kystvande. Er der forbud mod merudledning af kvælstof til søer med indsatsbehov for fosfor, når der generelt ikke er defineret et indsatsbehov for tilførslen af kvælstof til søer, hvor tilstanden også kan være påvirket af kvælstof?
- Er det en fejl, at forbuddet vurderes op mod, om målbekæmpelsen overskrides. Målbekæmpelsen er en modelberegnet belastning af kvælstof eller fosfor, som vil sikre fremtidig målopfyldelse sammen med eventuelle andre indsatser. Målbekæmpelsen ligger fast, så menes der ikke, at projektet ikke må medføre, at indsatsbehovet øges?

Generelle input:

Vi læser vejledningen således, at udledning af almindeligt belastet separat regnvand nu skal håndteres på sammen vis som udledninger omfattet af Bek. 1433/2017. Der er ellers beskrevet i bekendtgørelsens § 1, stk. 2 nr. 1, at denne vandtype ikke er omfattet af denne bekendtgørelse.

WSP har følgende spørgsmål:

- De enkelte projekter kan ikke reparere den kemiske tilstand i vandområderne, hverken i forhold til atmosfærisk deposition eller fortidens synder. Men tilstanden i vandområderne kan betyde, at projekter, der ellers har til formål at forbedre tilstanden i vandområderne, ikke kan gennemføres. Hvordan ser Miljøministeriet på denne problematik?
- Kan Miljøministeriet udpege de stoffer, der skal indgå i vurderinger af udledning af regnvand fra separate regnvandssystemer?
  - Alternativt udpege de stoffer, der ikke skal indgå når der alene er tale om almindeligt belastet separat regnvand?
- Forventer Miljøministeriet at forbedre det datagrundlag, som pt. foreligger?
- Er det Miljøministeriets vurdering, at myndigheden kan bede ansøger kortlægge recipientens kemiske tilstand i henhold til § 17, stk. 7?
- WSP ønsker at det tydeliggøres, hvordan udledning af almindeligt separat regnvand skal vurderes, herunder udlæggelse af blandingszoner.
- Er det Miljøministeriets vurdering, at der fremadrettet skal fastsættes koncentrationskrav for miljøfarlige stoffer, når der meddeles udledningstilladelser til ikke-punktkilder, eller kan der fortsat alene være funktionskrav?

Det bemærkes desuden, at der i Indsatsbekendtgørelsen er indsatser, der skal forbedre vandmiljøet – herunder reducerer overløb fra fælleskloakken til recipient. Hvis udvidelse af fællessystemet og øget udledning fra renseanlægget ikke er muligt, så ser mange projekter ind i, at der skal ske udledning af separat regnvand til vandmiljøet. Dette har tidligere været en god løsning, både i forhold til det stigende grundvand, udledning af næringsstoffer, det hydrauliske regime i vandløbene, økonomi ol.

Regnvandet der skal håndteres, vil ofte være regnvand der stammer fra veje og øvrige befæstelser, hvor der potentielt kan være en række miljøfarlige stoffer, der ikke kan renses væk i de traditionelle BAT bassiner. WSP ønsker at høre ministeriets overvejelser om følgende:

- At reducere overløb har oftest en positiv betydning for den økologiske tilstand i vandområderne, mens udledning af regnvand kan have en negativ betydning for den kemiske tilstand. At rense på regnvand, ud over BAT, kan være fordyrende for projekterne betydeligt – og nogle steder vil det ikke engang være nok til at overholde koncentrationskravene i vandområderne. På offentlige arealer vil regningen sendes videre til borgerne, der vil opleve dette ved taksstiger – hvordan ser Miljøministeriet denne afvejning af samfundets interesser og omkostningseffektivitet?